

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1255/2012

z dnia 11 grudnia 2012 r.

zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 12, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1 i 13 oraz Interpretacji Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) 20

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1126/2008 ⁽²⁾ przyjęto określone międzynarodowe standardy rachunkowości oraz ich interpretacje istniejące w dniu 15 października 2008 r.
- (2) W dniu 20 grudnia 2010 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała dokument *Silna hiperinflacja i usunięcie ustalonych terminów dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy* zawierający zmiany Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* (dalej „zmiany MSSF 1”) oraz dokument *Odroczony podatek dochodowy: Realizacja wartości aktywów* zawierający zmiany Międzynarodowego Standardu Rachunkowości („MSR”) 12 *Podatek dochodowy* (dalej „zmiany MSR 12”). Celem zmian MSSF 1 jest wprowadzenie do zakresu MSSF 1 nowego zwolnienia, w oparciu o które w sytuacji silnej hiperinflacji jednostki w swoim sprawozdaniu otwarcia z sytuacji finansowej według MSSF mogą stosować wartość godziwą jako zakładany koszt swoich aktywów i zobowiązań. Ponadto zmiany te powodują również zastąpienie odwołań do ustalonych terminów w MSSF 1 odwołaniami do dnia przejścia na MSSF. Jeżeli chodzi o MSR 12, standard ten określa podejście księgowo do podatku dochodowego. Celem zmian MSR 12 jest wprowadzenie wyjątku od zasady wyceny określonej w MSR 12 pozwalającej przyjąć założenie (które może w pewnych warunkach zostać odrzucone), że wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnej wycenianej w wartości godziwej zostanie zrealizowana przez sprzedaż, a jednostka będzie zobowiązana do zastosowania stawki podatkowej mającej zastosowanie do sprzedaży danego składnika aktywów.
- (3) W dniu 12 maja 2011 r. RMSR wydała MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej* (dalej „MSSF 13”). MSSF 13 określa jednolite ramy MSSF na potrzeby ustalania wartości

godziwej i zawiera kompleksowe wytyczne dotyczące wyceny aktywów i zobowiązań finansowych i niefinansowych według wartości godziwej. MSSF 13 ma zastosowanie w przypadku, gdy inny MSSF wymaga wyceny w wartości godziwej lub ujawnień informacji na temat wycen w wartości godziwej lub też dopuszcza taką wycenę lub takie ujawnienie informacji.

- (4) W dniu 19 października 2011 r. RMSR wydała Interpretację Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”) 20 *Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych* („KIMSF 20”). Celem KIMSF 20 jest udostępnienie wytycznych dotyczących ujawniania kosztów usuwania nadkładu na etapie produkcji jako składnika aktywów oraz początkowej i późniejszej wyceny składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu w celu ograniczenia zróżnicowanej praktyki w zakresie rozliczania przez jednostki kosztów usuwania nadkładu ponoszonych na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych.
- (5) Niniejszym rozporządzeniem zatwierdzone zostaną zmiany MSR 12 i zmiany MSSF 1, a także MSSF 13 i KIMSF 20 oraz wynikające z nich zmiany innych standardów i interpretacji. Nowe standardy oraz zmiany istniejących standardów i interpretacji zawierają odniesienia do MSSF 9, który obecnie nie może być stosowany, ponieważ nie został jeszcze przyjęty przez Unię. Dlatego też wszelkie odniesienia do MSSF 9 zawarte w załączniku do niniejszego rozporządzenia należy odczytywać jako odniesienia do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Ponadto nie mogą być stosowane żadne późniejsze zmiany MSSF 9 wynikające z załącznika do niniejszego rozporządzenia.
- (6) Konsultacje z Grupą Ekspertów Technicznych (TEG) z Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG) potwierdziły, że zmiany MSR 12 i zmiany MSSF 1, a także MSSF 13 i KIMSF 20 spełniają techniczne kryteria przyjęcia określone w art. 3 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1606/2002.
- (7) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 1126/2008.
- (8) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu Regulacyjnego ds. Rachunkowości,

⁽¹⁾ Dz.U. L 243 z 11.9.2002, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 320 z 29.11.2008, s. 1.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. W załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1126/2008 wprowadza się następujące zmiany:

- a) zmienia się Międzynarodowy Standard Rachunkowości (MSR) 12 *Podatek dochodowy* zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- b) skreśla się Interpretację Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) 21 zgodnie ze zmianami MSR 12, jak określono w załączniku do niniejszego rozporządzenia;
- c) zmienia się Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- d) dodaje się MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej* zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- e) zmienia się MSSF 1, MSSF 2, MSSF 3, MSSF 4, MSSF 5, MSSF 7, MSR 1, MSR 2, MSR 8, MSR 10, MSR 16, MSR 17, MSR 18, MSR 19, MSR 20, MSR 21, MSR 28, MSR 31, MSR 32, MSR 33, MSR 34, MSR 36, MSR 38, MSR 39, MSR 40, MSR 41, KIMSF 2, KIMSF 4, KIMSF 13, KIMSF 17 oraz KIMSF 19 zgodnie z MSSF 13, jak określono w załączniku do niniejszego rozporządzenia;

f) dodaje się Interpretację KIMSF 20 *Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych* zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;

g) zmienia się MSSF 1 zgodnie z KIMSF 20, jak określono w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

2. Wszelkie odniesienia do MSSF 9 zawarte w załączniku do niniejszego rozporządzenia odczytuje się jako odniesienia do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

3. Nie stosuje się żadnych późniejszych zmian MSSF 9 wynikających z załącznika do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

1. Wszystkie przedsiębiorstwa stosują zmiany standardów, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. a), b) i c), najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia lub później.

2. Wszystkie przedsiębiorstwa stosują MSSF 13, KIMSF 20 oraz wynikające z nich zmiany, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. d)–g), najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się w dniu 1 stycznia 2013 r. lub później.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli 11 grudnia 2012 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

MIĘDZYNARODOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI

MSSF 1	MSSF 1 <i>Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy – Silna hiperinflacja i usunięcie ustalonych terminów dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy</i>
MSR 12	MSR 12 <i>Podatek dochodowy – Odroczone podatek dochodowy: Realizacja wartości aktywów</i>
MSSF 13	MSSF 13 <i>Ustalanie wartości godziwej</i>
KIMSF 20	Interpretacja KIMSF 20 <i>Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych</i>

ZMIANY DO MSSF 1**Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy**

Po paragrafie 31B dodaje się nagłówek oraz paragraf 31C.

PREZENTACJA I UJAWNIANIE INFORMACJI**Wyjaśnienia dotyczące przejścia na MSSF****Zastosowanie zakładanego kosztu po wystąpieniu silnej hiperinflacji**

31C Jeżeli, ze względu na silną hiperinflację (zob. paragrafy D26–D30), jednostka zdecyduje się na wycenę aktywów i zobowiązań według wartości godziwej oraz na stosowanie tej wartości godziwej jako zakładanego kosztu w swoim sprawozdaniu otwarcia z sytuacji finansowej według MSSF, wówczas w pierwszym sprawozdaniu finansowym jednostki sporządzanym zgodnie z MSSF ujawnia informacje na temat tego, w jaki sposób oraz dlaczego jednostka posiadała, a następnie przestała posiadać walutę funkcjonalną spełniającą obydwie z następujących warunków:

- (a) wiarygodny ogólny indeks cen nie jest dostępny dla wszystkich jednostek dokonujących transakcji i posiadających salda w danej walucie;
- (b) nie ma możliwości wymiany między daną walutą a stosunkowo stabilną walutą obcą.

Załącznik B

Wyjątki dotyczące retrospektywnego zastosowania pozostałych MSSF

Paragraf B2 otrzymuje następujące brzmienie:

Zaprzestanie ujmowania aktywów finansowych i zobowiązań finansowych

B2 Z wyjątkiem sytuacji określonych w paragrafie B3 jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy stosuje wymogi dotyczące zaprzestania ujmowania zawarte w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* prospektywnie w odniesieniu do transakcji mających miejsce w dniu lub po dacie przejścia na MSSF. Na przykład, jeżeli jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy zgodnie ze wcześniej stosowanymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości zaprzestała ujmować aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi w wyniku transakcji mającej miejsce przed przejściem na MSSF, to nie ujmuje tych aktywów i zobowiązań zgodnie z MSSF (chyba że kwalifikują się one do ujęcia w wyniku późniejszej transakcji lub późniejszego zdarzenia).

Załącznik D

Zwolnienia ze stosowania innych MSSF

Paragrafy D1 i D20 otrzymują następujące brzmienie:

D1 Jednostka może zdecydować się na zastosowanie jednego lub kilku z poniżej wymienionych zwolnień:

- (a) ...
- (o) transfery aktywów od klientów (paragraf D24);
- (p) regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych (paragraf D25); oraz
- (q) silna hiperinflacja (paragrafy D26–D30).

Jednostka nie stosuje przez analogię tych zwolnień w odniesieniu do innych pozycji.

Wycena w wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego w momencie początkowego ujęcia

D20 Niezależnie od wymogów paragrafów 7 i 9 jednostka może stosować wymogi zawarte w ostatnim zdaniu paragrafu OS76 oraz w paragrafie OS76A MSR 39 prospektywnie w odniesieniu do transakcji zawartych w dniu lub po dacie przejścia na MSSF.

Dodaje się nagłówek oraz paragrafy D26–D30.

Silna hiperinflacja

- D26 Jeżeli jednostka posiada walutę funkcjonalną, która była lub jest walutą gospodarki hiperinflacyjnej, jednostka określa, czy waluta podlegała silnej hiperinflacji przed datą przejścia na MSSF. Dotyczy to jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy, a także jednostek, które wcześniej stosowały MSSF.
- D27 Waluta gospodarki hiperinflacyjnej podlega silnej hiperinflacji, jeżeli spełnia obydwie z następujących warunków:
- wiarygodny ogólny indeks cen nie jest dostępny dla wszystkich jednostek dokonujących transakcji i posiadających salda w danej walucie;
 - nie ma możliwości wymiany między daną walutą a stosunkowo stabilną walutą obcą.
- D28 Waluta funkcjonalna jednostki przestaje podlegać silnej hiperinflacji z dniem normalizacji waluty funkcjonalnej. Jest to dzień, w którym waluta funkcjonalna nie spełnia już jednego lub obydwu z warunków określonych w paragrafie D27, lub dzień, w którym jednostka dokonuje zmiany swojej waluty funkcjonalnej na walutę, która nie podlega silnej hiperinflacji.
- D29 Jeżeli dzień przejścia jednostki na MSSF następuje w dniu normalizacji waluty funkcjonalnej lub po tym dniu, jednostka może zdecydować się na wycenę wszystkich aktywów i zobowiązań posiadanych przed dniem normalizacji waluty funkcjonalnej według wartości godziwej w dniu przejścia na MSSF. Jednostka może zastosować tę wartość godziwą jako zakładany koszt tych aktywów i zobowiązań w sprawozdaniu otwarcia z sytuacji finansowej według MSSF.
- D30 Jeżeli dzień normalizacji waluty funkcjonalnej przypada podczas dwunastomiesięcznego okresu porównawczego, okres ten może trwać krócej niż dwanaście miesięcy, pod warunkiem że dla tego krótszego okresu przedstawione zostanie pełne sprawozdanie finansowe (zgodnie z paragrafem 10 MSR 1).

DATA WEJŚCIA W ŻYCIE

Dodaje się paragraf 39H.

- 39H Dokument *Silna hiperinflacja i usunięcie ustalonych terminów dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy* (zmiany do MSSF 1) wydany w grudniu 2010 r. zmienił paragrafy B2, D1 i D20 oraz dodał paragrafy 31C i D26–D30. Jednostka stosuje te zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu 1 lipca 2011 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie.

ZMIANY DO MSSF 9**MSSF 9 Instrumenty finansowe (wydany w listopadzie 2009 r.)**

Paragraf C2 otrzymuje następujące brzmienie:

- C2 W załączniku B zmienia się paragrafy B1, B2 i B5.
- B2 Z wyjątkiem sytuacji określonych w paragrafie B3 jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy stosuje wymogi dotyczące zaprzestania ujmowania zawarte w MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* prospektywnie w odniesieniu do transakcji mających miejsce w dniu lub po dacie przejścia na MSSF. Na przykład, jeżeli jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy zgodnie ze wcześniej stosowanymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości zaprzestała ujmować aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi w wyniku transakcji mającej miejsce przed przejściem na MSSF, to nie ujmuje tych aktywów i zobowiązań zgodnie z MSSF (chyba że kwalifikują się one do ujęcia w wyniku późniejszej transakcji lub późniejszego zdarzenia).

Zmienia się paragraf C3 poprzez dodanie paragrafu D20 w brzmieniu:

- C3 W załączniku D (zwolnienia z innych MSSF) zmienia się paragrafy D19 i D20.

D20 Niezależnie od wymogów paragrafów 7 i 9 jednostka może stosować wymogi zawarte w ostatnim zdaniu paragrafu OS76 oraz w paragrafie OS76A MSR 39 prospektywnie w odniesieniu do transakcji zawartych w dniu lub po dacie przejścia na MSSF.

MSSF 9 Instrumenty finansowe (wydany w październiku 2010 r.)

Paragrafy C2 i C3 otrzymują następujące brzmienie:

W paragrafie C2 zmiana do paragrafu B2 otrzymuje następujące brzmienie:

B2 Z wyjątkiem sytuacji określonych w paragrafie B3 jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy stosuje wymogi dotyczące zaprzestania ujmowania zawarte w MSSF 9 *Instrumenty finansowe* prospektywnie w odniesieniu do transakcji mających miejsce w dniu lub po dacie przejścia na MSSF. Na przykład, jeżeli jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy zgodnie ze wcześniej stosowanymi ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości zaprzestała ujmować aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi w wyniku transakcji mającej miejsce przed przejściem na MSSF, to nie ujmuje tych aktywów i zobowiązań zgodnie z MSSF (chyba że kwalifikują się one do ujęcia w wyniku późniejszej transakcji lub późniejszego zdarzenia).

W paragrafie C3 zmiana do paragrafu D20 otrzymuje następujące brzmienie:

D20 Mimo wymogów paragrafów 7 i 9 jednostka może stosować wymogi zawarte w ostatnim zdaniu paragrafu B5.4.8 oraz w paragrafie B5.4.9 MSSF 9 prospektywnie w odniesieniu do transakcji zawartych w dniu lub po dacie przejścia na MSSF.

Zmiany MSR 12

Podatek dochodowy

Paragraf 52 otrzymał oznaczenie paragraf 51A. Zmieniono paragraf 10 oraz przykłady pod paragrafem 51A. Dodano paragrafy 51B i 51C oraz podany po nich przykład, a także paragrafy 51D, 51E, 98 i 99.

DEFINICJE

Wartość podatkowa

10 Jeżeli wartość podatkowa składnika aktywów lub zobowiązania nie jest oczywista, warto zastosować podstawową zasadę, na której opiera się niniejszy standard: jednostka gospodarcza – poza nielicznymi wyjątkami – ujmuje zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego (ujmuje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego), we wszystkich tych przypadkach, w których realizacja lub rozliczenie wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania spowoduje zwiększenie (zmniejszenie) kwoty przyszłych płatności podatkowych w porównaniu z kwotą, która byłaby właściwa, gdyby ta realizacja lub to rozliczenie nie wywołały skutków podatkowych. Przykład C zamieszczony po paragrafie 51A ilustruje okoliczności, w jakich pomocne jest rozważenie tej podstawowej zasady, czyli na przykład, gdy wartość podatkowa składnika aktywów lub zobowiązania zależy od planowanego sposobu ich realizacji lub rozliczenia.

WYCENA

51A W niektórych systemach prawnych sposób, w jaki jednostka gospodarcza zrealizuje (rozliczy) wartość bilansową składnika aktywów (zobowiązania), może wpływać na jeden lub dwa niżej podane elementy:

- (a) mającą zastosowanie stawkę podatkową, gdy jednostka gospodarcza realizuje (rozlicza) wartość bilansową składnika aktywów (zobowiązania) oraz
- (b) wartość podatkową składnika aktywów (zobowiązania).

W takich przypadkach jednostka gospodarcza wycenia zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z zastosowaniem stawki podatkowej i wartości podatkowej odpowiadającej przewidywanemu sposobowi realizacji lub rozliczenia.

Przykład A

Składnik rzeczowych aktywów trwałych ma wartość bilansową równą 100 i wartość podatkową równą 60. Gdyby składnik ten został sprzedany, miałyby zastosowanie stawka podatkowa w wymiarze 20 %, a do innych przychodów stosowana byłaby stawka 30 %.

Jednostka gospodarcza ujmuje zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 8 (20 % od 40), jeśli przewiduje, iż sprzeda składnik aktywów bez dalszego użytkowania, lub ujmuje zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 12 (30 % od 40), jeśli zakłada utrzymanie środka w posiadaniu i realizację jego wartości bilansowej poprzez użytkowanie.

Przykład B

Składnik rzeczowych aktywów trwałych, który kosztował 100 i ma wartość bilansową równą 80, został przeszacowany do wartości 150. Nie przeprowadzono równoważnej korekty do celów podatkowych. Dotychczas odpisana amortyzacja podatkowa wynosi 30, a stawka podatkowa wynosi 30 %. Jeśli składnik ten sprzedany zostaje za kwotę wyższą od jego ceny nabycia, dotychczas odpisana amortyzacja podatkowa w kwocie 30 zwiększy zysk do opodatkowania, ale przychody ze sprzedaży przewyższające cenę nabycia nie będą opodatkowane.

Wartość podatkowa składnika aktywów wynosi 70 i istnieje dodatnia różnica przejściowa równa 80. Jeśli jednostka gospodarcza przewiduje realizację wartości bilansowej tego składnika aktywów poprzez jego użytkowanie, to musi wypracować zysk do opodatkowania równy 150, ale amortyzację będzie mogła odliczyć tylko w kwocie 70. Na tej podstawie ujmuje się zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 24 (30 % od 80). Jeśli jednostka gospodarcza przewiduje realizację wartości bilansowej składnika poprzez jego natychmiastową sprzedaż, uzyskując przychód ze sprzedaży w kwocie 150, to zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego będzie obliczone następująco:

	Dodatnia różnica przejściowa	Stawka podatkowa	Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego
Dotychczas odpisana amortyzacja podatkowa narastająco	30	30 %	9
Przychody przewyższające cenę nabycia	50	zero	—
Razem	80		9

(Uwaga: zgodnie z paragrafem 61A dodatkowy odroczonego podatek dochodowy, który powstaje w momencie przeszacowania, jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach).

Przykład C

Dane są takie same jak w przykładzie B, z różnicą polegającą na tym, że jeśli ww. składnik aktywów zostanie sprzedany za kwotę przewyższającą jego cenę nabycia, dotychczas odpisana amortyzacja podatkowa wpłynie na zysk do opodatkowania (stawka 30 %), a przychody ze sprzedaży będą opodatkowane stawką 40 %, po odliczeniu skorygowanej o inflację ceny nabycia w wysokości 110.

Jeśli jednostka gospodarcza przewiduje realizację wartości bilansowej tego składnika aktywów poprzez jego użytkowanie, to musi wypracować zysk do opodatkowania równy 150, ale amortyzację będzie mogła odliczyć tylko w kwocie 70. Na tej podstawie wartość podatkowa wynosi 70, występuje dodatnia różnica przejściowa równa 80, oraz ujmuje się zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 24 (30 % od 80), tak jak w przykładzie B.

Jeśli jednostka gospodarcza przewiduje realizację wartości bilansowej poprzez natychmiastową sprzedaż składnika aktywów, uzyskując przychód ze sprzedaży w kwocie 150, będzie mogła odliczyć zindeksowaną cenę nabycia równą 110. Przychód netto ze sprzedaży równy 40 będzie opodatkowany stawką 40 %. Dodatkowo dotychczas odpisana amortyzacja podatkowa w kwocie 30 wpłynie na zysk do opodatkowania i zostanie opodatkowana stawką 30 %. W związku z tym wartość podatkowa wynosi 80 (110 minus 30), występuje dodatnia różnica przejściowa w kwocie 70 oraz zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 25 (40 % od 40 plus 30 % od 30). Jeśli w tym przykładzie wartość podatkowa nie wydaje się oczywista, pomocne może okazać się rozważenie podstawowej zasady zawartej w paragrafie 10.

(Uwaga: zgodnie z paragrafem 61A dodatkowy odroczonego podatek dochodowy, który powstaje w momencie przeszacowania, jest ujmowany w pozostałych całkowitych dochodach).

51B Jeżeli zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstaje w związku z niepodlegającym amortyzacji składnikiem aktywów wycenianym zgodnie z modelem wartości przeszacowanej przedstawionym w MSR 16, wycena zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego odzwierciedla skutki podatkowe realizacji wartości bilansowej niepodlegającego amortyzacji składnika aktywów w drodze jego sprzedaży, niezależnie od podstawy wyceny wartości bilansowej tego składnika aktywów. Jeżeli zatem przepisy podatkowe określają stawkę podatkową mającą zastosowanie do podlegającej opodatkowaniu kwoty uzyskanej ze sprzedaży składnika aktywów, która jest odmienna od stawki podatkowej mającej zastosowanie do podlegającej opodatkowaniu wartości wynikającej z użytkowania składnika aktywów, to ustalając wysokość zobowiązania lub składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do tego niepodlegającego amortyzacji składnika aktywów, stosuje się pierwszą z powyższych stawek.

51C Jeżeli zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstaje z tytułu nieruchomości inwestycyjnej wycenianej zgodnie z modelem wartości godziwej przedstawionym w MSR 40, przyjmuje się możliwe do odrzucenia założenie, że wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnej zostanie zrealizowana poprzez jej sprzedaż. W związku z tym, o ile założenie to nie zostanie odrzucone, wycena zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego odzwierciedla skutki podatkowe realizacji wartości bilansowej nieruchomości inwestycyjnej wyłącznie poprzez jej sprzedaż. Założenie to jest odrzucane, jeżeli nieruchomość inwestycyjna podlega amortyzacji i jest utrzymywana w ramach modelu biznesowego, który zakłada wykorzystanie na przestrzeni czasu zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych związanych z nieruchomością inwestycyjną, a nie ich wykorzystanie w drodze sprzedaży. Jeżeli założenie to zostaje odrzucone, należy stosować wymogi przewidziane w paragrafach 51 i 51A.

Przykład ilustrujący paragraf 51C

Nieruchomość inwestycyjna kosztowała 100, a jej wartość godziwa wynosi 150. Nieruchomość ta jest wyceniana zgodnie z modelem wartości godziwej przedstawionym w MSR 40. Obejmuje ona grunt, który kosztował 40 i ma wartość godziwą 60, oraz budynek, który kosztował 60 i ma wartość godziwą 90. Grunt ma nieograniczony okres użytkowania.

Dotychczas odpisana amortyzacja podatkowa budynku wynosi 30. Niezrealizowane zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej nie mają wpływu na zysk do opodatkowania. Jeśli nieruchomość inwestycyjna zostanie sprzedana za kwotę przewyższającą jej koszt, odwrócenie dotychczas odpisanej amortyzacji podatkowej w kwocie 30 zostanie włączone do zysku do opodatkowania i opodatkowane według zwykłej stawki podatkowej wynoszącej 30 %. W odniesieniu do przychodów ze sprzedaży przewyższających koszt nabycia prawo podatkowe przewiduje stawki podatkowe w wysokości 25 % dla aktywów utrzymywanych przez okres krótszy niż dwa lata i 20 % dla aktywów utrzymywanych przez okres co najmniej dwóch lat.

Ponieważ nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana zgodnie z modelem wartości godziwej przedstawionym w MSR 40, istnieje możliwe do odrzucenia założenie, że jednostka gospodarcza zrealizuje wartość bilansową nieruchomości inwestycyjnej wyłącznie poprzez jej sprzedaż. Jeżeli założenie to nie zostanie odrzucone, zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego odzwierciedla skutki podatkowe realizacji wartości bilansowej wyłącznie poprzez sprzedaż, nawet jeżeli jednostka gospodarcza zamierza uzyskać z nieruchomości przychody z czynszu przed sprzedażą.

Wartość podatkowa gruntu w przypadku jego sprzedaży wynosi 40 i występuje dodatnia różnica przejściowa równa 20 (60 – 40). Wartość podatkowa budynku w przypadku jego sprzedaży wynosi 30 (60 – 30) i występuje dodatnia różnica przejściowa równa 60 (90 – 30). W związku z tym łączna dodatnia różnica przejściowa z tytułu nieruchomości inwestycyjnej wynosi 80 (20 + 60).

Zgodnie z paragrafem 47, stawka podatkowa jest przewidywaną stawką, która będzie miała zastosowania do okresu, w którym nastąpi realizacja wartości nieruchomości inwestycyjnej. Wynikające z powyższego zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego będzie zatem obliczana następująco (jeżeli jednostka gospodarcza planuje sprzedaż nieruchomości po utrzymywaniu jej przez okres dłuższy niż dwa lata):

	Dodatnia różnica przejściowa	Stawka podatkowa	Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego
Dotychczas odpisana amortyzacja podatkowa narastająco	30	30 %	9
Przychody przewyższające cenę nabycia	50	20 %	10
Razem	80		19

Jeżeli jednostka gospodarcza planuje sprzedaż nieruchomości po utrzymywaniu jej przez okres krótszy niż dwa lata, powyższe obliczenia zmienia się poprzez zastosowanie do przychodów przewyższających cenę nabycia stawki podatkowej w wymiarze 25 %, a nie 20 %.

Jeżeli natomiast jednostka gospodarcza utrzymuje budynek w ramach modelu biznesowego, który zakłada wykorzystanie na przestrzeni czasu zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych związanych z nieruchomością inwestycyjną, a nie ich wykorzystanie w drodze sprzedaży, założenie to jest odrzucane w odniesieniu do budynku. Grunt nie podlega jednak amortyzacji. W związku z tym założenie dotyczące realizacji wartości poprzez sprzedaż nie jest odrzucane w odniesieniu do gruntu. Wynika z tego, że zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego odzwierciedla skutki podatkowe realizacji wartości bilansowej budynku poprzez użytkowanie, a wartości bilansowej gruntu – poprzez sprzedaż.

Wartość podatkowa budynku w przypadku jego użytkowania wynosi 30 (60 – 30) i występuje dodatnia różnica przejściowa równa 60 (90 – 30), a wynikające stąd zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynosi 18 (30 % od 60).

Wartość podatkowa gruntu w przypadku jego sprzedaży wynosi 40 i występuje dodatnia różnica przejściowa równa 20 (60 – 40), a wynikające stąd zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynosi 4 (20 % od 20).

W związku z tym, jeżeli w odniesieniu do budynku odrzucone zostaje założenie realizacji wartości poprzez sprzedaż, zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące nieruchomości inwestycyjnej wynosi 22 (18 + 4).

51D Możliwe do odrzucenia założenie zawarte w paragrafie 51C ma również zastosowanie, gdy zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z wyceny nieruchomości inwestycyjnej w ramach połączenia jednostek gospodarczych, jeżeli jednostka zastosuje model wartości godziwej przy późniejszej wycenie tej nieruchomości inwestycyjnej.

51E Paragrafy 51B–51D nie zmieniają wymogów dotyczących stosowania zasad przewidzianych w paragrafach 24–33 (ujemne różnice przejściowe) i paragrafach 34–36 (nierozliczone straty podatkowe i niewykorzystane ulgi podatkowe) niniejszego standardu w odniesieniu do ujmowania i wyceny aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

DATA WEJŚCIA W ŻYCIE

98 Paragraf 52 otrzymał oznaczenie 51A, zmieniono paragraf 10 i przykłady po paragrafie 51A, a paragrafy 51B, 51C i podany po nich przykład oraz paragrafy 51D, 51E i 99 zostały dodane dokumentem *Odroczony podatek dochodowy: Realizacja wartości aktywów*, wydanym w grudniu 2010 r. Jednostka stosuje te zmiany w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 r. i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone. Jeżeli jednostka zastosuje te zmiany w odniesieniu do wcześniejszych okresów, jednostka ujawnia ten fakt.

WYCOFANIE SKI-21

99 Zmiany wprowadzone dokumentem *Odroczony podatek dochodowy: Realizacja wartości aktywów*, wydanym w grudniu 2010 r. zastępują interpretację SKI-21 *Podatek dochodowy – realizacja wartości przeszacowywanych aktywów, które nie podlegają amortyzacji*.

MIĘDZYNARODOWY STANDARD SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ 13

Ustalanie wartości godziwej

CEL

1 Niniejszy standard:

- (a) **zawiera definicję wartości godziwej;**
 - (b) **wyznacza ramy ustalania wartości godziwej w jednym MSSF;**
 - (c) **wprowadza wymóg ujawniania informacji o pomiarach wartości godziwej.**
- 2 Wycena w wartości godziwej nie jest wyceną specyficzną dla danej jednostki, lecz wyceną opartą na danych rynkowych. W przypadku niektórych aktywów i zobowiązań może istnieć dostęp do obserwowalnych transakcji rynkowych lub informacji rynkowych. W przypadku innych aktywów i zobowiązań obserwowalne transakcje rynkowe lub informacje rynkowe mogą nie być dostępne. W obydwu przypadkach cel ustalenia wartości godziwej jest jednak taki sam – chodzi o oszacowanie, jaka byłaby cena w *transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach* sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania między uczestnikami rynku w dniu wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych (tj. *cena wyjścia* na dzień wyceny z perspektywy uczestnika rynku, który posiada składnik aktywów lub ma zobowiązanie).
- 3 Kiedy nie można zaobserwować ceny za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie, jednostka ustala wartość godziwą za pomocą innej techniki wyceny, w ramach której w jak największym stopniu wykorzystuje się odpowiednie *obserwowalne dane wejściowe* i w jak najmniejszym stopniu stosuje się *nieobserwowalne dane wejściowe*. Ponieważ wartość godziwa opiera się na danych rynkowych, przy jej wycenie przyjmuje się założenia, które zastosowałby uczestnicy rynku do ustalenia ceny składnika aktywów lub zobowiązania, w tym założenia dotyczące ryzyka. Zatem przy ustalaniu wartości godziwej nie ma znaczenia zamiar posiadania przez jednostkę składnika aktywów czy też rozliczenia zobowiązania lub wypełnienia go w inny sposób.
- 4 W definicji wartości godziwej kładzie się nacisk na aktywa i zobowiązania, ponieważ są one podstawowym przedmiotem wyceny bilansowej. Ponadto niniejszy standard ma zastosowanie do własnych instrumentów kapitałowych jednostki wycenianych w wartości godziwej.

ZAKRES

- 5 **Niniejszy MSSF ma zastosowanie, kiedy inny MSSF zawiera możliwość lub wymóg stosowania wyceny w wartości godziwej lub ujawniania informacji o wycenie w wartości godziwej (dotyczy to także wycen, takich jak wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży, opartych na wartości godziwej lub ujawniania informacji o tych wycenach) oprócz wyjątków opisanych w paragrafach 6 i 7.**
- 6 Wymogi dotyczące wyceny i ujawniania informacji zawarte w niniejszym standardzie nie mają zastosowania do:
- (a) transakcji płatności w formie akcji objętych zakresem MSSF 2 *Płatności w formie akcji*;
 - (b) transakcji leasingowych objętych zakresem MSR 17 *Leasing* oraz
 - (c) wycen, które wykazują pewne podobieństwa do wartości godziwej, lecz nie są wartością godziwą, takich jak możliwa do uzyskania wartość netto w MSR 2 *Zapasy* lub wartość użytkowa w MSR 36 *Utrata wartości aktywów*.
- 7 Ustanowiony w niniejszym standardzie wymóg ujawniania informacji nie ma zastosowania do:
- (a) aktywów programu świadczeń pracowniczych wycenianych według wartości godziwej zgodnie z MSR 19 *Świadczenia pracownicze*;
 - (b) inwestycji w ramach programów świadczeń emerytalnych wycenianych według wartości godziwej zgodnie z MSR 26 *Rachunkowość i sprawozdawczość programów świadczeń emerytalnych* oraz
 - (c) aktywów, w przypadku których wartość odzyskiwalna stanowi wartość godziwą pomniejszoną o koszty zbycia zgodnie z MSR 36.
- 8 Zasady ustalania wartości godziwej opisane w niniejszym MSSF mają zastosowanie zarówno do wyceny początkowej, jak i wyceny po początkowym ujęciu, jeżeli inne MSSF zawierają wymóg wyceny w wartości godziwej lub ją dopuszczają.

WYCENA

Definicja wartości godziwej

9 W niniejszym MSSF wartość godziwa została zdefiniowana jako cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

10 W paragrafie B2 opisano ogólne podejście do ustalania wartości godziwej.

Składnik aktywów lub zobowiązanie

11 Ustalenie wartości godziwej odnosi się do konkretnego składnika aktywów lub zobowiązania. Zatem przy ustalaniu wartości godziwej jednostka uwzględnia cechy składnika aktywów lub zobowiązania, jeżeli uczestnicy rynku uwzględniłyby takie cechy przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania na dzień wyceny. Cechy te obejmują na przykład:

(a) stan i lokalizację składnika aktywów oraz

(b) ewentualne ograniczenia dotyczące sprzedaży lub użycia składnika aktywów.

12 Wpływ poszczególnych cech na wycenę będzie różnił się w zależności od tego, w jaki sposób cechy te uwzględniłyby uczestnicy rynku.

13 Składnik aktywów lub zobowiązanie wycenione według wartości godziwej mogłyby mieć następującą postać:

(a) odrębnego składnika aktywów lub zobowiązania (np. instrumentu finansowego lub składnika aktywów niefinansowych) lub

(b) grupy aktywów lub grupy zobowiązań, albo też grupy aktywów i zobowiązań (np. ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub przedsięwzięcia).

14 Zakwalifikowanie składnika aktywów lub zobowiązania jako odrębnego składnika aktywów lub zobowiązania, grupy aktywów, grupy zobowiązań lub grupy aktywów i zobowiązań do celów ujmowania lub ujawnienia informacji zależy od ich *jednostki rozliczeniowej*. Jednostkę rozliczeniową składnika aktywów lub zobowiązania określa się zgodnie z MSSF, który zawiera wymóg wyceny w wartości godziwej lub dopuszcza taką wycenę, o ile niniejszy MSSF nie stanowi inaczej.

Transakcja

15 Ustalenie wartości godziwej opiera się na założeniu, że składnik aktywów lub zobowiązanie podlega wymianie w ramach przeprowadzonej na zwykłych warunkach transakcji sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych.

16 Ustalenie wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

(a) na *głównym rynku* dla danego składnika aktywów lub zobowiązania lub

(b) w przypadku braku głównego rynku na *najkorzystniejszym rynku* dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

17 W celu określenia głównego rynku lub - w przypadku braku głównego rynku - najkorzystniejszego rynku jednostka nie musi przeprowadzić gruntownych poszukiwań wszystkich możliwych rynków, lecz uwzględnić wszystkie racjonalnie dostępne informacje. Wobec braku dowodu przeciwnego za główny rynek lub - w przypadku braku głównego rynku - za najkorzystniejszy rynek uważa się rynek, na którym jednostka zawarłaby w normalnych warunkach transakcję sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania.

18 Jeżeli istnieje główny rynek dla danego składnika aktywów lub zobowiązania, ustalona wartość godziwa odpowiada cenie na takim rynku (niezależnie od tego, czy jest to cena bezpośrednio obserwowalna, czy oszacowana przy zastosowaniu innej techniki wyceny), nawet jeżeli na dzień wyceny cena na innym rynku jest potencjalnie korzystniejsza.

19 Jednostka musi mieć dostęp do głównego (lub najkorzystniejszego) rynku w dniu wyceny. Ponieważ różne jednostki (i przedsięwzięcia w ramach tych jednostek) z różnymi rodzajami działalności mogą mieć dostęp do różnych rynków, główny (lub najkorzystniejszy) rynek dla tego samego składnika aktywów lub zobowiązania może być inny w przypadku różnych jednostek (przedsięwzięć w ramach tych jednostek). Zatem główny (lub najbardziej korzystny) rynek (a więc i uczestników rynku) należy postrzegać z perspektywy jednostki, dopuszczając różnice między jednostkami i wśród jednostek o różnych rodzajach działalności.

- 20 Chociaż jednostka musi mieć możliwość dostępu do rynku, to nie musi być zdolna do sprzedaży konkretnego składnika aktywów lub przeniesienia konkretnego zobowiązania na dzień wyceny, aby móc ustalić wartość godziwą na podstawie ceny na tym rynku.
- 21 Nawet w przypadku braku obserwowalnego rynku pozwalającego uzyskać informacje o cenie sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania na dzień wyceny ustalenie wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja odbywa się w tym dniu, i jest postrzegana z perspektywy uczestnika rynku, który posiada składnik aktywów lub ma zobowiązanie. Zakładana transakcja stanowi podstawę do oszacowania ceny sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania.

Uczestnicy rynku

- 22 **Jednostka ustala wartość godziwą składnika aktywów lub zobowiązania na podstawie założeń, które przyjęliby uczestnicy rynku w celu ustalenia ceny składnika aktywów lub zobowiązania, przyjmując założenie, że uczestnicy rynku działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.**
- 23 Przyjmując takie założenia, jednostka nie musi określać konkretnych uczestników rynku. Powinna raczej sprecyzować cechy ogólnie odróżniające uczestników rynku, uwzględniając czynniki właściwe dla:
- (a) składnika aktywów lub zobowiązania;
 - (b) głównego (lub najkorzystniejszego) rynku dla składnika aktywów lub zobowiązania oraz
 - (c) uczestników rynku, z którymi jednostka chciałaby zawrzeć transakcję na tym rynku.

Cena

- 24 **Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych (tj. ceną wyjścia) bez względu na to, czy cena ta jest bezpośrednio obserwowalna lub oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny.**
- 25 Ceny na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku stosowane do ustalenia wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania nie koryguje się o *koszty transakcyjne*. Koszty transakcyjne ujmują się zgodnie z innymi MSSF. Koszty transakcyjne nie są cechą składnika aktywów lub zobowiązania, a raczej właściwością transakcji i będą różne w zależności od tego, jak jednostka zawiera transakcję dotyczącą składnika aktywów lub zobowiązania.
- 26 Koszty transakcyjne nie obejmują *kosztów transportu*. Jeżeli lokalizacja jest cechą składnika aktywów (a może tak być na przykład w przypadku towaru), cenę na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku koryguje się o ewentualne koszty poniesione w celu przewozu składnika aktywów z aktualnej lokalizacji na ten rynek.

Zastosowanie do aktywów niefinansowych

Największe i najlepsze wykorzystanie w przypadku aktywów niefinansowych

- 27 **Wycena w wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do osiągnięcia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego sprzedaż innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.**
- 28 Największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych uwzględnia wykorzystanie składnika aktywów, które jest fizycznie możliwe, dopuszczalne prawnie i wykonalne finansowo, zgodnie z poniższym opisem:
- (a) wykorzystanie, które jest fizycznie możliwe, uwzględnia cechy fizyczne składnika aktywów, które uczestnicy rynku uwzględniliby przy ustalaniu ceny składnika aktywów (np. lokalizacja lub wielkość nieruchomości);
 - (b) wykorzystanie, które jest prawnie dopuszczalne, uwzględnia wszelkie ograniczenia prawne nałożone na wykorzystanie składnika aktywów, które uczestnicy rynku uwzględniliby przy ustalaniu ceny składnika aktywów (np. strefowe regulacje mające zastosowanie w odniesieniu do nieruchomości);
 - (c) wykorzystanie, które jest wykonalne finansowo, uwzględnia, czy użycie składnika aktywów, które jest fizycznie możliwe i dopuszczalne prawnie, prowadzi do wytworzenia odpowiedniego dochodu lub odpowiednich przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem kosztów przekształcenia składnika aktywów na potrzeby takiego wykorzystania) w celu uzyskania zwrotu inwestycji, którego uczestnicy rynku wymagaliby w przypadku inwestycji w ten składnik aktywów wykorzystany w taki sposób.

- 29 Największe i najlepsze wykorzystanie określa się z perspektywy uczestników rynku, nawet jeżeli jednostka przewiduje inne wykorzystanie. Zakłada się jednak, że aktualne wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych przez jednostkę jest największe i najlepsze, chyba że czynniki rynkowe lub inne wskazują, że inne wykorzystanie przez uczestników rynku skutkowałooby maksymalnym zwiększeniem wartości składnika aktywów.
- 30 W celu ochrony pozycji konkurencyjnej lub z innych powodów jednostka może nie zamierzać używać aktywnie nabytego składnika aktywów niefinansowych lub może nie zamierzać używać składnika aktywów zgodnie z największym i najlepszym wykorzystaniem. Może być tak na przykład w przypadku nabytego składnika wartości niematerialnych, który planuje się wykorzystywać defensywnie, uniemożliwiając innym jego używanie. Niemniej jednak jednostka ustala wartość godziwą składnika aktywów niefinansowych, zakładając jego największe i najlepsze wykorzystanie przez uczestników rynku.

Podstawa wyceny aktywów niefinansowych

- 31 Największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych stanowi podstawę wyceny używaną do ustalania wartości godziwej składnika aktywów zgodnie z poniższymi wskazówkami:
- (a) Największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych może zapewniać maksymalną wartość uczestnikom rynku w wyniku wykorzystania go w połączeniu z innymi aktywami w formie grupy ((jako składnika zainstalowanego lub inaczej skonfigurowanego do użycia) lub w połączeniu z innymi aktywami i zobowiązaniami (np. przedsięwzięcie);
- (i) jeżeli największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów polega na użyciu składnika aktywów w połączeniu z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami, wartością godziwą składnika aktywów jest cena, którą otrzymano by w aktualnej transakcji sprzedaży składnika aktywów przy założeniu, że składnik aktywów zostałby wykorzystany z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami, a te aktywa i zobowiązania (tj. aktywa uzupełniające i powiązane zobowiązania) byłyby dostępne dla uczestników rynku;
- (ii) zobowiązania powiązane ze składnikiem aktywów i aktywami uzupełniającymi obejmują zobowiązania, które finansują kapitał obrotowy, lecz nie obejmują zobowiązań będących źródłem finansowania aktywów innych niż aktywa umieszczone w grupie aktywów;
- (iii) założenia dotyczące największego i najlepszego użycia składnika aktywów niefinansowych są spójne w przypadku wszystkich aktywów (dla których jest właściwe założenie największego i najlepszego wykorzystania) w grupie aktywów lub grupie aktywów i zobowiązań, w ramach której składnik aktywów byłby wykorzystany.
- (b) Największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych może zapewniać maksymalną wartość uczestnikom rynku w wyniku jego odrębnego wykorzystania. Jeżeli największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów ma miejsce w wyniku jego odrębnego wykorzystania, wartością godziwą składnika aktywów jest cena, którą otrzymano by w aktualnej transakcji sprzedaży składnika aktywów uczestnikom rynku, którzy wykorzystaliby składnik aktywów w sposób odrębny.

- 32 Wartość godziwa składnika aktywów niefinansowych opiera się na założeniu, że składnik aktywów podlega sprzedaży zgodnie z jednostką rozliczeniową określoną w innych MSSF (może to być pojedynczy składnik aktywów). Dzieje się tak, nawet jeżeli ustalenie wartości godziwej opiera się na założeniu, że największym i najlepszym wykorzystaniem składnika aktywów jest użycie go w połączeniu z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami, ponieważ ustalenie wartości godziwej opiera się na założeniu, że uczestnik rynku posiada już aktywa uzupełniające i powiązane zobowiązania.

- 33 W paragrafie B3 opisano stosowanie koncepcji podstawy wyceny w odniesieniu do aktywów niefinansowych.

Zastosowanie w odniesieniu do zobowiązań i własnych instrumentów kapitałowych jednostki

Zasady ogólne

- 34 Ustalenie wartości godziwej opiera się na założeniu, że zobowiązanie finansowe lub niefinansowe albo też własny instrument kapitałowy jednostki (na przykład udziały kapitałowe wyemitowane jako zapłata w ramach połączenia jednostek gospodarczych) jest przenoszone na uczestnika rynku w dniu wyceny. Przeniesienie zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki opiera się na następujących założeniach:
- (a) zobowiązanie pozostałoby nieuregulowane, a przejmujący uczestnik rynku musiałby wypełnić zobowiązanie. Zobowiązanie nie zostałoby w dniu wyceny rozliczone z kontrahentem ani nie zostałoby uregulowane w inny sposób;
- (b) własny instrument kapitałowy jednostki pozostałby w obrocie, a przejmujący uczestnik rynku przejąłby prawa i obowiązki powiązane z instrumentem. W dniu wyceny instrument nie zostałby umorzony ani nie zostałby uregulowany w inny sposób.

- 35 Nawet kiedy nie ma obserwowalnego rynku, na którym można by było uzyskać informacje o cenie przeniesienia zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki (np. ponieważ ograniczenia umowne lub inne ograniczenia prawne uniemożliwiają przeniesienie takich pozycji), może istnieć obserwowalny rynek takich pozycji, jeżeli inne strony posiadają je jako aktywa (np. obligacja korporacyjna lub opcja kupna udziałów jednostki).
- 36 We wszystkich przypadkach jednostka musi wykorzystać w maksymalnym stopniu obserwowalne dane wejściowe i w minimalnym stopniu uwzględnić nieobserwowalne dane wejściowe, aby osiągnąć cel pomiaru wartości godziwej, którym jest oszacowanie ceny, która zostałaby osiągnięta w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach transakcji przeniesienia zobowiązania lub instrumentu kapitałowego między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych.

Zobowiązania i instrumenty kapitałowe posiadane przez inne strony jako aktywa

- 37 Kiedy notowana cena przeniesienia identycznego lub podobnego zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki nie jest dostępna, a inna strona posiada identyczną pozycję jako składnik aktywów, jednostka ustala wartość godziwą zobowiązania lub instrumentu kapitałowego z perspektywy uczestnika rynku, który posiada identyczną pozycję jako składnik aktywów na dzień wyceny.**
- 38 W takich przypadkach jednostka ustala wartość godziwą zobowiązania lub instrumentu kapitałowego w następujący sposób:
- (a) przy użyciu ceny notowanej na *aktywnym rynku* za identyczną pozycję, którą inna strona posiada jako składnik aktywów, jeżeli taka cena jest dostępna.
 - (b) jeżeli cena ta nie jest dostępna, przy użyciu innych obserwowalnych danych wejściowych takich jak cena notowana na rynku, który nie jest rynkiem aktywnym, za identyczną pozycję, którą inna strona posiada jako składnik aktywów.
 - (c) jeżeli obserwowalne ceny, o których mowa w pkt. a) i b), nie są dostępne, przy użyciu innej techniki wyceny takiej jak:
 - (i) *podejście dochodowe* (np. technika wartości bieżącej uwzględniająca przyszłe przepływy pieniężne, które uczestnik rynku spodziewa się uzyskać z tytułu posiadania zobowiązania lub instrumentu kapitałowego jako składnika aktywów; zob. paragrafy B10 i B11);
 - (ii) *podejście rynkowe* (np. przy użyciu notowanych cen podobnych zobowiązań lub instrumentów kapitałowych posiadanych przez inne strony jako aktywa; zob. paragrafy B5–B7).
- 39 Jednostka koryguje notowaną cenę zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki posiadanego przez inną stronę jako składnik aktywów tylko wtedy, gdy istnieją czynniki właściwe dla składnika aktywów, które nie mają zastosowania do ustalenia wartości godziwej zobowiązania lub instrumentu kapitałowego. Jednostka zapewnia, że cena składnika aktywów nie odzwierciedla skutku ograniczenia uniemożliwiającego sprzedaż składnika aktywów. Czynniki, które mogą wskazywać na to, że notowana cena składnika aktywów powinna zostać skorygowana, są na przykład:
- (a) notowana cena składnika aktywów odnosi się do podobnego (lecz nie identycznego) zobowiązania lub instrumentu kapitałowego posiadanego przez inną stronę jako składnik aktywów. Na przykład zobowiązanie lub instrument kapitałowy mogą mieć szczególną cechę (np. jakość kredytowa emitenta), która różni się od cechy znajdującej odzwierciedlenie w wartości godziwej podobnego zobowiązania lub instrumentu kapitałowego posiadanego jako składnik aktywów;
 - (b) jednostka rozliczeniowa składnika aktywów nie jest taka sama jak w przypadku zobowiązania lub instrumentu kapitałowego. Jeżeli chodzi na przykład o zobowiązania, w niektórych przypadkach cena składnika aktywów odzwierciedla łączną cenę pakietu obejmującą zarówno kwoty należne od emitenta i wsparcie jakości kredytowej przez stronę trzecią. Jeżeli jednostką rozliczeniową zobowiązania nie jest łączny pakiet, celem nie jest ustalenie wartości godziwej łącznego pakietu, lecz wartości godziwej zobowiązania emitenta. Zatem w takich przypadkach jednostka skorygowałaby zaobserwowaną cenę składnika aktywów w celu wykluczenia skutku wsparcia jakości kredytowej przez stronę trzecią.

Zobowiązania i instrumenty kapitałowe nieposiadane przez inne strony jako aktywa

- 40 Kiedy notowana cena przeniesienia identycznego lub podobnego zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki nie jest dostępna, a inna strona nie posiada identycznej pozycji jako składnika aktywów, jednostka ustala wartość godziwą zobowiązania lub instrumentu kapitałowego przy użyciu techniki wyceny z perspektywy uczestnika rynku, który ma zobowiązanie lub wysunął roszczenie z tytułu kapitału.**

41 Na przykład przy stosowaniu techniki wartości bieżącej jednostka może uwzględnić jedną z następujących możliwości:

- (a) przyszłe wypływy środków pieniężnych, które uczestnik rynku spodziewałby się ponieść w związku z wypełnieniem obowiązku włącznie ze świadczeniem, którego uczestnik rynku domagałby się z tytułu przyjęcia obowiązku (zob. paragrafy B31–B33);
- (b) kwotę, którą uczestnik rynku otrzymałby za zaciągnięcie lub wyemitowanie identycznego zobowiązania lub instrumentu kapitałowego na podstawie założeń, które uczestnicy rynku zastosowaliby do ustalenia ceny identycznej pozycji (np. o takich samych cechach kredytowych) na głównym (lub najbardziej korzystnym) rynku w celu wyemitowania zobowiązania lub instrumentu kapitałowego o takich samych warunkach umownych.

Ryzyko niewykonania świadczenia

42 **Wartość godziwa zobowiązania odzwierciedla skutek ryzyka niewykonania świadczenia. Ryzyko niewykonania świadczenia obejmuje własne ryzyko kredytowe jednostki (zgodnie z definicją w MFSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji*), lecz nie może się do niego ograniczać. Zakłada się, że ryzyko niewykonania świadczenia jest takie samo przed przeniesieniem i po przeniesieniu zobowiązania.**

43 Ustalając wartość godziwą zobowiązania, jednostka uwzględni skutek swojego ryzyka kredytowego (zdolności kredytowej) i wszystkie inne czynniki, które mogłyby mieć wpływ na prawdopodobieństwo, że obowiązek nie zostanie wypieniony. Skutek ten może być różny w zależności od zobowiązania, na przykład zależy od:

- (a) tego, czy zobowiązanie jest obowiązkiem przekazania środków pieniężnych (zobowiązanie finansowe) lub obowiązkiem dostarczenia towarów lub usług (zobowiązanie niefinansowe);
- (b) warunków wsparcia jakości kredytowej powiązanego ze zobowiązaniem, o ile występuje.

44 Wartość godziwa zobowiązania odzwierciedla skutek ryzyka niewykonania świadczenia na podstawie jego jednostki rozliczeniowej. Emitent zobowiązania wyemitowanego przy nierozzerwalnym wsparciu jakości kredytowej przez stronę trzecią, które jest rozliczane oddzielnie od zobowiązania, nie uwzględnia skutku wsparcia jakości kredytowej (np. zabezpieczenie długu przez stronę trzecią) przy ustalaniu wartości godziwej zobowiązania. Jeżeli wsparcie jakości kredytowej jest ujmowane oddzielnie od zobowiązania, przy ustalaniu wartości godziwej zobowiązania emitent powinien uwzględnić własną zdolność kredytową, nie zaś zdolność kredytową gwaranta będącego stroną trzecią.

Ograniczenie uniemożliwiające przeniesienie zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki

45 Ustalając wartość godziwą zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki jednostka nie uwzględni oddzielnych danych wejściowych lub korekty względem innych *danych wejściowych* dotyczących występowania ograniczenia uniemożliwiającego przeniesienie pozycji. Skutek ograniczenia uniemożliwiającego przeniesienie zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jednostki jest pośrednio lub bezpośrednio włączony w inne dane wejściowe związane z ustaleniem wartości godziwej.

46 Na przykład w dniu transakcji zarówno wierzyciel, jak i dłużnik zaakceptowali cenę transakcyjną zobowiązania z pełną świadomością, że obowiązek obejmuje ograniczenie uniemożliwiające jego przeniesienie. W wyniku ograniczenia uwzględnionego w cenie transakcyjnej oddzielne dane wejściowe lub korekta względem istniejących danych wejściowych nie są wymagane na dzień transakcji w celu odzwierciedlenia wpływu ograniczenia na przeniesienie. Podobnie oddzielne dane wejściowe lub korekta względem istniejących danych wejściowych nie są wymagane w kolejnych dniach wyceny w celu odzwierciedlenia wpływu ograniczenia na przeniesienie.

Zobowiązanie finansowe płatne na żądanie

47 Wartość godziwa zobowiązania finansowego płatnego na żądanie (np. depozyt na żądanie) nie jest mniejsza niż kwota płatna na żądanie, zdyskontowana od pierwszego dnia, w którym mogłoby pojawić się żądanie zapłaty kwoty.

Zastosowanie do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych z pozycjami przeciwnymi w ryzyku rynkowym lub ryzyku kredytowym kontrahenta

48 Jednostka, która posiada grupę aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest objęta ekspozycją na ryzyko rynkowe (określone w MSSF 7) i na ryzyko kredytowe (określone w MSSF 7) każdego z kontrahentów. Jeżeli jednostka zarządza grupą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na podstawie ekspozycji netto na ryzyko rynkowe, albo na ryzyko kredytowe, jednostka może zastosować wyjątek od tego MSSF w celu ustalenia wartości godziwej. Wyjątek pozwala jednostce ustalić wartość godziwą grupy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na podstawie ceny, którą otrzymano by za doprowadzenie do sprzedaży pozycji długiej netto (tj. składnika aktywów) w przypadku ekspozycji na konkretne ryzyko lub za przeniesienie pozycji krótkiej netto (tj. zobowiązania) w przypadku ekspozycji na konkretne ryzyko w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych. Odpowiednio jednostka ustala wartość godziwą grupy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych tak, jak uczestnicy rynku wyceniliby ekspozycję netto na ryzyko na dzień wyceny.

- 49 Jednostka może zastosować wyjątek, o którym mowa w paragrafie 48, tylko wtedy, gdy spełni łącznie wszystkie poniższe warunki:
- (a) zarządza grupą aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych na podstawie ekspozycji netto jednostki na konkretne ryzyko rynkowe (lub rodzaje ryzyka rynkowego) lub na ryzyko kredytowe konkretnego kontrahenta zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestowania jednostki;
 - (b) dostarcza na tej podstawie informacji o grupie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych kluczowym pracownikom szczebla zarządczego w tej jednostce, zgodnie z definicją w MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* oraz
 - (c) ma obowiązek lub zdecydowała się wyceniać te aktywa finansowe i zobowiązania finansowe według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.
- 50 Wyjątek, o którym mowa w paragrafie 48, nie dotyczy prezentacji sprawozdania finansowego. W niektórych przypadkach podstawa prezentacji instrumentów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej różni się od podstawy wyceny instrumentów finansowych, na przykład gdy MSSF nie wymaga lub nie zezwala na prezentację instrumentów finansowych w ujęciu netto. W takich przypadkach jednostka może być zmuszona przypisać korekty na poziomie portfela (zob. paragrafy 53-56) do poszczególnych aktywów lub zobowiązań, które tworzą grupę aktywów finansowych i zobowiązań finansowych zarządzanych na podstawie ekspozycji netto jednostki na ryzyko. Jednostka stosuje takie korekty w sposób racjonalny i konsekwentny przy zastosowaniu metodologii odpowiedniej do okoliczności.
- 51 Jednostka podejmuje decyzję w sprawie zasad rachunkowości zgodnie z MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów* w celu zastosowania wyjątku, o którym mowa w paragrafie 48. Jednostka stosująca wyjątek wdraża te zasady rachunkowości, w tym zasady dokonywania korekt w odniesieniu do różnicy między ceną kupna a ceną sprzedaży (zob. paragrafy 53-55) i korekt kredytowych (zob. paragrafy 56), o ile mają zastosowanie, konsekwentnie w każdym okresie dla danego portfela.
- 52 Wyjątek, o którym mowa w paragrafie 48, ma zastosowanie tylko do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych objętych zakresem MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* lub MSSF 9 *Instrumenty finansowe*.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe

- 53 Stosując wyjątek, o którym mowa w paragrafie 48, do ustalenia wartości godziwej grupy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych zarządzanych na podstawie ekspozycji netto jednostki na konkretne ryzyko rynkowe (lub rodzaje ryzyka rynkowego), jednostka przyjmuje cenę w obrębie widełek ceny kupna i ceny sprzedaży, która jest najbardziej reprezentatywna dla wartości godziwej w danych okolicznościach w odniesieniu do ekspozycji netto jednostki na te rodzaje ryzyka rynkowego (zob. paragrafy 70 i 71).
- 54 Stosując wyjątek, o którym mowa w paragrafie 48, jednostka zapewnia, że ryzyko rynkowe (lub rodzaje ryzyka rynkowego), na które jest narażona w obrębie tej grupy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, jest co do istoty takie samo. Na przykład jednostka nie łączyłaby ryzyka stopy procentowej powiązanego ze składnikiem aktywów finansowych z ryzykiem cen towarów powiązaniem ze zobowiązaniem finansowym, ponieważ robiąc to, nie złagodziłaby ekspozycji na ryzyko stopy procentowej lub ryzyko cen towarów. Stosując wyjątek, o którym mowa w paragrafie 48, każde ryzyko bazowe wynikające z parametrów ryzyka rynkowego, które nie jest identyczne, jest uwzględniane przy ustalaniu wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych w ramach grupy.
- 55 Podobnie czas trwania ekspozycji jednostki na konkretne ryzyko rynkowe (lub rodzaje ryzyka rynkowego) wynikające z aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest co do istoty taki sam. Na przykład jednostka, która zawiera 12-miesięczny kontrakt terminowy typu *futures* w zamian za przepływy pieniężne powiązane z 12-miesięczną wartością ekspozycji na ryzyko stopy procentowej w ramach pięcioletniego instrumentu finansowego w obrębie grupy składającej się tylko z takich aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, ustala wartość godziwą ekspozycji na 12-miesięczne ryzyko stopy procentowej w ujęciu netto, a pozostałą ekspozycję na ryzyko stopy procentowej (tj. w latach 2-5) – w ujęciu brutto.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe konkretnego kontrahenta

- 56 Stosując wyjątek, o którym mowa w paragrafie 48, w celu ustalenia wartości godziwej grupy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych w ramach transakcji zawartej z konkretnym kontrahentem, jednostka uwzględnia przy ustalaniu wartości godziwej skutek ekspozycji netto jednostki na ryzyko kredytowe kontrahenta lub ekspozycję netto kontrahenta na ryzyko kredytowe jednostki, kiedy uczestnicy rynku uwzględniliby wszelkie istniejące ustalenia, które łągodzą ekspozycję na ryzyko kredytowe w razie niewykonania zobowiązania (np. umowa o kompensowanie zobowiązań z kontrahentem lub umowa zawierająca wymóg wymiany zabezpieczeń na podstawie ekspozycji każdej strony na ryzyko kredytowe drugiej strony). Wycena w wartości godziwej ma odzwierciedlać oczekiwania uczestników rynku co do prawdopodobieństwa prawnej egzekwowalności takiego ustalenia w razie niewykonania zobowiązania.

Wartość godziwa w początkowym ujęciu

- 57 Kiedy składnik aktywów zostaje nabyty lub zobowiązanie zaciągnięte w ramach transakcji wymiany tego składnika aktywów lub tego zobowiązania, ceną transakcji jest cena zapłacona za nabycie składnika aktywów lub otrzymana za zaciągnięcie zobowiązania (*cena wejścia*). Natomiast wartością godziwą składnika aktywów lub zobowiązania jest cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono za przeniesienie zobowiązania (*cena wyjścia*). Jednostki nie koniecznie sprzedają aktywa po cenach zapłaconych za ich nabycie. Podobnie jednostki nie koniecznie przenoszą zobowiązania po cenach otrzymanych za ich zaciągnięcie.
- 58 W wielu przypadkach cena transakcyjna będzie równoważna z wartością godziwą (np. mogłoby tak być w przypadku, gdy na dzień transakcji transakcja nabycia składnika aktywów ma miejsce na rynku, na którym składnik aktywów zostałby sprzedany).
- 59 Ustalając, czy wartość godziwa w początkowym ujęciu jest równoważna cenie transakcji, jednostka uwzględni czynniki właściwe dla transakcji i dla składnika aktywów lub zobowiązania. W paragrafie B4 opisano sytuacje, w których cena transakcji może nie odpowiadać wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania w początkowym ujęciu.
- 60 Jeżeli inny MSSF wymaga początkowej wyceny składnika aktywów lub zobowiązania przez jednostkę według wartości godziwej lub dopuszcza taką wycenę, a cena transakcji różni się od wartości godziwej, jednostka ujmuje wynikające z tej różnicy zysk lub stratę w wyniku finansowym, o ile MSSF nie stanowi inaczej.

Techniki wyceny

- 61 Jednostka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do ustalenia wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.**
- 62 Celem zastosowania danej techniki wyceny jest oszacowanie ceny w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach transakcji sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania, która zostałaby zawarta między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych. Trzy powszechnie stosowane techniki wyceny to podejście rynkowe, podejście kosztowe i podejście dochodowe. Najważniejsze aspekty tych podejść streszczono w paragrafach B5–B11. W celu ustalenia wartości godziwej jednostka stosuje techniki wyceny zgodne z jedną lub z kilkoma z tych podejść.
- 63 W niektórych przypadkach odpowiednia będzie tylko jedna technika wyceny (np. przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania przy użyciu cen notowanych na aktywnym rynku za identyczne aktywa lub zobowiązania). W innych przypadkach odpowiednie będzie zastosowanie kilku technik wyceny (np. może tak być w przypadku wyceny ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Jeżeli stosuje się kilka technik wyceny w celu ustalenia wartości godziwej, wyniki (tj. odpowiednie wskazania wartości godziwej) są oceniane przy uwzględnieniu racjonalności przedziału wartości tych wyników. Ustalenie wartości godziwej polega na wyznaczeniu takiej wielkości w tym przedziale, która najbardziej odpowiada wartości godziwej w danych okolicznościach.
- 64 Jeżeli cena transakcyjna jest wartością godziwą w początkowym ujęciu, a technika wyceny stosowana do ustalenia wartości godziwej w kolejnych okresach opiera się na nieobserwowalnych danych wejściowych, technika wyceny jest tak kalibrowana, aby w początkowym ujęciu wynik techniki wyceny odpowiadał cenie transakcji. Kalibrowanie gwarantuje, że technika wyceny odzwierciedla aktualne warunki rynkowe i pomaga jednostce ustalić, czy korekta techniki wyceny jest konieczna (np. może istnieć cecha składnika aktywów lub zobowiązania, która nie została wychwycona w technice wyceny). Po początkowym ujęciu, ustalając wartość godziwą przy zastosowaniu techniki lub technik wyceny z wykorzystaniem nieobserwowalnych danych wejściowych, jednostka gwarantuje, że zastosowane techniki wyceny odzwierciedlają obserwowalne dane rynkowe (np. cenę za podobny składnik aktywów lub zobowiązanie) na dzień wyceny.
- 65 Techniki wyceny stosowane do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny lub jej stosowania (np. zmiana ważenia, kiedy stosuje się kilka technik wyceny lub zmiana korekty stosowanej w odniesieniu do techniki wyceny) jest jednak odpowiednia, jeżeli zmiana skutkuje wyceną tak samo lub bardziej odpowiadającą wartości godziwej w danych okolicznościach. Może tak być na przykład w którejkolwiek z następujących sytuacji:
- (a) powstają nowe rynki;
 - (b) dostępne są nowe informacje;
 - (c) informacje wcześniej stosowane nie są już dostępne;

- (d) techniki wyceny zostają udoskonalone lub
 - (e) warunki rynkowe ulegają zmianie.
- 66 Zmiany wynikające ze zmiany techniki wyceny lub jej stosowania traktuje się jako zmianę wartości szacunkowych zgodnie z MSR 8. Jednak w MSR 8 ujawnianie informacji o zmianie wartości szacunkowych nie jest wymagane w przypadku zmian wynikających ze zmiany techniki wyceny lub jej stosowania.

Dane wejściowe w technikach wyceny

Zasady ogólne

- 67 **Techniki wyceny stosowane do ustalania wartości godziwej powinny opierać się na maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.**
- 68 Przykłady rynków, na których dane wejściowe mogą być obserwowalne w przypadku niektórych aktywów i zobowiązań (np. instrumentów finansowych) obejmują giełdy, rynki dealerskie, rynki brokerskie i rynki transakcji bezpośrednich (zob. paragraf B34).
- 69 Jednostka wybiera dane wejściowe które są zgodne z cechami składnika aktywów lub zobowiązania, które uczestnicy rynku uwzględniłyby w transakcji dotyczącej składnika aktywów lub zobowiązania (zob. paragrafy 11 i 12). W niektórych przypadkach te cechy skutkują zastosowaniem korekty, np. premii lub dyskonta (np. premii za kontrolę lub dyskonta niekontrolującego udziału). Jednakże ustalenie wartości godziwej nie obejmuje premii lub dyskonta, które nie są zgodne z jednostką rozliczeniową przyjętą w MSSF, który zawiera wymóg wyceny w wartości godziwej lub dopuszcza taką wycenę (zob. paragrafy 13 i 14). Premie lub dyskonta, które odzwierciedlają wielkość jako cechę udziału jednostki (szczególnie czynnik blokujący, który koryguje cenę notowaną składnika aktywów lub zobowiązania, ponieważ normalny dzienny wolumen obrotu na rynku jest niewystarczający, aby wchłonąć ilość posiadaną przez jednostkę, zgodnie z opisem w paragrafie 80), nie są cechą składnika aktywów lub zobowiązania (np. premia za kontrolę przy wycenie w wartości godziwej udziału kontrolującego) nie są dopuszczalne w wycenie w wartości godziwej. We wszystkich przypadkach, jeżeli istnieje cena notowana na rynku aktywnym (tj. *dane wejściowe na poziomie 1*) dla składnika aktywów lub zobowiązania, przy wycenie w wartości godziwej jednostka stosuje tę cenę bez korekty poza wyjątkiem, o którym mowa w paragrafie 79.

Dane wejściowe oparte na cenach kupna i sprzedaży

- 70 Jeżeli składnik aktywów lub zobowiązanie wycenione według wartości godziwej mają cenę kupna i cenę sprzedaży (np. dane wejściowe z rynku dealerskiego), do ustalenia wartości godziwej jest stosowana cena mieszcząca się w widełkach cen kupna i cen sprzedaży, która najlepiej odpowiada wartości godziwej w danych okolicznościach, bez względu na to, gdzie dane wejściowe plasują się w hierarchii wartości godziwej (tj. na poziomie 1, 2 lub 3; zob. paragraf 72–90). Stosowanie cen kupna w odniesieniu do pozycji aktywów i cen sprzedaży do pozycji zobowiązań jest dopuszczalne, lecz nie jest wymagane.
- 71 Niniejszy MSSF nie wyklucza użycia średnich rynkowych cen lub innych konwencji cenowych używanych przez uczestników rynku jako praktycznego sposobu ustalenia wartości godziwej w widełkach cen kupna i cen sprzedaży.

Hierarchia wartości godziwej

- 72 W celu zwiększenia spójności i porównywalności pomiarów wartości godziwej i powiązanych ujawnianych informacji w niniejszym standardzie ustanowiono hierarchię wartości godziwej, która klasyfikuje na trzech poziomach (zob. paragrafy 76–90) dane wejściowe dla technik wyceny stosowanych do ustalania wartości godziwej. W hierarchii wartości godziwej najwyższy priorytet nadano cenom notowanym (nieskorygowanym) na aktywnych rynkach za identyczne aktywa lub zobowiązania (dane wejściowe na poziomie 1), zaś najniższy priorytet – nieobserwowalnym danym wejściowym (*dane wejściowe na poziomie 3*).
- 73 W niektórych przypadkach dane wejściowe stosowane do ustalenia wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania mogą zostać sklasyfikowane na różnych poziomach hierarchii wartości godziwej. W takich przypadkach pomiar wartości godziwej zostaje sklasyfikowany w całości na tym samym poziomie hierarchii wartości godziwej co dane wejściowe z najniższego poziomu, które są znaczące dla całej wyceny. Ocena znaczenia poszczególnych danych wejściowych dla całej wyceny wymaga osądu uwzględniającego czynniki właściwe dla składnika aktywów lub zobowiązania. Korekty dokonywane w celu ustalenia wartości godziwej, takie jak koszty sprzedaży przy wycenie w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, nie są uwzględniane przy określaniu poziomu hierarchii wartości godziwej, na którym klasyfikuje się pomiar wartości godziwej.
- 74 Dostępność odpowiednich danych wejściowych i ich względna subiektywność mogą mieć wpływ na wybór odpowiednich technik wyceny (zob. paragraf 61). Jednak w hierarchii wartości godziwej rangę nadaje się nie technikom wyceny stosowanym do ustalenia wartości godziwej, lecz danym wejściowym w technikach wyceny. Na przykład ustalenie wartości godziwej dokonane przy użyciu techniki wartości bieżącej może zostać sklasyfikowane na poziomie 2 lub poziomie 3 w zależności od tych danych wejściowych, które są znaczące dla całej wyceny, i poziomu hierarchii wartości godziwej, na którym dane te są sklasyfikowane.

75 Jeżeli obserwowalne dane wejściowe wymagają korekty przy użyciu nieobserwowalnych danych wejściowych, a korekta prowadzi do znacznie wyższej lub niższej wartości godziwej, uzyskany pomiar byłby sklasyfikowany na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej. Jeżeli na przykład uczestnik rynku chciałby uwzględnić skutek ograniczenia sprzedaży składnika aktywów przy oszacowywaniu ceny składnika aktywów, jednostka skorygowałaby notowaną cenę w celu odzwierciedlenia skutku tego ograniczenia. Jeżeli notowana cena stanowi *dane wejściowe na poziomie 2* a korekta stanowi nieobserwowalne dane wejściowe, które są znaczące dla całej wyceny, ustalona wartość godziwa zostałaby sklasyfikowana na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej.

Dane wejściowe na poziomie 1

76 Dane wejściowe na poziomie 1 są cenami notowanymi (nieskorygowanymi) na aktywnych rynkach za identyczne aktywa lub zobowiązania, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.

77 Cena notowana na aktywnym rynku zapewnia najbardziej wiarygodny dowód wartości godziwej i jest stosowana bez korekty przy ustaleniu wartości godziwej, jeżeli tylko jest dostępna, poza wyjątkiem, o którym mowa w paragrafie 79.

78 Dane wejściowe na poziomie 1 będą dostępne w przypadku wielu aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, przy czym niektóre z nich mogą być przedmiotem wymiany na wielu aktywnych rynkach (np. na różnych giełdach). Zatem na poziomie 1 nacisk kładzie się na ustalenie obu następujących kwestii:

- (a) głównego rynku dla składnika aktywów lub zobowiązania lub, w przypadku braku głównego rynku, najkorzystniejszego rynku dla składnika aktywów lub zobowiązania,
- (b) faktu, czy jednostka może przeprowadzić transakcję, której przedmiotem jest składnik aktywów lub zobowiązanie, po cenie z tego rynku na dzień wyceny.

79 Jednostka nie koryguje danych wejściowych na poziomie 1 z wyjątkiem następujących okoliczności:

- (a) kiedy jednostka posiada znaczną liczbę podobnych (lecz nie identycznych) aktywów lub zobowiązań (np. dłużnych papierów wartościowych), które są wyceniane według wartości godziwej, a cena notowana na aktywnym rynku jest dostępna, lecz nie jest łatwo do niej dotrzeć w przypadku każdego z tych aktywów i zobowiązań oddzielnie (tj. mając na uwadze dużą liczbę podobnych aktywów lub zobowiązań posiadanych przez jednostkę, trudno byłoby uzyskać informacje na temat ceny każdego poszczególnego składnika aktywów lub zobowiązania na dzień wyceny). W takim przypadku, ustalając wartość godziwą, jednostka może zastosować jako praktyczny sposób alternatywną metodę ustalania ceny, która nie opiera się wyłącznie na cenach notowanych (np. macierzowa kalkulacja cen). Jednakże wynikiem stosowania alternatywnej metody ustalania cen jest klasyfikacja ustalonej wartości godziwej na niższym poziomie hierarchii wartości godziwej;
- (b) kiedy cena notowana na aktywnym rynku nie odpowiada wartości godziwej na dzień wyceny. Może tak być w przypadku, gdy na przykład znaczące wydarzenia (takie jak transakcje na rynku transakcji bezpośrednich, obrót na rynku brokerskim lub ogłoszenia) mają miejsce po zamknięciu rynku, lecz przed datą wyceny. Jednostka ustala i konsekwentnie stosuje zasady określania takich zdarzeń, które mogą wpływać na pomiary wartości godziwej. Jeżeli jednak cena notowana jest korygowana w wyniku nowych informacji, korekta skutkuje klasyfikacją ustalonej wartości godziwej na niższym poziomie hierarchii wartości godziwej;
- (c) kiedy wartość godziwa zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego jest ustalana przy użyciu ceny notowanej za identyczną pozycję będącą przedmiotem obrotu jako składnik aktywów na aktywnym rynku i wymaga korekty uwzględniającej czynniki właściwe dla danej pozycji lub składnika aktywów (zob. paragraf 39). Jeżeli korekta ceny notowanej składnika aktywów nie jest wymagana, ustalona wartość godziwa jest sklasyfikowana na poziomie 1 hierarchii wartości godziwej. Jednakże jakkolwiek korekta ceny notowanej składnika aktywów skutkuje klasyfikacją ustalonej wartości godziwej na niższym poziomie hierarchii wartości godziwej.

80 Jeżeli jednostka posiada pozycję z tytułu jednego składnika aktywów lub zobowiązania (w tym pozycję obejmującą znaczną liczbę identycznych aktywów lub zobowiązań, taką jak pakiet instrumentów finansowych), a składnik aktywów lub zobowiązanie jest przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest ustalana na poziomie 1 jako iloczyn ceny notowanej za pojedynczy składnik aktywów lub pojedyncze zobowiązanie i ilości posiadanej przez jednostkę. Dzieje się tak nawet jeżeli normalny dzienny wolumen obrotu na rynku nie jest dostateczny, aby wchłonąć posiadaną ilość, a złożenie zleceń sprzedaży pozycji w ramach pojedynczej transakcji mogłoby wpłynąć na cenę notowaną.

Dane wejściowe na poziomie 2

81 Dane wejściowe na poziomie 2 to dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio.

- 82 Jeżeli składnik aktywów lub zobowiązanie ma określony (umowny) termin, dane wejściowe na poziomie 2 muszą być obserwowalne zasadniczo przez cały okres trwania składnika aktywów lub zobowiązania. Dane wejściowe na poziomie 2 obejmują:
- (a) ceny podobnych aktywów lub zobowiązań notowane na rynkach aktywnych;
 - (b) ceny identycznych lub podobnych aktywów lub zobowiązań notowane na rynkach, które nie są aktywne;
 - (c) dane wejściowe inne niż ceny notowane, które są obserwowalne w odniesieniu do danego składnika aktywów lub zobowiązania, na przykład:
 - (i) stopy procentowe i krzywe dochodowości obserwowalne w powszechnie przyjętych przedziałach kwotowań;
 - (ii) zakładaną zmienność oraz
 - (iii) spread kredytowy.
 - (d) *dane wejściowe potwierdzone przez rynek.*
- 83 Korekty danych wejściowych na poziomie 2 będą różnić się w zależności od czynników właściwych dla danego składnika aktywów lub zobowiązania. Czynniki te obejmują:
- (a) stan lub lokalizację składnika aktywów;
 - (b) stopień, w jakim dane wejściowe są powiązane z pozycjami porównywalnymi do składnika aktywów lub zobowiązania (włącznie z czynnikami opisanymi w paragrafie 39); oraz
 - (c) wolumen lub poziom aktywności na rynkach, na których dane wejściowe są obserwowalne.
- 84 Korekta danych wejściowych na poziomie 2, która jest istotna dla całej wyceny, może skutkować klasyfikacją ustalonej wartości godziwej na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, jeżeli do korekty są wykorzystywane istotne nieobserwowalne dane wejściowe.
- 85 Opis wykorzystania danych wejściowych z poziomu 2 w odniesieniu do wybranych aktywów i zobowiązań znajduje się w paragrafie B35.

Dane wejściowe na poziomie 3

- 86 Dane wejściowe na poziomie 3 to nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.
- 87 Nieobserwowalne dane wejściowe są używane do ustalenia wartości godziwej w zakresie, w jakim odpowiednie obserwowalne dane wejściowe są niedostępne, co pozwala uwzględnić sytuacje, w których aktywność rynkowa związana z danym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem na dzień wyceny jest niewielka, o ile w ogóle istnieje. Jednakże cel ustalenia wartości godziwej pozostaje taki sam: chodzi o ustalenie ceny wyjścia na dzień wyceny z perspektywy uczestnika rynku, który posiada składnik aktywów lub ma zobowiązanie. Zatem nieobserwowalne dane wejściowe odzwierciedlają założenia, które przyjęliby uczestnicy rynku na potrzeby kalkulacji ceny składnika aktywów lub zobowiązania, w tym założenia dotyczące ryzyka.
- 88 Założenia dotyczące ryzyka obejmują ryzyko nierozzerwalnie związane z konkretną techniką wyceny stosowaną w odniesieniu do ustalenia wartości godziwej (taką jak model ustalania ceny) i ryzyko związane z danymi wejściowymi w technice wyceny. Pomiar, który nie obejmuje korekty ze względu na ryzyko, nie odpowiadałby pomiarowi wartości godziwej, jeżeli uczestnicy rynku zastosowaliby taką korektę w odniesieniu do wyceny składnika aktywów lub zobowiązania. Przykładowo, uwzględnienie korekty ryzyka mogłoby okazać się konieczne w przypadku istotnej niepewności (np. kiedy wystąpił istotny spadek wolumenu lub poziomu aktywności w porównaniu z normalną aktywnością rynkową dla danego składnika aktywów lub zobowiązania albo podobnych aktywów lub zobowiązań, a jednostka ustaliła, że cena transakcyjna lub cena notowana nie odpowiada wartości godziwej, zgodnie z opisem w paragrafach B37–B47).
- 89 Jednostka opracowuje nieobserwowalne dane wejściowe, wykorzystując najlepsze informacje dostępne w danych okolicznościach, które mogą obejmować własne dane jednostki. Opracowując nieobserwowalne dane wejściowe, jednostka może na początku wykorzystać własne dane, lecz koryguje je, jeżeli z racjonalnie dostępnych informacji wynika, że inni uczestnicy rynku wykorzystaliby inne dane lub istnieje pewna specyfika jednostki, która nie jest dostępna dla innych uczestników rynku (np. właściwa dla jednostki synergia). Jednostka nie musi podejmować wyczerpujących starań w celu uzyskania informacji na temat założeń przyjmowanych przez uczestników rynku. Uwzględni jednak wszystkie racjonalnie dostępne informacje na temat założeń przyjmowanych przez uczestników rynku. Nieobserwowalne dane wejściowe opracowane w sposób opisany powyżej uznaje się za założenia uczestników rynku, które spełniają cel ustalenia wartości godziwej.

90 Opis wykorzystania danych wejściowych z poziomu 3 w odniesieniu do wybranych aktywów i zobowiązań znajduje się w paragrafie B36.

UJAWNIANIE INFORMACJI

91 Jednostka ujawnia informacje, które pomagają użytkownikom jej sprawozdań finansowych w ocenie:

- (a) w przypadku aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej powtarzalnie lub jednorazowo w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po początkowym ujęciu – technik wyceny i danych wejściowych wykorzystanych do wyceny; oraz
- (b) w przypadku powtarzalnych pomiarów wartości godziwej przy użyciu istotnych nieobserwowalnych danych wejściowych (poziom 3) – wpływu wycen na wynik finansowy albo na inne całkowite dochody za dany okres.

92 Aby osiągnąć cele, o których mowa w paragrafie 91, jednostka uwzględni wszystkie wymienione poniżej elementy:

- (a) poziom szczegółowości niezbędny do spełnienia wymogów ujawnienia informacji;
- (b) znaczenie, które należy przypisać każdemu z poszczególnych wymogów;
- (c) zakres agregacji lub dezagregacji; oraz
- (d) potrzebę dodatkowych informacji dla użytkowników sprawozdań finansowych w celu oceny ujawnionych informacji ilościowych.

Jeżeli ujawnienie informacji zgodnie z niniejszym standardem lub innymi MSSF okaże się niedostateczne, aby osiągnąć cele, o których mowa w paragrafie 91, jednostka ujawnia dodatkowe informacje niezbędne do osiągnięcia tych celów.

93 Aby osiągnąć cele, o których mowa w paragrafie 91, jednostka ujawnia co najmniej następujące informacje dotyczące każdej klasy aktywów i zobowiązań (zob. paragraf 94 w odniesieniu do informacji na temat ustalania odpowiednich klas aktywów i zobowiązań) wycenionych według wartości godziwej (wraz z wycenami opartymi na wartości godziwej wchodzącymi w zakres niniejszego MSSF) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po początkowym ujęciu:

- (a) w przypadku powtarzalnych i jednorazowych pomiarów wartości godziwej – wycenę w wartości godziwej na koniec okresu sprawozdawczego, a w przypadku jednorazowych wycen w wartości godziwej – powody wyceny. Powtarzalne wyceny w wartości godziwej aktywów lub zobowiązań są wycenami wymaganymi lub dopuszczanymi przez inne MSSF w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Jednorazowe wyceny w wartości godziwej aktywów lub zobowiązań są wycenami wymaganymi lub dopuszczanymi przez inne MSSF w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególnych okolicznościach (np. kiedy jednostka wycenia składnik aktywów przeznaczony do sprzedaży w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*, ponieważ wartość godziwa składnika aktywów pomniejszona o koszty sprzedaży jest niższa niż jego wartość bilansowa);
- (b) w przypadku powtarzalnych i jednorazowych pomiarów wartości godziwej – poziom hierarchii wartości godziwej, na którym sklasyfikowano pomiary wartości godziwej w ujęciu całościowym (poziom 1, 2 lub 3);
- (c) w przypadku aktywów i zobowiązań posiadanych na koniec okresu sprawozdawczego i powtarzalnie wycenianych według wartości godziwej – kwoty wszelkich przeniesień między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, powody tych przeniesień i stosowane przez jednostkę zasady ustalania, kiedy uznaje się, że nastąpiły przeniesienia między poziomami (zob. paragraf 95). Informacje o przeniesieniu na każdy poziom są ujawniane i omawiane oddzielnie od informacji o przeniesieniu z każdego poziomu;
- (d) w przypadku powtarzalnych i jednorazowych pomiarów wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 2 i poziomie 3 hierarchii wartości godziwej – opis techniki(technik) wyceny oraz dane wejściowe wykorzystane dla ustalenia wartości godziwej. Jeżeli nastąpiła zmiana techniki wyceny (np. zastąpienie podejścia rynkowego podejściem dochodowym lub zastosowanie dodatkowej techniki wyceny), jednostka ujawnia zmianę i jej powody. W przypadku pomiarów wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej jednostka dostarcza informacje ilościowe na temat istotnych nieobserwowalnych danych wejściowych wykorzystanych dla ustalenia wartości godziwej. Jednostka nie musi tworzyć ilościowych informacji w celu spełnienia wymogu ujawniania informacji, jeżeli ilościowe nieobserwowalne dane wejściowe nie zostały opracowane przez jednostkę przy okazji ustalania wartości godziwej (np. kiedy jednostka wykorzystuje ceny z wcześniejszych transakcji lub informacje o cenach strony trzeciej bez korekty). Ujawniając informacje, jednostka nie może jednak pomijać ilościowych nieobserwowalnych danych wejściowych, które są istotne dla ustalenia wartości godziwej i do których jednostka ma racjonalny dostęp;

- (e) w przypadku powtarzalnych pomiarów wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej – uzgodnienie bilansu otwarcia i bilansu zamknięcia, przy czym należy oddzielnie ujawnić zmiany, które w trakcie okresu zostały przypisane do następujących pozycji:
- (i) łącznych zysków lub strat za okres ujętych w wyniku finansowym oraz pozycji wyniku finansowego, w których ujęto te zyski lub straty;
 - (ii) łącznych zysków lub strat za okres ujętych w innych całkowitych dochodach oraz pozycji innych całkowitych dochodów, w których ujęto te zyski lub straty;
 - (iii) operacji kupna, sprzedaży, emisji i rozliczeń (każdy z tych rodzajów zmian ujawnia się oddzielnie);
 - (iv) kwot wszelkich przeniesień na poziom lub z poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, powodów tych przeniesień i stosowanych przez jednostkę zasad ustalania, kiedy uznaje się, że nastąpiły przeniesienia między poziomami (zob. paragraf 95). Informacje o przeniesieniu na poziom 3 są ujawniane i omawiane oddzielnie od informacji o przeniesieniu z poziomu 3;
- (f) w przypadku powtarzalnych pomiarów wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej – kwotę łącznych zysków lub strat za okres, o którym mowa w pkt. e) ppkt (i), ujętą w wyniku finansowym, która jest przypisywana zmianie niezrealizowanych zysków lub strat związanych z tymi aktywami lub zobowiązaniami posiadanymi na koniec okresu sprawozdawczego oraz pozycję(pozycje) wyniku finansowego, w której ujęto niezrealizowane zyski lub straty;
- (g) w przypadku powtarzalnych i jednorazowych pomiarów wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej – opis procesu wyceny przeprowadzonego przez jednostkę (w tym na przykład informacje, jak jednostka podejmuje decyzje w sprawie zasad i procedur wyceny oraz analizuje zmiany wycen w wartości godziwej w kolejnych okresach);
- (h) w przypadku powtarzalnych pomiarów wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej:
- (i) w przypadku wszystkich takich pomiarów – opisowa prezentacja wrażliwości wyceny w wartości godziwej na zmiany nieobserwowalnych danych wejściowych, jeżeli zmiana w tych danych wejściowych na inną kwotę może prowadzić do ustalenia wartości godziwej na wyraźnie wyższym lub niższym poziomie. Jeżeli istnieją powiązania między tymi danymi wejściowymi a innymi nieobserwowalnymi danymi wejściowymi wykorzystywanymi w przy ustalaniu wartości godziwej, jednostka przedstawia również opis tych powiązań i sposobu, w jaki mogą wzmocnić lub złagodzić wpływ zmian nieobserwowalnych danych wejściowych na pomiar wartości godziwej. Aby spełnić ten wymóg dotyczący ujawniania informacji, w opisowej prezentacji wrażliwości na zmiany nieobserwowalnych danych wejściowych należy uwzględnić ujawnione nieobserwowalne dane wejściowe zgodnie z pkt. d);
 - (ii) w przypadku aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, jeżeli zmiana jednego elementu lub większej liczby nieobserwowalnych danych wejściowych w celu odzwierciedlenia racjonalnie możliwych alternatywnych założeń znacznie zmieniłaby wartość godziwą, jednostka stwierdza ten fakt i ujawnia skutek tych zmian. Jednostka ujawnia informacje na temat tego, jak obliczono skutek zmiany w celu odzwierciedlenia racjonalnie możliwego alternatywnego założenia. W tym celu znaczenie ocenia się w odniesieniu do wyniku finansowego oraz łącznych aktywów lub łącznych zobowiązań albo, kiedy zmiany wartości godziwej są ujęte w innych całkowitych dochodach, łącznego kapitału własnego;
 - (i) w przypadku powtarzalnych i jednorazowych pomiarów wartości godziwej, jeżeli największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych różni się od jego aktualnego wykorzystania, jednostka ujawnia ten fakt oraz informacje, dlaczego składnik aktywów niefinansowych jest wykorzystywany w sposób inny niż wynikający z jego największego i najlepszego użycia.

94 Jednostka określa odpowiednie klasy aktywów i zobowiązań na podstawie:

- (a) właściwości, cech i ryzyk związanych ze składnikiem aktywów lub zobowiązaniem; oraz
- (b) poziomu hierarchii wartości godziwej, na którym sklasyfikowano ustaloną wartość godziwą.

Może występować konieczność zwiększenia liczby klas ustalonych wartości godziwych sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej, ponieważ pomiary te charakteryzują się większym stopniem niepewności i subiektywności. Określenie odpowiednich klas aktywów i zobowiązań, na temat których należy ujawnić informacje dotyczące pomiarów wartości godziwej, wymaga osądu. Klasa aktywów i zobowiązań często wymaga większej dezagregacji niż pozycja przedstawiona w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Jednak jednostka dostarcza dostateczne informacje, aby umożliwić uzgodnienie z pozycjami przedstawionymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Jeżeli w innym MSSF określono klasę danego składnika aktywów lub zobowiązania, jednostka może wykorzystać tę klasę przy ujawnianiu informacji wymaganych w tym standardzie, jeżeli klasa spełnia wymogi określone w niniejszym paragrafie.

- 95 Jednostka ujawnia i w sposób ciągły stosuje swoje zasady określania sytuacji, w których uznaje się, że nastąpiły przeniesienia między poziomami hierarchii wartości godziwej zgodnie z paragrafem 93 pkt. c) oraz pkt. e) ppkt (iv). Zasady dotyczące momentu ujawnienia przeniesień powinny być takie same w przypadku przeniesień na dane poziomy, jak i w przypadku przeniesień z danych poziomów. Przykłady zasad określania momentu przeniesień obejmują:
- (a) datę wydarzenia lub zmiany okoliczności, które wywołały przeniesienie;
 - (b) początek okresu sprawozdawczego;
 - (c) koniec okresu sprawozdawczego.
- 96 Jeżeli jednostka podejmuje decyzję o stosowaniu - jako zasady rachunkowości - wyjątku, o którym mowa w paragrafie 48, ujawnia ten fakt.
- 97 W przypadku każdej klasy aktywów i zobowiązań, które nie są wyceniane według wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, lecz informacje na ich temat są ujawniane, jednostka ujawnia informacje wymagane w paragrafie 93 pkt. b), d) oraz i). Jednostka nie musi jednak ujawnić ilościowych informacji na temat istotnych nieobserwowalnych danych wejściowych wykorzystywanych do ustalania wartości godziwej sklasyfikowanych na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej zgodnie z wymogiem w paragrafie 93 pkt. d). W przypadku takich aktywów i zobowiązań jednostka nie musi ujawniać innych informacji wymaganych w niniejszym standardzie.
- 98 W przypadku zobowiązania wycenionego według wartości godziwej i wyemitowanego przy nierozzerwalnym wsparciu jakości kredytowej przez stronę trzecią emitent ujawnia istnienie takiego wsparcia jakości kredytowej oraz informację, czy znajduje ono odzwierciedlenie w wycenie w wartości godziwej zobowiązania.
- 99 Jednostka ujawnia dane ilościowe wymagane w niniejszym standardzie w formie tabeli, o ile inny format nie jest odpowiedniejszy.

Załącznik A

Definicje terminów

Załącznik stanowi integralną część MSSF.

aktywny rynek	Rynek, na którym transakcje dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania odbywają się z dostateczną częstotliwością i mają dostateczny wolumen, aby dostarczać w sposób ciągły informacji na temat cen.
podejście kosztowe	Technika wyceny odzwierciedlająca kwotę wymaganą obecnie, aby zastąpić zdolność użytkową danego składnika aktywów (często określana jako bieżący koszt zastąpienia).
cena wejścia	Cena zapłacona za nabycie składnika aktywów lub otrzymana za zaciągnięcie zobowiązania w ramach transakcji wymiany.
cena wyjścia	Cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania.
oczekiwane przepływy pieniężne	Średnia ważona prawdopodobieństwem (tj. średni rozkład) ewentualnych przyszłych przepływów pieniężnych.
wartość godziwa	Cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji między uczestnikami rynku przeprowadzonej na zwykłych warunkach na dzień wyceny.
największe i najlepsze wykorzystanie	Wykorzystanie składnika aktywów niefinansowych przez uczestników rynku w sposób zapewniający maksymalną wartość składnika aktywów lub grupy aktywów i zobowiązań (np. przedsięwzięcia), w której składnik aktywów zostałby wykorzystany.
podejście dochodowe	Technika wyceny pozwalająca przeliczyć przyszłe kwoty (np. przepływy pieniężne lub dochody i koszty) na jedną bieżącą (tj. zdyskontowaną) kwotę. Ustalenie wartości godziwej opiera się na wartości wynikającej z bieżących oczekiwań rynku co do tych przyszłych kwot.

dane wejściowe	<p>Założenia, na podstawie których uczestnicy rynku dokonaby wyceny składnika aktywów lub zobowiązania, w tym założenia dotyczące ryzyka, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) ryzyko związane z konkretną techniką wyceny stosowaną do ustalania wartości godziwej (taką jak model ustalania ceny); oraz(b) ryzyko związane z danymi wejściowymi w technice wyceny. <p>Dane wejściowe mogą być obserwowalne lub nieobserwowalne.</p>
dane wejściowe na poziomie 1	<p>Ceny notowane (nieskorygowane) na rynkach aktywnych za identyczne aktywa lub zobowiązania, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.</p>
dane wejściowe na poziomie 2	<p>Dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są pośrednio albo bezpośrednio obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania.</p>
dane wejściowe na poziomie 3	<p>Nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące składnika aktywów lub zobowiązania.</p>
podejście rynkowe	<p>Technika wyceny wykorzystująca ceny i inne odpowiednie informacje generowane przez transakcje rynkowe dotyczące identycznych lub porównywalnych (tj. podobnych) aktywów, zobowiązań, bądź grupy aktywów i zobowiązań, takiej jak przedsięwzięcie.</p>
dane wejściowe potwierdzone przez rynek	<p>Dane wywodzące się głównie z obserwowalnych danych rynkowych lub potwierdzone przez takie dane poprzez korelację lub w inny sposób.</p>
uczestnicy rynku	<p>Nabywcy i sprzedawcy na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania, którzy posiadają wszystkie następujące cechy:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) są od siebie niezależni, tj. nie są podmiotami powiązanymi zgodnie z definicją w MSR 24, chociaż cena w transakcji między podmiotami powiązanymi może zostać wykorzystana jako element danych wejściowych przy ustalaniu wartości godziwej, jeżeli jednostka posiada dowód, że transakcja została zawarta na warunkach rynkowych;(b) są dobrze poinformowani, mają stosowną wiedzę na temat składnika aktywów lub zobowiązania i transakcji opartą na wszystkich dostępnych informacjach, w tym informacjach, które można uzyskać, podejmując działania wynikające z należytej staranności, które są normalne i zwyczajowo przyjęte;(c) są w stanie zawrzeć transakcję, której przedmiotem jest dany składnik aktywów lub dane zobowiązanie;(d) są zainteresowani zawarciem transakcji, której przedmiotem jest dany składnik aktywów lub dane zobowiązanie, tj. mają motywację do jej zawarcia, lecz nie są do tego zmuszeni ani w inny sposób zobligowani.
najkorzystniejszy rynek	<p>Rynek, na którym można otrzymać najwyższą kwotę za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacić najniższą kwotę za przeniesienie zobowiązania, po uwzględnieniu kosztów transakcji i kosztów transportu.</p>
ryzyko niewykonania świadczenia	<p>Ryzyko, że jednostka nie spełni obowiązku. Ryzyko niewykonania świadczenia obejmuje własne ryzyko kredytowe jednostki, lecz nie musi się do niego ograniczać.</p>
obserwowalne dane wejściowe	<p>Dane wejściowe opracowane na podstawie danych rynkowych, takich jak ogólnodostępne informacje na temat rzeczywistych zdarzeń lub transakcji, i odzwierciedlające założenia, które przyjęliby uczestnicy rynku podczas wyceny składnika aktywów lub zobowiązania.</p>

transakcja przeprowadzona na zwykłych warunkach	Transakcja, która zakłada ekspozycję na rynek przez okres poprzedzający datę wyceny w celu umożliwienia działań handlowych normalnie i zwyczajowo przyjętych w transakcjach obejmujących takie aktywa lub zobowiązania; nie jest to transakcja przymusowa (np. przymusowa likwidacja lub sprzedaż w obliczu trudnej sytuacji).
główny rynek	Rynek o największym wolumenie i poziomie aktywności dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.
premia z tytułu ryzyka	rekompensata oczekiwana przez uczestników rynku nieskłonnych do ryzyka z tytułu niepewności związanej z przepływami pieniężnymi dotyczącymi składnika aktywów lub zobowiązania. Określana również jako „korekta ryzyka”.
koszty transakcyjne	<p>Koszty sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania na głównym (lub najbardziej korzystnym) rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania, które są bezpośrednio przypisane sprzedaży składnika aktywów lub przeniesieniu zobowiązania i spełniają oba poniższe kryteria:</p> <p>(a) wynikają bezpośrednio z transakcji i są dla niej niezbędne;</p> <p>(b) nie zostałyby poniesione przez jednostkę, gdyby decyzja o sprzedaży składnika aktywów lub przeniesieniu zobowiązania nie została podjęta (podobnie jak w przypadku kosztów sprzedaży zgodnie z definicją w MSSF 5).</p>
koszty transportu	Koszty, które zostałyby poniesione w celu transportu składnika aktywów z aktualnej lokalizacji na główny (lub najkorzystniejszy) rynek.
jednostka rozliczeniowa	Poziom, na którym składnik aktywów lub zobowiązanie są agregowane lub dezagregowane w MSSF w celu ich ujęcia.
nieobserwowalne dane wejściowe	Dane wejściowe, w przypadku których nie ma dostępnych danych rynkowych i które opracowuje się przy użyciu najlepszych dostępnych informacji na temat założeń, na podstawie których uczestnicy rynku ustaliliby cenę składnika aktywów lub zobowiązania.

Załącznik B

Objaśnienie stosowania

Załącznik stanowi integralną część MSSF. W załączniku opisano stosowanie ustępów 1–99. Ma on takie samo znaczenie jak inne części MSSF.

B1 Osądy stosowane w różnych sytuacjach wyceny mogą się różnić. W niniejszym załączniku opisano osądy, które mogą mieć zastosowanie, kiedy jednostka ustala wartość godziwą w różnych sytuacjach wyceny.

METODA USTALANIA WARTOŚCI GODZIWEJ

- B2 Celem ustalenia wartości godziwej jest oszacowanie ceny w transakcji przeprowadzanej na zwykłych warunkach sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych. Ustalając wartość godziwą, jednostka musi ustalić wszystkie następujące czynniki:
- konkretny składnik aktywów lub zobowiązanie, które jest przedmiotem wyceny (zgodnie z jednostką rozliczeniową).
 - w przypadku składnika aktywów niefinansowych podstawę wyceny, która jest właściwa dla wyceny (zgodnie z jego największym i najlepszym wykorzystaniem).
 - główny (lub najkorzystniejszy) rynek dla składnika aktywów lub zobowiązania.
 - techniki wyceny odpowiednie do wyceny z uwzględnieniem dostępności danych, na podstawie których zostaną opracowane dane wejściowe odpowiadające założeniom, które uczestnicy rynku przyjęliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania oraz poziom hierarchii wartości godziwej, na którym dane wejściowe są sklasyfikowane.

PODSTAWA WYCENY AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH (PARAGRAFY 31–33)

- B3 W momencie ustalania wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych używanego w połączeniu z innymi aktywami w grupie (zainstalowanego lub inaczej skonfigurowanego do użycia) lub w połączeniu z innymi aktywami i zobowiązaniami (np. jednostka gospodarcza) efekt podstawy wyceny zależy od okoliczności. Na przykład:
- (a) wartość godziwa składnika aktywów może być taka sama bez względu na to, czy składnik aktywów jest używany odrębnie czy w połączeniu z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami. Może tak być w przypadku, gdy składnik aktywów jest jednostką gospodarczą, którą uczestnicy rynku nadal by prowadzili. Wówczas transakcja obejmuje wycenę jednostki gospodarczej w całości. Wykorzystanie aktywów w formie grupy w prowadzeniu bieżącej działalności gospodarczej tworzyłoby synergię dostępną uczestnikom rynku (tj. synergię pomiędzy uczestnikami rynku, a więc taką, która powinna mieć wpływ na wartość godziwą składnika aktywów wykorzystywanego w sposób odrębny lub w połączeniu z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami);
 - (b) wykorzystanie składnika aktywów w połączeniu z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami może zostać włączone do ustalenia wartości godziwej poprzez korekty wartości składnika aktywów wykorzystanego w sposób odrębny. Może tak być w przypadku, gdy składnikiem aktywów jest maszyna, a jej wartość godziwą ustala się przy użyciu obserwowanej ceny za podobną maszynę (niezainstalowaną ani nieskonfigurowaną w inny sposób do użycia) skorygowanej o koszty transportu i instalacji, tak aby ustalona wartość godziwa odzwierciedlała aktualny stan i lokalizację maszyny (zainstalowanej i skonfigurowanej do użycia);
 - (c) wykorzystanie składnika aktywów w połączeniu z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami może zostać włączone do ustalenia wartości godziwej poprzez założenia uczestników rynku wykorzystane do wyceny w wartości godziwej składnika aktywów. Na przykład, jeżeli składnikiem aktywów są zapasy produkcji w toku, które są niepowtarzalne, a uczestnicy rynku przekształciliby zapasy w wyroby gotowe, wartość godziwa zapasów opierałaby się na założeniu, że uczestnicy rynku nabyli lub nabyliby specjalne urządzenia niezbędne do przekształcenia zapasów w wyroby gotowe;
 - (d) wykorzystanie składnika aktywów w połączeniu z innymi aktywami lub z innymi aktywami i zobowiązaniami może zostać włączone do techniki wyceny wykorzystanej do ustalenia wartości godziwej składnika aktywów. Może tak być w przypadku, gdy wykorzystuje się metodę wielookresowej nadwyżki dochodów w celu wyceny w wartości godziwej składnika wartości niematerialnych, ponieważ ta technika wyceny w sposób szczególny uwzględnia wkład wszelkich aktywów uzupełniających i powiązanych zobowiązań w grupę, w której taki składnik wartości niematerialnych zostałby użyty;
 - (e) w rzadszych sytuacjach, kiedy jednostka wykorzystuje składnik aktywów w grupie aktywów, może wycenić składnik aktywów w kwocie, która jest zbliżona do jego wartości godziwej, kiedy przypisuje wartość godziwą grupy aktywów do poszczególnych aktywów w grupie. Może tak być w przypadku, gdy wycena obejmuje nieruchomość, a wartość godziwa ulepszonej nieruchomości (tj. grupa aktywów) jest przypisana do wchodzących w jej skład aktywów (takich jak grunt i ulepszenia).

WARTOŚĆ GODZIWA W POCZĄTKOWYM UJĘCIU (PARAGRAFY 57–60)

- B4 Ustalając, czy wartość godziwa w początkowym ujęciu jest równa cenie transakcyjnej, jednostka uwzględnia czynniki właściwe dla transakcji i dla składnika aktywów lub zobowiązania. Na przykład cena transakcyjna może nie odpowiadać wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania w początkowym ujęciu, jeżeli występuje jeden z następujących warunków:
- (a) transakcję zawierają powiązane strony, chociaż cena w transakcji między powiązаныmi stronami może zostać wykorzystana jako dane wejściowe do ustalenia wartości godziwej, jeżeli jednostka ma dowód, że transakcja została zawarta na warunkach rynkowych;
 - (b) transakcja odbywa się pod przymusem lub sprzedawca jest zmuszony zaakceptować cenę transakcyjną. Może tak być na przykład w przypadku, gdy sprzedawca doświadcza trudności finansowych;
 - (c) jednostka rozliczeniowa, której odpowiada cena transakcyjna, różni się od jednostki rozliczeniowej składnika aktywów lub zobowiązania wycenionego według wartości godziwej. Na przykład może tak być w przypadku, gdy składnik aktywów lub zobowiązanie wycenione według wartości godziwej są tylko jednym z elementów transakcji (np. w połączeniu jednostek gospodarczych), transakcja obejmuje niestwierdzone prawa i przywileje, które są wyceniane oddzielnie zgodnie z innym MSSF lub cena transakcyjna obejmuje koszty transakcyjne;
 - (d) rynek, na którym transakcja odbywa się, różni się od głównego (lub najkorzystniejszego) rynku. Na przykład rynki te mogą różnić się, jeżeli jednostka jest pośrednikiem, który zawiera transakcje z klientami na rynku detalicznym, lecz głównym (lub najkorzystniejszym) rynkiem dla transakcji wyjściowej jest rynek pośredników, na którym odbywają się transakcje z innymi pośrednikami.

TECHNIKI WYCENY (PARAGRAFY 61–66)

Podejście rynkowe

- B5 Podejście rynkowe opiera się na wykorzystaniu cen i innych odpowiednich informacji generowanych przez transakcje rynkowe obejmujące identyczne lub porównywalne (tj. podobne) aktywa, zobowiązania bądź grupę aktywów i zobowiązań, taką jak przedsięwzięcie.
- B6 Na przykład techniki wyceny spójne z podejściem rynkowym często opierają się na wykorzystaniu mnożników rynkowych wywodzących się z zestawu porównywalnych danych. Mnożniki mogą znajdować się w przedziałach z innym mnożnikiem dla każdego elementu danych porównywalnych. Wybór odpowiedniego mnożnika w ramach przedziału wymaga osądu opierającego się na uwzględnieniu czynników jakościowych i ilościowych właściwych dla wyceny.
- B7 Techniki wyceny zgodne z podejściem rynkowym obejmują macierzową kalkulację cen. Macierzowa kalkulacja cen jest techniką matematyczną stosowaną głównie do wyceny niektórych rodzajów instrumentów finansowych, takich jak dłużne papiery wartościowe, która nie opiera się wyłącznie na notowanych cenach konkretnych papierów wartościowych, lecz na powiązaniu papierów wartościowych z innymi referencyjnymi notowanymi papierami wartościowymi.

Podejście kosztowe

- B8 Podejście kosztowe odzwierciedla kwotę, która byłaby wymagana aktualnie, aby odtworzyć wydajność danego składnika aktywów (często określana jako bieżący koszt zastąpienia).
- B9 Z perspektywy sprzedającego uczestnika rynku cena, którą otrzymano by za składnik aktywów, opiera się na koszcie poniesionym przez kupującego uczestnika rynku w celu nabycia lub skonstruowania zamiennego składnika aktywów o podobnej użyteczności, skorygowanym o utratę przydatności. Dzieje się tak dlatego, że kupujący uczestnik rynku nie zapłaciłby więcej za składnik aktywów niż kwotę, za którą odtworzyłby wydajność składnika aktywów. Utrata przydatności obejmuje fizyczne starzenie się, funkcjonalną (technologiczną) przestarzałość i ekonomiczną (zewnątrzną) przestarzałość, jest też pojęciem szerszym niż amortyzacja na potrzeby sprawozdawczości finansowej (przypisanie kosztu historycznego) lub do celów podatkowych (użycie określonych okresów eksploatacji). W wielu przypadkach metoda bieżącego kosztu zastąpienia jest używana do ustalenia wartości godziwej aktywów materialnych, które są wykorzystywane w połączeniu z innymi aktywami lub innymi aktywami i zobowiązaniami.

Podejście dochodowe

- B10 Podejście dochodowe opiera się na przeliczaniu przyszłych kwot (np. przepływów pieniężnych lub dochodów i kosztów) na jedną bieżącą (tj. zdyskontowaną) kwotę. Kiedy stosuje się podejście dochodowe, wycena w wartości godziwej odzwierciedla aktualne oczekiwania rynku co do tych przyszłych kwot.
- B11 Wymienione techniki wyceny obejmują na przykład:
- (a) techniki wartości bieżącej (zob. paragrafy B12–B30);
 - (b) modele wyceny opcji, np. równanie Blacka-Scholesa-Mertona lub model dwumianowy (tj. model siatki), który zawiera techniki wartości bieżącej i odzwierciedla zarówno wartość czasową, jak i wewnętrzną wartość opcji oraz
 - (c) metodę wielookresowej nadwyżki dochodów, która jest stosowana do ustalania wartości godziwej niektórych składników wartości niematerialnych

Techniki wartości bieżącej

- B12 W paragrafach B13–B30 opisano użycie technik wartości bieżącej do ustalania wartości godziwej. Położono w nich nacisk na technikę korekty stopy dyskontowej oraz technikę *oczekiwanych przepływów pieniężnych* (oczekiwanej wartości bieżącej). Paragrafy nie zawierają ani nakazu stosowania jednej konkretnej techniki wartości bieżącej, ani nie ograniczają stosowania technik wartości bieżącej do wyceny w wartości godziwej w odniesieniu do omawianych technik. Technika wartości bieżącej stosowana do wyceny w wartości godziwej będzie zależała od faktów i okoliczności właściwych dla wycenianego składnika aktywów lub zobowiązania (np. od tego, czy ceny porównywalnych aktywów lub zobowiązań można zaobserwować na rynku) oraz dostępności dostatecznych danych.

Komponenty ustalania wartości bieżącej

- B13 Wartość bieżąca (tj. stosowanie podejścia dochodowego) jest narzędziem wykorzystywanym do powiązania przyszłych kwot (np. przepływów pieniężnych lub wartości gotówkowych) z bieżącą kwotą przy użyciu stopy dyskontowej. Wycena w wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania przy użyciu techniki wartości bieżącej uwzględnia wszystkie następujące elementy z perspektywy uczestników rynku na dzień wyceny:
- (a) szacowane przyszłe przepływy pieniężne w odniesieniu do wycenianego składnika aktywów lub zobowiązania;

- (b) oczekiwania dotyczące ewentualnych wahań kwoty i czasu przepływów pieniężnych reprezentujących niepewność właściwą dla przepływów pieniężnych;
- (c) wartość pieniądza w czasie odpowiadającą oprocentowaniu aktywów pieniężnych nieobciążonych ryzykiem, których terminy zapadalności lub czas trwania pokrywają się z okresem objętym przepływami pieniężnymi i które nie wiążą się ani z niepewnością czasową, ani ryzykiem niewykonania zobowiązań dla posiadacza (tj. wolnej od ryzyka stopie procentowej);
- (d) cenę niepewności związanej z przepływami pieniężnymi (tj. premię z tytułu ryzyka);
- (e) inne czynniki, które uczestnicy rynku uwzględniliby w danych okolicznościach;
- (f) w przypadku zobowiązania, ryzyko niewykonania świadczenia powiązane ze zobowiązaniem, w tym własne ryzyko kredytowe jednostki (tj. dłużnika).

Zasady ogólne

B14 Techniki wartości bieżącej różnią się tym, w jaki sposób uwzględniają elementy określone w paragrafie B13. Jednakże wszystkie z poniższych zasad ogólnych regulują stosowanie dowolnej techniki wartości bieżącej w celu ustalenia wartości godziwej:

- (a) przepływy pieniężne i stopy dyskontowe powinny odzwierciedlać założenia, które uczestnicy rynku przyjęliby, wyceniając składnik aktywów lub zobowiązanie;
- (b) przepływy pieniężne i stopy dyskontowe powinny uwzględniać tylko czynniki przypisywane składnikowi aktywów lub zobowiązaniu, które podlegają wycenie;
- (c) aby uniknąć podwójnego obliczania lub pominięcia skutków czynników ryzyka, stopy dyskontowe powinny odzwierciedlać założenia, które są zgodnie z założeniami związanymi z przepływami pieniężnymi. Na przykład stopa dyskontowa, która odzwierciedla niepewność oczekiwań co do przyszłych przypadków niewypełnienia zobowiązań, jest odpowiednia, jeżeli opiera się na umownych przepływach pieniężnych kredytu (technika korekty stopy dyskontowej). Ta sama stopa nie powinna być stosowana, jeżeli stosuje się oczekiwane (tj. ważone prawdopodobieństwem) przepływy pieniężne (technika oczekiwanej wartości bieżącej), ponieważ oczekiwane przepływy pieniężne już odzwierciedlają założenia dotyczące niepewności co do przyszłych przypadków niewypełnienia zobowiązań; natomiast należy zastosować stopę dyskontową, która jest współmierna do ryzyka związanego z oczekiwanymi przepływami pieniężnymi;
- (d) założenia dotyczące przepływów pieniężnych i stóp dyskontowych powinny być wewnętrznie spójne. Na przykład nominalne przepływy pieniężne, które obejmują wpływ inflacji, powinny zostać zdyskontowane według stopy, która zawiera wpływ inflacji. Nominalna wolna od ryzyka stopa procentowa obejmuje wpływ inflacji. Rzeczywiste przepływy pieniężne, które nie obejmują wpływu inflacji, powinny zostać zdyskontowane według stopy, która nie zawiera wpływu inflacji. Podobnie, przepływy pieniężne po opodatkowaniu powinny zostać zdyskontowane przy użyciu stopy dyskontowej po opodatkowaniu. Przepływy pieniężne przed opodatkowaniem powinny zostać zdyskontowane według stopy zgodnej z tymi przepływami pieniężnymi;
- (e) stopy dyskontowe powinny być spójne z podstawowymi czynnikami ekonomicznymi waluty, w której przepływy pieniężne są denominowane.

Ryzyko i niepewność

B15 Ustalenie wartości godziwej przy użyciu technik wartości bieżącej jest dokonywane w warunkach niepewności, ponieważ stosowane przepływy pieniężne raczej nie są znanymi kwotami, lecz mają charakter szacunkowy. W wielu przypadkach zarówno kwota, jak i czas przepływów pieniężnych są niepewne. Nawet umownie ustalone kwoty, takie jak płatności z tytułu kredytu, są niepewne, jeżeli istnieje ryzyko niewypełnienia zobowiązania.

B16 Uczestnicy rynku zazwyczaj domagają się rekompensaty (tj. premii z tytułu ryzyka) w związku z ponoszoną niepewnością nierozzerwalnie związaną z przepływami pieniężnymi dotyczącymi składnika aktywów lub zobowiązania. Wycena w wartości godziwej powinna obejmować premię z tytułu ryzyka odzwierciedlającą kwotę, której uczestnicy rynku domagaliby się jako rekompensaty z tytułu niepewności związanej z przepływami pieniężnymi. W innym razie wycena nie odzwierciedlałaby wiarygodnie wartości godziwej. W niektórych przypadkach ustalenie odpowiedniej premii z tytułu ryzyka może być trudne. Jednak sam stopień trudności nie jest dostatecznym powodem do pominięcia premii z tytułu ryzyka.

B17 Techniki wartości bieżącej różnią się tym, w jaki sposób uwzględniają korektę z tytułu ryzyka, i rodzajem stosowanych przepływów pieniężnych. Na przykład:

- (a) technika korekty stopy dyskontowej (zob. paragrafy B18–B22) opiera się na zastosowaniu stopy dyskontowej skorygowanej względem ryzyka oraz na umownych, przyrzeczonych lub najbardziej prawdopodobnych przepływach pieniężnych;

(b) metoda 1 techniki oczekiwanej wartości bieżącej (zob. paragraf B25) opiera się na oczekiwanych przepływach pieniężnych skorygowanych pod względem ryzyka i wolnej od ryzyka stopie;

(c) metoda 2 techniki oczekiwanej wartości bieżącej (zob. paragraf B26) opiera się na oczekiwanych przepływach pieniężnych, które nie zostały skorygowane względem ryzyka, i skorygowanej stopie dyskontowej, która uwzględnia premię z tytułu ryzyka, której domagają się uczestnicy rynku. Stopa ta różni się od stopy stosowanej w technice korekty stopy dyskontowej.

Technika korekty stopy dyskontowej

- B18 Technika korekty stopy dyskontowej opiera się na pojedynczym zbiorze przepływów pieniężnych z przedziału możliwych szacowanych kwot, czy to umownych, czy przyrzeczonych (tak jak w przypadku obligacji), czy też najbardziej prawdopodobnych przepływów pieniężnych. We wszystkich przypadkach te przepływy pieniężne są uzależnione występowaniem określonych zdarzeń (np. umowne lub przyrzczone przepływy pieniężne za obligacją są uwarunkowane brakiem niewykonania zobowiązania przez dłużnika). Stopa dyskontowa zastosowana w technice korekty stopy dyskontowej pochodzi z obserwowanych stóp zwrotu za porównywalne aktywa lub zobowiązania, które są przedmiotem obrotu na rynku. Odpowiednio, umowne, przyrzczone lub najbardziej prawdopodobne przepływy pieniężne są dyskontowane według obserwowanej lub szacunkowej stopy rynkowej w przypadku takich warunkowych przepływów pieniężnych (rynkowa stopa zwrotu).
- B19 Technika korekty stopy dyskontowej opiera się na wymogu analizy danych rynkowych dotyczących porównywalnych aktywów lub zobowiązań. Porównywalność ustanawia się poprzez uwzględnienie charakteru przepływów pieniężnych (np. czy przepływy pieniężne są umowne lub nieumowne, czy mogą podobnie zareagować na zmiany warunków ekonomicznych), a także innych czynników (np. zdolności kredytowej, zabezpieczenie, czas trwania, ograniczające warunki i płynność). Alternatywnie, jeżeli pojedynczy porównywalny składnik aktywów lub pojedyncze porównywalne zobowiązanie nie odzwierciedlają wiarygodnie ryzyka związanego z przepływami pieniężnymi wycenianego składnika aktywów lub zobowiązania, istnieje możliwość ustalenia stopy dyskontowej przy użyciu danych dotyczących kilku porównywalnych aktywów lub zobowiązań w połączeniu z wolną od ryzyka krzywą dochodowości (tj. przy zastosowaniu metody składania).
- B20 Aby zilustrować metodę składania, założmy, że składnik aktywów A stanowi umowne prawo do otrzymania 800 j.p.⁽¹⁾ w jednym roku (tj. nie występuje niepewność czasowa). Istnieje ukształtowany rynek porównywalnych aktywów, a informacje o tych aktywach, w tym informacje o cenach, są dostępne. Z tych porównywalnych aktywów:
- (a) składnik aktywów B stanowi umowne prawo do otrzymania 1 200 j.p. w jednym roku i ma rynkową cenę 1 083 j.p. Zatem zakładana roczna stopa zwrotu (tj. jednoroczna rynkowa stopa zwrotu) wynosi 10,8 procent $[(1\ 200\ \text{j.p.}/1\ 083\ \text{j.p.}) - 1]$;
- (b) składnik aktywów C stanowi umowne prawo do otrzymania 700 j.p. w ciągu dwóch lat i ma cenę rynkową wynoszącą 566 j.p. Zatem zakładana roczna stopa zwrotu (tj. dwuletnia rynkowa stopa zwrotu) wynosi 11,2 procent $[(700\ \text{j.p.}/566\ \text{j.p.})^{0.5} - 1]$;
- (c) wszystkie trzy aktywa są porównywalne, jeżeli chodzi o ryzyko (tj. dyspersja ewentualnych wypłat i ryzyko kredytowe).
- B21 Na podstawie czasu płatności umownych do uzyskania za składnik aktywów A w stosunku do czasu związanego ze składnikiem aktywów B i składnikiem aktywów C (tj. jednym rokiem w przypadku składnika aktywów A wobec dwóch lat w przypadku składnika aktywów C), uważa się, że składnik aktywów B jest bardziej porównywalny do składnika aktywów A. Po zastosowaniu płatności umownej do uzyskania za składnik aktywów A (800 j.p.) i jednorocznej rynkowej stopy zwrotu wynikającej ze składnika aktywów B (10,8 procent) wartość godziwa składnika aktywów A wynosi 722 j.p. $(800\ \text{j.p.}/1\ 108)$. Alternatywnie, wobec braku dostępnych informacji rynkowych dotyczących składnika aktywów B, jednoroczna rynkowa stopa zwrotu może zostać wyprowadzona ze składnika aktywów C przy użyciu metody składania. W takim przypadku dwuletnia rynkowa stopa zwrotu wskazana przez składnik aktywów C (11,2 procent) zostałaby skorygowana o jednoroczną rynkową stopę zwrotu przy użyciu struktury czasowej wolnej od ryzyka krzywej dochodowości. Dodatkowe informacje i analizy mogą okazać się konieczne do ustalenia, czy premia z tytułu ryzyka za aktywa jednoroczne i dwuletnie są takie same. Jeżeli zostanie ustalone, że premia z tytułu ryzyka za aktywa jednoroczne i dwuletnie nie są takie same, dwuletnia rynkowa stopa zwrotu zostanie skorygowana w tym zakresie.
- B22 W momencie zastosowania techniki korekty stopy dyskontowej do stałych wpływów lub płatności, korekta względem ryzyka związanego z przepływami pieniężnymi wycenianego składnika aktywów lub zobowiązania jest uwzględniona w stopie dyskontowej. W niektórych przypadkach zastosowania techniki korekty stopy dyskontowej w odniesieniu do przepływów pieniężnych, które nie są stałymi wpływami lub płatnościami, korekta przepływów pieniężnych może okazać się konieczna, aby zapewnić porównywalność z obserwowanym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, z którego wyprowadzona została stopa dyskontowa.

⁽¹⁾ W niniejszym standardzie kwoty pieniężne są wyrażone w „jednostkach pieniężnych” (j.p.).

Technika oczekiwanej wartości bieżącej

- B23 W technice oczekiwanej wartości bieżącej jako punkt wyjścia stosuje się zbiór przepływów pieniężnych, który odzwierciedla ważoną prawdopodobieństwem średnią wszystkich możliwych przyszłych przepływów pieniężnych (tj. oczekiwanych przepływów pieniężnych). Otrzymane szacunki są identyczne z oczekiwaną wartością, która – w ujęciu statystycznym – jest średnią ważoną ewentualnych wartości zmiennej losowej skokowej z odpowiednim prawdopodobieństwem jako wagą. Ponieważ wszystkie możliwe przepływy pieniężne są ważone prawdopodobieństwem, uzyskany oczekiwany przepływ pieniężny nie jest uwarunkowany wystąpieniem jakiegokolwiek specjalnego zdarzenia (w przeciwieństwie do przepływów pieniężnych użytych w technice korekty stopy dyskontowej).
- B24 Podejmując decyzję inwestycyjną, uczestnicy rynku nieskłonni do ryzyka uwzględniliby ryzyko, że faktyczne przepływy pieniężne mogą różnić się od oczekiwanych przepływów pieniężnych. W teorii portfela rozróżnia się dwa rodzaje ryzyka:
- (a) niesystematyczne (dywersyfikowalne) ryzyko, które jest ryzykiem właściwym dla konkretnego składnika aktywów lub zobowiązania;
 - (b) systematyczne (niedywersyfikowalne) ryzyko, które jest ryzykiem wspólnym dla składnika aktywów lub zobowiązania i innych pozycji w zróżnicowanym portfelu.
- Zgodnie z teorią portfela, na zrównoważonym rynku uczestnicy rynku otrzymają rekompensatę tylko za ponoszenie systematycznego ryzyka związanego z przepływami pieniężnymi. (Na rynkach, które są nieefektywne lub niezrównoważone, mogą być dostępne inne formy zwrotu lub rekompensaty).
- B25 Metoda 1 techniki oczekiwanej wartości bieżącej opiera się na korekcie oczekiwanych przepływów pieniężnych składnika aktywów względem systematycznego (tj. rynkowego) ryzyka poprzez potrącenie premii gotówkowej z tytułu ryzyka (tj. oczekiwane przepływy pieniężne skorygowane względem ryzyka). Skorygowane względem ryzyka oczekiwane przepływy pieniężne stanowią pewne co do wystąpienia przepływy pieniężne, które są dyskontowane według wolnej od ryzyka stopy procentowej. Pewne co do wystąpienia przepływy pieniężne odnoszą się do oczekiwanych przepływów pieniężnych (zgodnie z definicją) skorygowanych o ryzyko, tak że uczestnikowi rynku jest obojętne, czy wprowadza do obrotu pewne przepływy pieniężne za oczekiwane przepływy pieniężne. Na przykład, jeżeli uczestnik rynku zamierza wprowadzić do obrotu oczekiwane przepływy pieniężne o wartości 1 200 j.p. za pewne przepływy pieniężne o wartości 1 000 j.p., 1 000 j.p. jest pewnością odpowiadającą 1 200 j.p. (tj. 200 j.p. stanowi premię gotówkową z tytułu ryzyka). W takim przypadku uczestnik rynku okazywałby obojętność co do posiadanego składnika aktywów.
- B26 Natomiast metoda 2 techniki oczekiwanej wartości bieżącej opiera się na korekcie systematycznego (tj. rynkowego) ryzyka poprzez stosowanie premii z tytułu ryzyka w odniesieniu do wolnej od ryzyka stopy oprocentowania. Odpowiednio oczekiwane przepływy pieniężne są dyskontowane według stopy, która odpowiada oczekiwanej stopie powiązanej z ważonymi prawdopodobieństwem przepływami pieniężnymi (tj. oczekiwana stopa zwrotu). Modele stosowane do wyceny ryzykownych aktywów, takie jak kapitałowy model wyceny aktywów, mogą być używane do oszacowania oczekiwanej stopy zwrotu. Ponieważ stopa dyskontowa stosowana w technice korekty stopy dyskontowej jest stopą zwrotu odnoszącą się do warunkowych przepływów pieniężnych, prawdopodobnie będzie ona wyższa niż stopa dyskontowa stosowana w metodzie 2 techniki oczekiwanej wartości bieżącej, która jest oczekiwaną stopą zwrotu związaną z oczekiwanymi lub ważonymi prawdopodobieństwem przepływami pieniężnymi.
- B27 Aby zilustrować metodę 1 i 2, założmy, że w przypadku danego składnika aktywów oczekuje się w jednym roku przepływów pieniężnych o wartości 780 j.p. określonych na podstawie ewentualnych przepływów pieniężnych i prawdopodobieństw przedstawionych poniżej. Mając zastosowanie wolna od ryzyka stopa procentowa przepływów pieniężnych o jednorocznym horyzoncie czasowym wynosi 5 procent, a premia z tytułu systematycznego ryzyka dla składnika aktywów o takim samym profilu ryzyka wynosi 3 procent.

Ewentualne przepływy pieniężne	Prawdopodobieństwo	Przepływy pieniężne ważone prawdopodobieństwem
500 j.p.	15 %	75 j.p.
800 j.p.	60 %	480 j.p.
900 j.p.	25 %	225 j.p.
Oczekiwane przepływy pieniężne		780 j.p.

- B28 W tym prostym przykładzie oczekiwane przepływy pieniężne (780 j.p.) stanowią ważoną prawdopodobieństwem średnią trzech możliwych wyników. W bardziej realistycznych sytuacjach mogłoby być wiele możliwych wyników. Jednakże, aby zastosować technikę oczekiwanej wartości bieżącej, nie zawsze należy uwzględniać rozkład wszystkich możliwych przepływów pieniężnych przy użyciu skomplikowanych modeli i technik. Istnieje raczej możliwość opracowania ograniczonej liczby scenariuszy dyskretnych i prawdopodobieństw, które uwzględniają szereg możliwych przepływów pieniężnych. Na przykład jednostka mogłaby zastosować zrealizowane przepływy pieniężne za odpowiedni okres w przeszłości, skorygowane o zmiany okoliczności, które wystąpiły później (np. zmiany czynników zewnętrznych, w tym warunków ekonomicznych lub rynkowych, tendencji przemysłowych i konkurencji, a także zmiany czynników wewnętrznych wpływających w bardziej specyficzny sposób na jednostkę), uwzględniając założenia uczestników rynku.

B29 W teorii wartość bieżąca (tj. wartość godziwa) przepływów pieniężnych składnika aktywów jest taka sama, bez względu na to czy została ustalona przy użyciu metody 1, czy metody 2:

- (a) przy zastosowaniu metody 1 oczekiwane przepływy pieniężne są korygowane względem systematycznego (tj. rynkowego) ryzyka. Wobec braku danych rynkowych bezpośrednio wskazujących kwotę korekty ryzyka, taka korekta mogłaby wywodzić się z modelu wyceny aktywów opierającego się na koncepcji odpowiedników pewności. Na przykład korekta ryzyka (tj. premia gotówkowa z tytułu ryzyka w wysokości 22 j.p.) mogłaby zostać ustalona przy użyciu premii z tytułu systematycznego ryzyka w wysokości 3 procent (780 j.p. – [780 j.p. × (1,05/1,08)]), co daje oczekiwane przepływy pieniężne skorygowane względem ryzyka w wysokości 758 j.p. (780 j.p. – 22 j.p.). Kwota 758 j.p. jest odpowiednikiem pewności kwoty 780 j.p. i jest zdyskontowana według wolnej od ryzyka stopy procentowej (5 procent). Wartość bieżąca (tj. wartość godziwa) składnika aktywów wynosi 722 j.p. (758 j.p./1,05);
- (b) przy zastosowaniu metody 2 oczekiwane przepływy pieniężne nie są korygowane względem systematycznego (tj. rynkowego) ryzyka. Korekta względem ryzyka jest raczej uwzględniona w stopie dyskontowej. Zatem oczekiwane przepływy pieniężne są dyskontowane według oczekiwanej stopy zwrotu wynoszącej 8 procent (tj. 5-procentowej wolnej od ryzyka stopy procentowej powiększonej o 3-procentową premię z tytułu ryzyka systematycznego). Wartość bieżąca (tj. wartość godziwa) składnika aktywów wynosi 722 j.p. (780 j.p./1,08).

B30 Stosując technikę oczekiwanej wartości bieżącej do ustalenia wartości godziwej, można używać metody 1 lub metody 2. Wybór metody 1 lub metody 2 będzie zależał od faktów i okoliczności właściwych dla wycenianego składnika aktywów lub zobowiązania, zakresu, w jakim dostępne są dostateczne dane, i zastosowanych osądów.

STOSOWANIE TECHNIK WARTOŚCI BIEŻĄCEJ DO ZOBOWIĄZAŃ I WŁASNYCH INSTRUMENTÓW KAPITAŁOWYCH JEDNOSTKI NIEPOSIADANYCH PRZEZ INNE STRONY JAKO AKTYWA (PARAGRAFY 40 I 41).

B31 Stosując technikę wartości bieżącej do ustalenia wartości godziwej zobowiązania, którego inna strona nie posiada jako składnika aktywów (np. zobowiązanie z tytułu wycofania z eksploatacji), jednostka szacuje między innymi przyszłe wypływy pieniężne, których członkowie rynku oczekiwaliby w ramach wypełnienia obowiązku). Przyszłe wypływy pieniężne powinny obejmować oczekiwania uczestników rynku co do kosztów wypełnienia obowiązku i rekompensaty, której uczestnik rynku wymagałby w celu przejścia zobowiązania. Taka rekompensata obejmuje zwrot, którego uczestnik rynku domagałby się z tytułu:

- (a) podjęcia działania (tj. wartość wypełnienia zobowiązania; np. poprzez użycie zasobów, które można wykorzystać do innych rodzajów działalności oraz
- (b) przyjęcia ryzyka powiązanego z obowiązkiem (*premia z tytułu ryzyka odzwierciedlająca ryzyko, że faktyczne wypływy pieniężne mogą różnić się od oczekiwanych wypływów pieniężnych; zob. paragraf B33*).

B32 Na przykład zobowiązanie niefinansowe nie zawiera umownej stopy zwrotu i nie ma obserwowalnej dochodowości rynkowej tego zobowiązania. W niektórych przypadkach komponenty zwrotu, którego domagaliby się uczestnicy rynku, będą niemożliwe do rozróżnienia od siebie (np. stosując cenę, którą przedsiębiorca będący stroną trzecią, nałożyłby jako opłatę stałą). W innych przypadkach jednostka musi oszacować te komponenty oddzielnie (np. stosując cenę, którą przedsiębiorca będący stroną trzecią zastosowałby jako dodatkowy koszt, ponieważ przedsiębiorca w tym wypadku nie ponosiłby ryzyka przyszłych zmian kosztów).

B33 Jednostka może uwzględnić premię z tytułu ryzyka w wycenie w wartości godziwej zobowiązania lub własnego instrumentu kapitałowego, którego inna strona nie posiada jako składnika aktywów w jeden z następujących sposobów:

- (a) korygując przepływy pieniężne (jako wzrost kwoty wypływów pieniężnych) lub
- (b) korygując stopę stosowaną do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych do ich wartości bieżących (obniżenie stopy dyskontowej).

Jednostka upewnia się, że nie uwzględni podwójnie lub nie pominie korekt z tytułu ryzyka. Na przykład, jeżeli szacowane przepływy pieniężne zostają zwiększone w celu uwzględnienia świadczenia za ponoszenie ryzyka związanego z obowiązkiem, stopa dyskontowa nie powinna być korygowana w celu odzwierciedlenia tego ryzyka.

DANE WEJŚCIOWE W TECHNIKACH WYCENY (PARAGRAFY 67–71)

B34 Przykłady rynków, na których dane wejściowe mogą być obserwowalne w przypadku niektórych aktywów i zobowiązań (np. instrumentów finansowych, obejmują:

- (a) *giełdy*. Na giełdzie ceny zamknięcia mogą być łatwo dostępne i ogólnie odpowiadać wartości godziwej. Przykładem takiego rynku jest *London Stock Exchange* (Londyńska Giełda);

- (b) *rynki dealerskie*. Na rynku dealerskim, pośrednicy są gotowi do obrotu (kupna lub sprzedaży na własny rachunek), zapewniając płynność poprzez wykorzystanie swojego kapitału do posiadania zapasu pozycji, dla których tworzą rynek. Zazwyczaj ceny kupna i sprzedaży (reprezentujące odpowiednio cenę, za którą pośrednik zamierza dokonać zakupu, i cenę, za którą pośrednik zamierza dokonać sprzedaży) są łatwiej dostępne niż ceny zamknięcia. Rynki pozagiełdowe (w przypadku których ceny są podawane do publicznej wiadomości) są rynkami dealerskimi. Rynki dealerskie istnieją również w przypadku niektórych innych aktywów i zobowiązań, w tym niektórych instrumentów finansowych, towarów i aktywów fizycznych (np. zużytego sprzętu);
- (c) *rynki brokerskie*. Na rynkach brokerskich brokerzy próbują skojarzyć kupców ze sprzedawcami, lecz nie są gotowi do obrotu na własny rachunek. Innymi słowy brokerzy nie używają własnego kapitału do posiadania zapasu pozycji, dla których tworzą rynek. Brokerzy znają ceny zakupu i sprzedaży przedstawione przez odpowiednie strony, lecz każda strona zazwyczaj nie zna wymogów cenowych drugiej strony. Niekiedy dostępne są ceny zakończonych transakcji. Rynki brokerskie obejmują sieci komunikacji elektronicznej, na których są dopasowywane zlecenia kupna i sprzedaży, oraz rynki nieruchomości handlowych i mieszkaniowych;
- (d) *rynki transakcji bezpośrednich*. Na rynku transakcji bezpośrednich transakcje, zarówno pierwotne, jak i odsprzedaży, są negocjowane niezależnie bez pośredników. Niewiele informacji na temat tych transakcji może być dostępnych publicznie.

HIERARCHIA WARTOŚCI GODZIWEJ (PARAGRAFY 72–90)

Dane wejściowe na poziomie 2 (paragrafy 81–85)

B35 Przykłady danych wejściowych na poziomie 2 w przypadku poszczególnych aktywów i zobowiązań obejmują:

- (a) *swap stóp procentowych typu receive-fixed, pay-variable (kontrahent otrzymuje odsetki określone przez stawkę stałą i dokonuje płatności determinowanych przez stawkę zmienną) oparty na stopie swapowej kredytów oferowanych na rynku międzybankowym w Londynie (LIBOR - London Interbank Offered Rate)* Danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby stopa swapowa LIBOR, jeżeli jest ona obserwowalna we wspólnie notowanych przedziałach przez zasadniczo cały termin swapu;
- (b) *swap stóp procentowych typu receive-fixed, pay-variable (kontrahent otrzymuje odsetki określone przez stawkę stałą i dokonuje płatności determinowanych przez stawkę zmienną) oparty na krzywej dochodowości denominowanej w walucie obcej*. Danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby stopa swapowa oparta na krzywej dochodowości denominowanej w walucie obcej, która jest obserwowalna we wspólnie notowanych przedziałach przez zasadniczo cały termin swapu. Byłoby tak w przypadku, gdy termin swapu wynosiłby 10 lat, a stopa byłaby obserwowalna we wspólnie notowanych przedziałach przez 9 lat, o ile racjonalna ekstrapolacja krzywej dochodowości za 10. rok nie byłaby znacząca dla wyceny w wartości godziwej swapu w całości;
- (c) *swap stóp procentowych typu receive-fixed, pay-variable (kontrahent otrzymuje odsetki określone przez stawkę stałą i dokonuje płatności determinowanych przez stawkę zmienną) oparty na specjalnej stopie bazowej banku*. Danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby stopa bazowa banku otrzymana w wyniku ekstrapolacji, jeżeli ekstrapolowane wartości znajdują potwierdzenie w obserwowalnych danych rynkowych, na przykład przez korelację ze stopą procentową, która jest obserwowalna przez zasadniczo cały termin swapu;
- (d) *trzyletnia opcja na udziały notowane na giełdzie*. Danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby zakładana zmienność w przypadku udziałów uzyskanych poprzez ekstrapolację do 3. roku, jeżeli spełnione zostaną obydwa następujące warunki:
- ceny za jednoroczne i dwuletnie opcje na udziały są obserwowalne;
 - ekstrapolowana zakładana zmienność trzyletniej opcji znajduje potwierdzenie w obserwowalnych danych rynkowych za zasadniczo cały termin opcji.

W takim przypadku zakładana zmienność mogłaby zostać ustalona poprzez ekstrapolację na podstawie zakładanej zmienności jednorocznych i dwuletnich opcji na udziały i potwierdzona zakładaną zmiennością trzyletnich opcji na porównywalne udziały jednostki, o ile korelacja z jednoroczną i dwuletnią zakładaną zmiennością zostałaby potwierdzona.

- (e) *umowa licencyjna*. W przypadku umowy licencyjnej nabytej w ramach połączenia jednostek gospodarczych i ostatnio negocjowanej z niepowiązaną stroną przez przejętą jednostkę (stronę umowy licencyjnej) danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby stawka opłaty licencyjnej w umowie z niepowiązaną stroną w momencie rozpoczęcia umowy;

- (f) *zapasy wyrobów gotowych w punkcie sprzedaży detalicznej*. W przypadku zapasów wyrobów gotowych, które zostały nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych, danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby albo cena oferowana konsumentom na rynku detalicznym, albo cena oferowana detalistom na rynku hurtowym, skorygowana o różnice między stanem i lokalizacją pozycji zapasów a porównywalnymi (tj. podobnymi) pozycjami zapasów, tak aby wycena w wartości godziwej odzwierciedlała cenę, którą otrzymano by w ramach transakcji sprzedaży zapasów innemu detaliście, który dołożyłby niezbędnych starań związanych ze sprzedażą. Koncepcyjnie wycena w wartości godziwej byłaby taka sama bez względu na to, czy korekty odnosiłyby się do ceny detalicznej (w dół), czy do ceny hurtowej (w górę). Zazwyczaj cena, która wymaga najmniejszych kwotowo subiektywnych korekt, powinna być wykorzystana do wyceny w wartości godziwej;
- (g) *posiadany lub użytkowany budynek*. Danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby cena za metr kwadratowy budynku (wycena oparta na mnożniku) wynikająca z obserwowalnych danych rynkowych, np. mnożników wynikających z cen występujących w obserwowanych transakcjach obejmujących porównywalne (tj. podobne) budynki w podobnej lokalizacji;
- (h) *ośrodek wypracowujący środki pieniężne*. Danymi wejściowymi na poziomie 2 byłaby wycena mnożnikowa (np. mnożnikowa wycena zysków lub przychodów lub podobny miernik wyniku działalności) wynikająca z obserwowalnych danych rynkowych, np. wielokrotna wycena wynikająca z cen występujących w obserwowanych transakcjach obejmujących porównywalne (tj. podobne) przedsięwzięcia z uwzględnieniem czynników operacyjnych, rynkowych, finansowych i niefinansowych.

Dane wejściowe na poziomie 3 (paragrafy 86-90)

B36 Przykłady danych wejściowych na poziomie 3 w przypadku poszczególnych aktywów i zobowiązań obejmują:

- (a) *długoterminowy swap walutowy*. Przykładem danych wejściowych na poziomie 3 byłaby stopa procentowa w konkretnej walucie, która nie jest obserwowalna i zasadniczo nie może zostać potwierdzona obserwowalnymi danymi we wspólnie notowanych przedziałach lub inaczej w przypadku pełnego terminu swapu walutowego. Stopy procentowe w swapie walutowym są stopami swapu obliczonymi z perspektywy krajowych krzywych dochodowości;
- (b) *trzyletnia opcja na udziały notowane na giełdzie*. Dane wejściowe na poziomie 3 odpowiadałyby historycznej zmienności, tj. zmienności w przypadku udziałów pochodzących z historycznych cen udziałów. Historyczna zmienność typowo nie odzwierciedla aktualnych oczekiwań uczestników rynku dotyczących przyszłej zmienności, nawet jeżeli jest to jedyna dostępna informacja pozwalająca wycenić opcję;
- (c) *swap stóp procentowych*. Dane wejściowe na poziomie 3 odpowiadałyby korekcie ceny średniego rynkowego uzgodnionego stanowiska (niewiążącej) za swap przy użyciu danych, które nie są bezpośrednio obserwowalne i nie mogą być w inny sposób potwierdzone obserwowalnymi danymi rynkowymi;
- (d) *zobowiązanie z tytułu wycofania z eksploatacji zaciągnięte w ramach połączenia jednostek gospodarczych*. Danymi wejściowymi na poziomie 3 byłyby aktualne szacunki przeprowadzone przy użyciu własnych danych jednostki na temat przyszłych wpływów pieniężnych do zapłacenia w celu wypełnienia obowiązku (w tym oczekiwania uczestników rynku dotyczące kosztów wypełnienia obowiązku i rekompensaty, której domagałby się uczestnik rynku za zaciągnięcie zobowiązania do zdemontowania składnika aktywów), jeżeli nie ma racjonalnie dostępnych informacji, które wskazują, że uczestnicy rynku przyjęliby inne założenia. Dane wejściowe na poziomie 3 zostałyby wykorzystane w technice wartości bieżącej wraz z innymi danymi wejściowymi, np. aktualną wolną od ryzyka stopą procentową, lub wolną od ryzyka stopą skorygowaną względem ryzyka kredytowego, jeżeli wpływ zdolności kredytowej jednostki na wartość godziwą zobowiązania znajduje odzwierciedlenie raczej w stopie dyskontowej niż w szacowanych przyszłych wypływach pieniężnych;
- (e) *ośrodek wypracowujący środki pieniężne*. Danymi wejściowymi na poziomie 3 byłyby prognozy finansowe (np. przepływy pieniężne lub wynik finansowy) opracowane przy użyciu własnych danych jednostki, jeżeli nie ma racjonalnie dostępnych informacji, które wskazywałyby, że uczestnicy rynku przyjęliby inne założenia.

USTALENIE WARTOŚCI GODZIWEJ, KIEDY WOLUMEN LUB POZIOM AKTYWNOŚCI W PRZYPADKU DANEGO SKŁADNIKA AKTYWÓW LUB ZOBOWIĄZANIA ULEGŁ ZNACZNEMU SPADKOWI

B37 Znaczący spadek wolumenu lub poziomu aktywności w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania w stosunku do normalnej aktywności rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania (albo podobnych aktywów lub zobowiązań) może mieć wpływ na wartość godziwą składnika aktywów lub zobowiązania. Aby ustalić, czy – na podstawie dostępnych dowodów – wystąpił znaczący spadek wolumenu lub poziomu aktywności składnika aktywów lub zobowiązania, jednostka ocenia znaczenie i właściwość następujących czynników:

- (a) istnieje niewiele nowych transakcji;

- (b) notowania cen nie są aktualne;
 - (c) notowania cen znacznie się różnią albo w czasie, albo wśród animatorów rynku (np. niektóre rynki brokerskie);
 - (d) przesłanki, które wcześniej były ściśle powiązane z wartością godziwą składnika aktywów lub zobowiązania, są wyraźnie niepowiązane z ostatnimi danymi na temat wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania;
 - (e) występuje znaczący wzrost premii z tytułu ryzyka utraty płynności, dochodowości lub wskaźników wyników (takich jak wskaźniki zaległości płatniczych lub rozmiar strat) w przypadku obserwowanych transakcji lub notowanych cen porównywanych z szacunkami jednostki dotyczącymi oczekiwanych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wszystkich dostępnych danych rynkowych na temat ryzyka kredytowego i innych rodzajów ryzyka niewykonania świadczenia w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania;
 - (f) występuje wyraźna różnica pomiędzy ceną kupna a ceną sprzedaży lub znaczący wzrost różnicy między ceną kupna a ceną sprzedaży;
 - (g) występuje znaczący spadek aktywności lub brak aktywności rynku nowych emisji (np. rynku pierwotnego) w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania albo podobnych aktywów lub zobowiązań;
 - (h) publiczny dostęp do informacji jest nieznaczny (np. na temat transakcji, które są zawierane na rynku transakcji bezpośrednich).
- B38 Jeżeli jednostka stwierdzi, że nastąpił znaczący spadek wolumenu lub poziomu aktywności w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania w stosunku do normalnej aktywności rynku dla tego składnika aktywów lub zobowiązania (albo podobnych aktywów lub zobowiązań), konieczne są dodatkowe analizy cen transakcyjnych lub notowanych. Spadek wolumenu lub poziomu aktywności nie musi sam w sobie oznaczać, że cena transakcyjna lub cena notowana nie odpowiada wartości godziwej lub że transakcja na rynku nie została zawarta na zwykłych warunkach. Jeżeli jednak jednostka stwierdzi, że cena transakcyjna lub notowana nie odpowiada wartości godziwej (np. mogą występować transakcje, które nie są przeprowadzone na zwykłych warunkach), konieczna będzie korekta cen transakcyjnych lub notowanych, o ile jednostka wykorzystuje te ceny jako podstawę do ustalenia wartości godziwej, a korekta może być istotna dla ustalonej wartości godziwej w całości. Korekty mogą być konieczne również w innych okolicznościach (np. kiedy cena za podobny składnik aktywów wymaga znacznej korekty, aby mogła być porównywalna do wycenianego składnika aktywów lub kiedy cena jest nieaktualna).
- B39 Niniejszy standard nie narzuca metodyki stosowania znaczących korekt cen transakcyjnych lub notowanych. Zob. paragrafy 61–66 i B5–B11 w celu omówienia wykorzystania technik wyceny do ustalenia wartości godziwej. Bez względu na zastosowaną technikę wyceny jednostka uwzględni odpowiednie korekty ryzyka, w tym premię z tytułu ryzyka odzwierciedlającą kwotę, której uczestnicy rynku domagaliby się jako rekompensaty z tytułu niepewności wiążącej się z przepływami pieniężnymi składnika aktywów lub zobowiązania (zob. paragraf B17). W innym razie wycena nie odzwierciedla wiarygodnie wartości godziwej. W niektórych przypadkach określenie odpowiedniej korekty z tytułu ryzyka może być trudne. Jednak sam stopień trudności nie jest dostateczną podstawą dla pominięcia korekty z tytułu ryzyka. Korekta z tytułu ryzyka powinna odzwierciedlać transakcję przeprowadzoną na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych.
- B40 Jeżeli występuje poważny spadek wolumenu lub poziomu aktywności w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, może istnieć potrzeba zmiany techniki wyceny lub zastosowania kilku technik wyceny (np. zastosowanie podejścia rynkowego i techniki wartości bieżącej). Ważąc wskazania wartości godziwej wynikające z zastosowania kilku technik wyceny, jednostka uwzględni racjonalność przedziału pomiarów wartości godziwej. Celem jest ustalenie punktu w obrębie przedziału, który najlepiej odpowiada wartości godziwej w aktualnych warunkach rynkowych. Szeroki przedział pomiarów wartości godziwej może wskazywać na konieczność przeprowadzenia dalszej analizy.
- B41 Nawet jeżeli wystąpił znaczący spadek wolumenu lub poziomu aktywności w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, cel wyceny w wartości godziwej pozostaje taki sam. Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach (tj. nie w przypadku przymusowej likwidacji lub sprzedaży w obliczu trudnej sytuacji) między uczestnikami rynku na dzień wyceny i w aktualnych warunkach rynkowych.
- B42 Oszacowanie ceny, która skłoniłaby uczestników rynku do zawarcia transakcji na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych, jeżeli nastąpiłby znaczący spadek wolumenu lub poziomu aktywności w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, zależy od faktów i okoliczności na dzień wyceny i wymaga osądu. Zamiar posiadania składnika aktywów lub rozliczenia albo innego wypełnienia zobowiązania przez jednostkę nie ma znaczenia dla wyceny w wartości godziwej, ponieważ wycena w wartości godziwej opiera się na danych rynkowych i nie jest wyceną specyficzną dla jednostki.

Określenie transakcji, które nie są przeprowadzone na zwykłych warunkach

B43 Ustalenie, czy transakcja jest przeprowadzona na zwykłych warunkach (lub nie) jest trudniejsze, jeżeli nastąpił znaczący spadek wolumenu lub poziomu aktywności w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania w stosunku do normalnej aktywności rynkowej dla danego składnika aktywów lub zobowiązania (albo podobnych aktywów lub zobowiązań). W takich okolicznościach nie należy stwierdzać, że wszystkie transakcje na takim rynku nie są przeprowadzone na zwykłych warunkach (tj. przymusowe likwidacje lub sprzedaż w obliczu trudnej sytuacji finansowej). Okoliczności, które mogą wskazywać, że transakcja nie jest przeprowadzona na zwykłych warunkach, są następujące:

- (a) nie występowała odpowiednia ekspozycja na rynek w okresie poprzedzającym datę wyceny w celu umożliwienia działań rynkowych, które są normalne i zwyczajowo przyjęte w transakcjach obejmujących takie aktywa lub zobowiązania w aktualnych warunkach rynkowych;
- (b) występował normalny i zwyczajowo przyjęty okres sprzedaży, lecz sprzedawca sprzedał składnik aktywów lub zobowiązanie pojedynczemu uczestnikowi;
- (c) sprzedawca znajduje się w sytuacji upadłości lub przejścia albo jest zagrożony takimi sytuacjami (tj. sprzedawca znajduje się w trudnej sytuacji finansowej);
- (d) sprzedawca był zmuszony do sprzedaży, aby sprostać wymogom regulacyjnym lub prawnym (tj. sprzedawca znajdował się w sytuacji przymusu);
- (e) cena transakcyjna jest wartością odstającą w porównaniu z innymi ostatnimi transakcjami dotyczącymi tego samego lub podobnego składnika aktywów lub zobowiązania.

Jednostka ocenia okoliczności, aby ustalić, w świetle wagi dostępnych dowodów, czy transakcja jest przeprowadzona na zwykłych warunkach.

B44 Jednostka uwzględnia następujące czynniki, ustalając wartość godziwą lub szacując premie z tytułu ryzyka rynkowego:

- (a) jeżeli dowody wskazują, że transakcja nie jest przeprowadzona na zwykłych warunkach, jednostka przywiązuje niewielką lub nie przywiązuje żadnej wagi (w porównaniu z innymi danymi na temat wartości godziwej) do ceny transakcyjnej.
- (b) jeżeli dowody wskazują, że transakcja jest przeprowadzona na zwykłych warunkach, jednostka uwzględnia cenę transakcyjną. Kwota wagi ceny transakcyjnej w porównaniu z innymi danymi dotyczącymi wartości godziwej będzie zależała od faktów i okoliczności takich jak:
 - (i) wolumen transakcji;
 - (ii) porównywalność transakcji do wycenianego składnika aktywów lub zobowiązania.
 - (iii) zawarcie transakcji w momencie nieodległym do dnia wyceny.
- (c) jeżeli jednostka nie posiada dostatecznych informacji, aby stwierdzić, czy transakcja jest przeprowadzona na zwykłych warunkach, uwzględnia cenę transakcyjną. Jednakże cena transakcyjna może nie odpowiadać wartości godziwej (tj. cena transakcyjna nie koniecznie jest jedyną lub główną podstawą do ustalenia wartości godziwej lub oszacowania premii z tytułu ryzyka rynkowego). Kiedy jednostka nie posiada dostatecznych informacji, aby stwierdzić, czy konkretne transakcje są przeprowadzone na zwykłych warunkach, przywiązuje mniejszą wagę do tych transakcji w porównaniu z innymi transakcjami, które są znane jako przeprowadzone na zwykłych warunkach.

Jednostka nie musi podejmować wyczerpujących działań, aby ustalić, czy transakcja jest przeprowadzona na zwykłych warunkach, lecz nie może pomijać informacji, które są racjonalnie dostępne. Kiedy jednostka jest stroną transakcji, zakłada się, że posiada dostateczne informacje, aby stwierdzić, czy transakcja jest przeprowadzona na zwykłych warunkach.

Stosowanie cen notowanych przekazanych przez strony trzecie

B45 Niniejszy standard nie wyklucza wykorzystania cen notowanych przekazanych przez strony trzecie, takie jak podmioty zajmujące się wyceną lub brokerzy, jeżeli jednostka ustaliła, że ceny notowane przekazane przez te strony zostały opracowane zgodnie z niniejszym standardem.

- B46 Jeżeli wystąpił znaczący spadek wolumenu lub poziomu aktywności w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, jednostka ocenia, czy ceny notowane przekazane przez strony trzecie zostały opracowane przy użyciu aktualnych informacji, które odzwierciedlają transakcje zawarte na zwykłych warunkach, lub technikę wyceny, która odzwierciedla założenia uczestników rynku (w tym założenia dotyczące ryzyka). Ważąc cenę notowaną jako daną wejściową na potrzeby ustalenia wartości godziwej, jednostka przywiązuje mniejszą wagę (w porównaniu z innymi wskazaniami wartości godziwej, które odzwierciedlają wyniki transakcji) do notowań, które nie odzwierciedlają wyniku transakcji.
- B47 Ponadto ważąc dostępne dowody, należy uwzględnić charakter notowania (np. czy notowanie jest ceną indykatywną czy wiążącą ofertą), przy czym większą wagę przywiązuje się do notowań przekazanych przez strony trzecie, które reprezentują wiążące oferty.

Załącznik C

Data wejścia w życie i przepisy przejściowe

Niniejszy załącznik stanowi integralną część MSSF i ma takie samo znaczenie jak inne części MSSF.

- C1 Jednostka stosuje niniejszy standard do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone. Jeżeli jednostka stosuje niniejszy standard we wcześniejszym okresie, fakt ten ujawnia.
- C2 Niniejszy standard jest stosowany w sposób prospektywny od początku okresu rocznego, w którym został po raz pierwszy zastosowany.
- C3 Wymogów niniejszego standardu dotyczących ujawniania informacji nie należy stosować w odniesieniu do porównywalnych informacji dotyczących okresów przed pierwszym zastosowaniem niniejszego standardu.

Załącznik D

Zmiany w innych MSSF

Niniejszy załącznik zawiera zmiany w innych MSSF, będące konsekwencją wydania przez Radę MSSF 13. Jednostka stosuje te zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Jeżeli jednostka stosuje MSSF 13 do wcześniejszych okresów, stosuje zmiany do tego wcześniejszego okresu. W zmienionych paragrafach dodany tekst oznaczony jest podkreśleniem, a tekst usunięty czcionką przekreśloną.

ZMIANA DEFINICJI

- D1 W MSSF 1, 3–5 i 9 (wydanych w październiku 2010 r.) definicja wartości godziwej otrzymuje brzmienie:

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. (Zob. MSSF 13.)

- W MSR 2, 16, 18–21, 32 i 40 definicja wartości godziwej otrzymuje brzmienie:

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. (Zob. MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej.)

MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy (zmieniony we wrześniu 2010 r.)

- D2 Skreśla się paragraf 19.
- D3 Dodaje się paragraf 39] w brzmieniu:
- 39] Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., skreślono paragraf 19, zmieniono definicję wartości godziwej w załączniku A i zmieniono paragrafy D15 i D20. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.
- D4 Paragrafy D15 i D20 otrzymują brzmienie:
- D15 Jeżeli jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy wycenia taką inwestycję według ceny nabycia zgodnie z MSR 27, w sporządzonym zgodnie z MSSF jednostkowym sprawozdaniu otwarcia z sytuacji finansowej wycenia tę inwestycję w jednej z poniższych kwot:

[...]

(b) zakładanego kosztu. Zakładanym kosztem takiej inwestycji jest:

(i) wartość godziwa na dzień przejścia jednostki na MSSF przy sporządzaniu jej jednostkowego sprawozdania finansowego lub

[...].

D20 Niezależnie od wymogów paragrafu 7 i 9 jednostka może stosować wymogi zawarte w paragrafie OS76(a) MSR 39 w jeden z następujących sposobów:

[...].

MSSF 2 Płatności w formie akcji

D5 Dodaje się paragraf 6A w brzmieniu:

6A W niniejszym MSSF termin „wartość godziwa” jest stosowany w sposób, który różni się w niektórych aspektach od definicji wartości godziwej w MSSF 13 *Ustalenie wartości godziwej*. Zatem stosując MSSF 2 jednostka ustala wartość godziwą zgodnie z tym standardem, nie zaś z MSSF 13.

MSSF 3 Połączenia jednostek gospodarczych

D6 Paragrafy 20, 29, 33 i 47 otrzymują brzmienie:

20 Paragrafy 24–31 określają rodzaj możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań obejmujących pozycje, dla których MSSF ustala ograniczone wyjątki w zakresie zasady wyceny.

29 Jednostka przejmująca wycenia wartość ponownie nabytego prawa jako składnik wartości niematerialnych, biorąc za podstawę okres pozostały do zakończenia odnośnej umowy niezależnie od tego, czy uczestnicy rynku uwzględniłby potencjalne odnowienie warunków umowy przy ustalaniu wartości godziwej tego prawa. Paragrafy B35 i B36 zawierają odnośne wytyczne dotyczące stosowania.

33 [...] Aby ustalić wartość firmy w połączeniu jednostek, w ramach którego nie przekazuje się zapłaty, jednostka przejmująca stosuje ustaloną na dzień przejścia wartość godziwą posiadanych udziałów w jednostce przejmowanej zamiast ustalonej na dzień przejścia wartości godziwej przekazanej zapłaty [zob. paragraf 32 a) (i)]. [...].

47 [...] Na przykład, o ile nie miało miejsca zdarzenie, które zmieniło wartość godziwą składnika aktywów, to jego sprzedaż stronie trzeciej tuż po dniu przejścia za kwotę znacząco różną od jego prowizorycznej wartości godziwej wycenionej na ten dzień prawdopodobnie wskazuje na błąd w ustaleniu prowizorycznej kwoty.

D7 Dodaje się paragraf 64F w brzmieniu:

64F Na podstawie MSSF 13 *Ustalenie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 20, 29, 33, 47, zmieniono definicję wartości godziwej w załączniku A i zmieniono paragrafy B22, B40, B43–B46, B49 i B64. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

D8 W załączniku B paragrafy B22 i B40, B43–B46, B49 i B64 otrzymują brzmienie:

B22 Ponieważ skonsolidowane sprawozdanie finansowe stanowi kontynuację sprawozdania finansowego jednostki z prawnego punktu widzenia zależnej, z wyjątkiem struktury jej kapitału, skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla:

[...]

(d) kwotę ujętą jako wyemitowane udziały kapitałowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, ustaloną przez dodanie udziałów kapitałowych jednostki z prawnego punktu widzenia zależnej (jednostki przejmującej dla celów rachunkowości) istniejących bezpośrednio przed połączeniem jednostek do wartości godziwej jednostki (jednostki przejmowanej dla celów rachunkowości). Jednakże [...]

[...].

B40 Kryteria dotyczące możliwości identyfikacji określają, czy składnik wartości niematerialnych jest ujmowany odrębnie od wartości firmy. Jednakże kryteria te nie przedstawiają ani wytycznych wyceny w wartości godziwej składnika wartości niematerialnych, ani nie ograniczają założeń stosowanych przy wycenie w wartości godziwej składnika wartości niematerialnych. Na przykład jednostka przejmująca wzięłaby pod uwagę założenia, które uczestnicy rynku przyjęliby, ustalając cenę składnika wartości niematerialnych, takie jak oczekiwania dotyczące wznowienia kontraktów w przyszłości, przy wycenie w wartości godziwej. [...]

- B43 W celu ochrony pozycji konkurencyjnej lub z innych przyczyn jednostka przejmująca może nie chcieć używać nabytego składnika aktywów niefinansowych albo może nie zamierzać używać go w zgodzie z największym i najlepszym użyciem. Może być tak na przykład w przypadku nabytego składnika wartości niematerialnych związanego z pracami badawczymi i rozwojowymi, który jednostka przejmująca planuje używać defensywnie, uniemożliwiając innym jego używanie. Tym niemniej jednostka przejmująca ustala wartość godziwą składnika aktywów niefinansowych, zakładając jego największe i najlepsze wykorzystanie przez uczestników rynku zgodnie z odpowiednią przesłanką wyceny, zarówno na początku, jak i podczas wyceny w wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia na potrzeby późniejszego testu na utratę wartości.
- B44 Niniejszy MSSF zezwala na wycenę niekontrolującego udziału w jednostce przejmowanej w wartości godziwej na dzień przejęcia. Niekiedy jednostka przejmująca ma możliwość wyceny udziału niekontrolującego według wartości godziwej na dzień przejęcia na podstawie ceny notowanej na aktywnym rynku udziałów kapitałowych (tj. niebędących w posiadaniu jednostki przejmującej). Jednak w innych sytuacjach cena notowana na aktywnym rynku udziałów kapitałowych nie będzie dostępna. W takich sytuacjach jednostka przejmująca ustali wartość godziwą niekontrolującego udziału przy zastosowaniu innych technik wyceny.
- B45 Wartości godziwe udziałów jednostki przejmującej w jednostce przejmowanej oraz niekontrolującego udziału ustalone w przeliczeniu na jedną akcję mogą się różnić. Główna różnica może wynikać z uwzględnienia premii za kontrolę w wartości godziwej udziału jednostki przejmującej w jednostce przejmowanej lub, przeciwnie, może wynikać z uwzględnienia w wartości godziwej udziału niekontrolującego dyskonta z tytułu braku kontroli (określanego także jako dyskonto udziału niekontrolującego), jeżeli uczestnicy rynku uwzględniliby taką premię lub takie dyskonto przy wycenie niekontrolującego udziału.
- B46 W połączeniu jednostek przeprowadzonym bez przekazywania zapłaty jednostka przejmująca musi wartością godziwą na dzień przejęcia udziałów w jednostce przejmowanej zastąpić wartość godziwą przekazanej zapłaty, aby ustalić wartość firmy lub zysk z tytułu okazyjnego nabycia (zob. paragrafy 32–34).
- B49 Wycena w wartości godziwej jednostki wzajemnej powinna uwzględniać założenia, które uczestnicy rynku przyjęliby odnośnie do przyszłych korzyści członkowskich, jak również wszelkie inne odnośne założenia uczestników rynku dotyczące jednostki wzajemnej. Na przykład do ustalenia wartości godziwej jednostki wzajemnej może być stosowana technika wartości bieżącej. Przepływy pieniężne zastosowane w modelu jako dane wejściowe powinny opierać się na oczekiwanych przepływach pieniężnych jednostki wzajemnej, które prawdopodobnie odzwierciedlają zmniejszenia o korzyści dla członków, takie jak obniżone opłaty za towary i usługi.
- B64 Aby spełnić wymóg określony w paragrafie 59, jednostka przejmująca ujawnia następujące informacje o każdym połączeniu jednostek przeprowadzonym w trakcie okresu sprawozdawczego:
- [...]
- (f) wartość godziwą na dzień przejęcia całkowitej przekazanej zapłaty oraz wartość godziwą na dzień przejęcia każdej głównej kategorii zapłaty takiej jak:
- [...]
- (iv) udziały kapitałowe jednostki przejmującej, w tym liczba instrumentów lub udziałów wyemitowanych oraz metodę ustalania wartości godziwej tych instrumentów lub udziałów.
- [...]
- (o) w każdym połączeniu jednostek, w którym jednostka przejmująca posiada mniej niż 100 % udziału kapitałowego w jednostce przejmowanej na dzień przejęcia
- [...]
- (ii) w przypadku każdego udziału niekontrolującego w jednostce przejmowanej wycenianego w wartości godziwej, technikę(techniki) wyceny i istotne dane wejściowe wykorzystane do ustalenia tej wartości.
- [...]

MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe

D9 Dodaje się paragraf 41E w brzmieniu:

- 41E Na podstawie MSSF 13 *Ustalenie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011, zmieniono definicję wartości godziwej w załączniku A. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSSF 5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

D10 Dodaje się paragraf 44H w brzmieniu:

- 44H Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011, zmieniono definicję wartości godziwej w załączniku A. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji (zmieniony w październiku 2009 r.)

D11 [Nie dotyczy wymogów]

D12 Paragraf 3 otrzymuje brzmienie:

- 3 Niniejszy MSSF stosują wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyjątkiem:

- (a) [...] w takich przypadkach jednostki stosują wymogi określone w niniejszym MSSF oraz, w przypadku tych udziałów wycenionych według wartości godziwej, wymogi MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*. ...

...

D13 Skreśla się paragrafy 27–27B.

D14 Paragraf 28 otrzymuje brzmienie:

- 28 W niektórych przypadkach jednostka nie ujmuje zysku lub straty w początkowym ujęciu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, ponieważ wartość godziwa ani nie znajduje potwierdzenia w cenie notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie (tj. w danych wejściowych na poziomie 1), ani nie opiera się na technice wyceny wykorzystującej tylko dane z obserwowalnych rynków (zob. paragraf OS76 w MSR 39). W takich przypadkach jednostka ujawnia, w podziale na klasę składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego:

- (a) swoje zasady rachunkowości dotyczące ujmowania w wyniku finansowym różnicy między wartością godziwą w początkowym ujęciu a ceną transakcyjną w celu odzwierciedlenia zmiany czynników (w tym czasu), które uczestnicy rynku uwzględniliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania (zob. paragraf OS76 b) w MSR 39).

[...]

- (c) dlaczego jednostka uznała, że cena transakcyjna nie stanowiła najlepszego dowodu wartości godziwej, wraz z opisem dowodu na poparcie wartości godziwej.

D15 Paragraf 29 otrzymuje brzmienie:

- 29 Ujawnianie informacji o wartości godziwej nie jest wymagane:

[...]

- (b) w przypadku inwestycji w instrumenty kapitałowe, które nie posiadają rynkowej ceny notowanej na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. danych wejściowych na poziomie 1), lub w instrumenty pochodne powiązane z takimi instrumentami kapitałowymi, które wycenia się po koszcie zgodnie z MSR 39, ponieważ nie można wiarygodnie ustalić jej wartości godziwej lub

[...]

D16 Dodaje się paragraf 44P w brzmieniu:

- 44P Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 3, 28, 29, B4 i B26 oraz załącznik A, a także skreślono paragrafy 27–27B. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

D17 W załączniku A zmieniono definicję innego ryzyka cenowego w następujący sposób:

inne ryzyko cenowe Ryzyko, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy pieniężne z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych (inne niż wynikające z **ryzyka stopy procentowej** lub **ryzyka walutowego**), niezależnie od tego, czy zmiany te spowodowane są czynnikami charakterystycznymi dla poszczególnych instrumentów finansowych lub dla ich emitenta, czy też czynnikami odnoszącymi się do wszystkich podobnych instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu na rynku.

MSSF 9 Instrumenty finansowe (wydany w listopadzie 2009 r.)

D18 Paragraf 5.1.1 otrzymuje brzmienie:

5.1.1 **W początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych według jego wartości godziwej powiększonej, w przypadku składnika aktywów finansowych nieujętego według wartości godziwej w wyniku finansowym, o koszty transakcyjne które są bezpośrednio przypisywane nabyciu składnika aktywów finansowych.**

D19 Dodaje się paragraf 5.1.1A w brzmieniu:

5.1.1A **Jeżeli jednak wartość godziwa składnika aktywów finansowych w początkowym ujęciu różni się od ceny transakcyjnej, jednostka stosuje paragraf B5.1 i paragraf OS76 w MSR 39.**

D20 Paragrafy 5.2.1, 5.3.2, 8.2.5 i 8.2.11 otrzymują brzmienie:

5.2.1 **Po początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych zgodnie z paragrafami 4.1–4.5 według wartości godziwej lub zamortyzowanego kosztu.**

5.3.2 **Jeżeli, zgodnie z paragrafem 4.9 jednostka zmienia klasyfikację składnika aktywów finansowych w taki sposób, że jest wyceniany według wartości godziwej, jego wartość godziwą ustala się na dzień zmiennej klasyfikacji. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszą wartością bilansową a wartością godziwą są ujmowane w wyniku finansowym.**

8.2.5 Jeżeli jednostka wycenia kontrakt hybrydowy według wartości godziwej zgodnie z paragrafem 4.4 lub paragrafem 4.5, lecz wartość godziwa kontraktu hybrydowego nie została ustalona w porównawczych okresach sprawozdawczych, wartość godziwa kontraktu hybrydowego w porównawczych okresach sprawozdawczych jest sumą wartości godziwych składników (tj. nie pochodnego instrumentu zasadniczego i wbudowanego instrumentu pochodnego) na koniec każdego porównawczego okresu sprawozdawczego.

8.2.11 Jeżeli jednostka wcześniej rozliczała inwestycję w instrument kapitałowy, w przypadku którego nie było ceny notowanej na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. danych wejściowych na poziomie 1) (lub w instrument pochodny, który jest z nim powiązany i musi być rozliczany poprzez dostarczenie takiego instrumentu kapitałowego) według kosztu zgodnie z MSR 39, wycenia ten instrument według wartości godziwej na dzień pierwszego zastosowania. ...

D21 Dodaje się paragraf 8.1.3 w brzmieniu:

8.1.3 **MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej, wydanym w maju 2011 r., zmienia się paragrafy 5.1.1, 5.2.1, 5.3.2, 8.2.5, 8.2.11, B5.1, B5.4, B5.5, B5.7, C8, C20, C22, C27 i C28 oraz dodaje się paragraf 5.1.1A. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.**

D22 W załączniku A tekst wprowadzający otrzymuje brzmienie:

Następujące pojęcia zdefiniowane w paragrafie 11 MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja*, w paragrafie 9 MSR 39 lub załączniku A do MSSF 13 i są stosowane w niniejszym MSSF w znaczeniu sprecyzowanym w MSR 32, MSR 39 lub MSSF 13: [...].

D23 W załączniku B paragraf B5.1 nagłówek nad paragrafami B5.5 i paragrafy B5.5 i B5.7 otrzymują brzmienie:

B5.1 Wartość godziwa składnika aktywów finansowych w początkowym ujęciu odpowiada zazwyczaj cenie transakcyjnej (tj. wartości godziwej przekazanej zapłaty, zob. również MSSF 13 i paragraf OS76 w MSR 39). Jeżeli jednak część przekazanej zapłaty dotyczy innego elementu niż instrument finansowy, jednostka ustala wartość godziwą instrumentu finansowego. Na przykład wartość godziwa długoterminowej pożyczki lub należności, która jest nieoprocentowana, może zostać wyceniona jako wartość bieżąca wszystkich przyszłych zdyskontowanych przychodów gotówkowych przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej lub dominujących rynkowych stóp procentowych stosowanych w odniesieniu do podobnego instrumentu (podobnego pod względem waluty, terminu, rodzaju stopy procentowej i innych czynników) o podobnej wiarygodności kredytowej. Każda nadwyżka kwoty pożyczki stanowi koszt lub pomniejsza przychód, chyba że kwalifikuje się do ujęcia jako składnik aktywów innego rodzaju.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (i kontrakty dotyczące tych inwestycji)

B5.5 ... Może tak być w przypadku, gdy dostępne są niewystarczająco aktualne informacje w celu ustalenia wartości godziwej lub gdy istnieje szeroki przedział możliwych wycen w wartości godziwej, a koszt stanowi najlepszy szacunek wartości godziwej w tym przedziale.

B5.7 ... W takich przypadkach jednostka musi ustalić wartość godziwą.

D24 Zmiany paragrafu 29 MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji* w załączniku C, w paragrafie C8:

29 Ujawnianie informacji o wartości godziwej nie jest wymagane:

...

(b) w przypadku instrumentów pochodnych związanych z takimi instrumentami kapitałowymi, w przypadku których nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), a które wycenia się po koszcie zgodnie z MSR 39, ponieważ nie można wiarygodnie ustalić ich wartości godziwej lub

[...]

D25 W paragrafie C20 zmiany paragrafu 1 MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych* otrzymały następujące brzmienie:

1 **Niniejszy standard stosuje się dla celów ujmowania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Standard nie ma zastosowania w odniesieniu do inwestycji w jednostkach stowarzyszonych będących własnością:**

(a) **organizacji zarządzających kapitałem wysokiego ryzyka lub**

(b) **funduszy wzajemnych, funduszy powierniczych i podobnych jednostek, łącznie z funduszami ubezpieczeniowymi powiązanymi z funduszami inwestycyjnymi**

które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* i MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Jednostka posiadająca taką inwestycję ujawnia informacje wymagane w paragrafie 37 f).

D26 W paragrafie C22 zmiany paragrafu 1 MSR 31 *Udziały we wspólnych przedsięwzięciach* otrzymały następujące brzmienie:

1 **Niniejszy standard stosuje się do ujmowania udziałów we wspólnych przedsięwzięciach oraz ujmowania aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów wspólnych przedsięwzięć w sprawozdaniach finansowych wspólników przedsięwzięcia i inwestorów, niezależnie od struktury czy formy, w jakiej wspólne przedsięwzięcie prowadzi działalność. Jednakże nie stosuje się go do udziałów wspólników przedsięwzięcia w podmiotach spółkonięzależnych należących do:**

(a) **organizacji zarządzających kapitałem wysokiego ryzyka lub**

(b) funduszy wzajemnych, funduszy powierniczych i podobnych jednostek, łącznie z funduszami ubezpieczeniowymi powiązanych z funduszami inwestycyjnymi

które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* I MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Wspólnik posiadający taki udział ujawnia informacje wymagane w paragrafach 55 i 56.

D27 W paragrafie C27 zmiany paragrafów 9, 13 i 88 MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* otrzymały następujące brzmienie:

9 [...]

Należy zauważyć, że MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej* określa wymogi ustalania wartości godziwej zobowiązania finansowego, czy to wyznaczonego do takiej wyceny, czy innego, lub którego wartość godziwa jest ujawniana.

[...]

13 Jeśli jednostka nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego na podstawie postanowień i warunków umowy, to wartość godziwą wbudowanego instrumentu pochodnego stanowi różnica pomiędzy wartością godziwą instrumentu hybrydowego (łącznego) a wartością godziwą umowy zasadniczej. Jeśli jednostka nie jest w stanie ustalić wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego zgodnie z powyższą metodą, to stosuje paragraf 12 i wyznacza kontrakt hybrydowy (łączny) jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

88 **Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się zgodnie z paragrafami 89–102 do powiązania zabezpieczającego wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:**

[...]

(d) efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ustalić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie ustalone;

[...]

D28 W paragrafie C28 zmiany paragrafów OS64, OS80, OS81 i OS96 w MSR39 otrzymały następujące brzmienie:

OS64 Wartość godziwa zobowiązania finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest zwykle ceną transakcyjną (tj. wartością godziwą otrzymanej zapłaty, zob. również paragraf OS76 i MSSF 13). Jeśli jednak część uiszczonej lub otrzymanej zapłaty dotyczy płatności za coś innego niż zobowiązanie finansowe, jednostka ustala wartość godziwą zobowiązania finansowego.

OS80 Wartość godziwa instrumentów pochodnych, które są powiązane i muszą być rozliczone poprzez dostarczenie instrumentów kapitałowych, w przypadku których nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1) (zob. paragraf 47 a)), może zostać wiarygodnie ustalona, jeżeli a) zmienność przedziału rozsądnych wycen w wartości godziwej dla tego instrumentu nie jest znacząca lub b) prawdopodobieństwo różnych szacunków w przedziale może być w rozsądny sposób ocenione i użyte przy ustalaniu wartości godziwej.

OS81 Istnieje wiele sytuacji, w których zmienność przedziału rozsądnych wycen w wartości godziwej instrumentów pochodnych, które są powiązane i muszą być rozliczone poprzez dostarczenie takich instrumentów kapitałowych, w przypadku których nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1) (zob. paragraf 47 a)), będzie prawdopodobnie nieznacząca. Zazwyczaj możliwe jest oszacowanie wartości godziwej takich instrumentów pochodnych, które jednostka nabyła od strony trzeciej. Jednakże jeśli rozpiętość przedziału rozsądnych wycen w wartości godziwej jest znacząca, a prawdopodobieństwo różnych oszacowań nie może być w rozsądny sposób ocenione, jednostka nie może wycenić instrumentu według wartości godziwej.

OS96 Powiązany instrument pochodny, który musi być rozliczony przez dostawę instrumentów kapitałowych, w przypadku których nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1) i nie jest wyceniony w wartości godziwej, ponieważ jego wartości godziwej nie można inaczej wiarygodnie wycenić (zob. paragraf 47 a)), nie może być wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

MSSF 9 Instrumenty finansowe (wydany w październiku 2010 r.)

D29 [Nie dotyczy wymogów]

D30 Paragrafy 3.2.14, 4.3.7 i 5.1.1 otrzymują brzmienie:

3.2.14 Dokonując podziału poprzedniej wartości bilansowej większego składnika aktywów finansowych pomiędzy część w dalszym ciągu ujmowaną i część wyłączaną, jednostka ustala wartość godziwą części w dalszym ciągu ujmowanej. W przypadku, gdy jednostka dokonywała w przeszłości sprzedaży części podobnych do części, która w dalszym ciągu będzie ujmowana, albo zawierane są inne transakcje rynkowe dla takich części, to ostatnio uzyskane ceny w faktycznych transakcjach stanowią najlepsze oszacowanie wartości godziwej części, która będzie w dalszym ciągu ujmowana. [...]

4.3.7 Jeśli jednostka nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego na podstawie postanowień i warunków umowy, to wartość godziwą wbudowanego instrumentu pochodnego stanowi różnica pomiędzy wartością godziwą kontraktu hybrydowego a wartością godziwą umowy zasadniczej. Jeśli jednostka nie jest w stanie ustalić wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego zgodnie z powyższą metodą, to stosuje paragraf 4.3.6 i wyznacza kontrakt hybrydowy jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

5.1.1 **W początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe według jego wartości godziwej powiększonej lub pomniejszonej, w przypadku składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego nieujętego według wartości godziwej w wyniku finansowym, o koszty transakcyjne które są bezpośrednio przypisywane nabyciu lub wyemitowaniu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.**

D31 Dodaje się paragraf 5.1.1A w brzmieniu:

5.1.1A **Jeśli jednak wartość godziwa składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego w początkowym ujęciu różni się od ceny transakcyjnej, stosuje się paragraf B5.1.2A.**

D32 Paragraf 5.2.1 otrzymuje brzmienie:

5.2.1 **Po początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych zgodnie z paragrafami 4.1.1–4.1.5 według wartości godziwej lub zamortyzowanego kosztu (zob. paragrafy 9 i OS5–OS8 w MSR39).**

D33 Skreśla się nagłówek nad paragrafem 5.4.1 oraz paragrafy 5.4.1–5.4.3.

D34 Paragrafy 5.6.2, 7.2.5, 7.2.11 i 7.2.12 zostały zmienione w następujący sposób:

5.6.2 **Jeżeli, zgodnie z paragrafem 4.4.1 jednostka zmienia klasyfikację składnika aktywów finansowych w taki sposób, że jest wyceniany według wartości godziwej, jego wartość godziwą ustala się na dzień zmienionej klasyfikacji. Wszelkie zyski lub straty wynikające z różnicy między wcześniejszą wartością bilansową a wartością godziwą są ujmowane w wyniku finansowym.**

7.2.5 Jeżeli jednostka wycenia kontrakt hybrydowy według wartości godziwej zgodnie z paragrafem 4.1.4 lub paragrafem 4.1.5, lecz wartość godziwa kontraktu hybrydowego nie została ustalona w porównawczych okresach sprawozdawczych, wartość godziwa kontraktu hybrydowego w porównawczych okresach sprawozdawczych jest sumą wartości godziwych składników (tj. niepochodnego instrumentu zasadniczego i wbudowanego instrumentu pochodnego) na koniec każdego porównawczego okresu sprawozdawczego.

7.2.11 Jeżeli jednostka wcześniej rozliczała inwestycję w instrument kapitałowy, w przypadku którego nie było ceny notowanej na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. danych wejściowych na poziomie 1) (lub w składnik będący instrumentem pochodnym, który jest z nim powiązany i musi być rozliczany poprzez dostarczenie takiego instrumentu kapitałowego) według kosztu zgodnie z MSR 39, wycenia ten instrument według wartości godziwej na dzień pierwszego zastosowania. [...]

7.2.12 Jeżeli jednostka wcześniej rozliczała zobowiązanie będące instrumentem pochodnym, które jest powiązane i musi być rozliczane poprzez dostarczenie instrumentu kapitałowego, w przypadku którego nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1) według kosztu zgodnie z MSR 39, wycenia zobowiązanie będące instrumentem pochodnym według wartości godziwej na dzień pierwszego zastosowania. [...]

D35 Dodaje się paragraf 7.1.3 w brzmieniu:

7.1.3 Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 3.2.14, 4.3.7, 5.1.1, 5.2.1, 5.4.1, 5.6.2, 7.2.5, 7.2.11, 7.2.12, zmieniono definicję wartości godziwej w załączniku A, zmieniono paragrafy B3.2.11, B3.2.17, B5.1.1, B5.2.2, B5.4.8, B5.4.14, B5.4.16, B5.7.20, C3, C11, C26, C28, C30, C49 i C53, skreślono paragrafy 5.4.2, B5.4.1–B5.4.13 oraz dodano paragrafy 5.1.1A, B5.1.2A i B5.2.2A. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

D36 W załączniku B paragrafy B3.2.11, B3.2.17, B5.1.1 i B5.2.2 otrzymują brzmienie:

B3.2.11 Dla wyceny w wartości godziwej części, która będzie nadal ujmowana, i części, która jest wyłączana z bilansu w celu spełnienia wymagań określonych w paragrafie 3.2.13, jednostka stosuje wymogi dotyczące ustalania wartości godziwej z MSSF 13 uzupełniające paragraf 3.2.14.

B3.2.17 Niniejszy paragraf ilustruje zastosowanie podejścia utrzymanego zaangażowania w sytuacji, gdy zaangażowanie jednostki dotyczy części składnika aktywów finansowych.

Załóżmy, że jednostka ma portfel kredytów z przedpłatą [...] Wartość godziwa kredytów na dzień transakcji wynosi 10 100 j.p., a wartość godziwa dodatniego spreadu odsetkowego odpowiadającego 0,5 procenta wynosi 40 j.p.

[...]

Jednostka oblicza zysk lub stratę z tytułu sprzedaży 90-procentowego udziału w przepływach pieniężnych. Zakładając, że odrębne wartości godziwe przeniesionej 90-procentowej części i 10-procentowej zachowanej części nie są dostępne w dniu wyceny, jednostka dokonuje podziału wartości bilansowej składnika aktywów zgodnie z paragrafem 3.2.14, w następujący sposób:

	Wartość godziwa	Procent	Przyporządkowana wartość bilansowa
Część przeniesiona	9 090	90 %	9 000
Część zatrzymana	1 010	10 %	1 000
Razem	10 100		10 000

...

B5.1.1 Wartość godziwa instrumentu finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest zwykle ceną transakcyjną (tj. wartością godziwą uiszczoną lub otrzymaną zapłaty, zob. również paragraf B5.1.2A i MSSF 13). Jeśli jednak część uiszczoną lub otrzymaną zapłaty dotyczy płatności za coś innego niż instrument finansowy, jednostka ustala wartość godziwą instrumentu finansowego. Na przykład wartość godziwa nieoprocentowanej długoterminowej pożyczki lub należności może zostać ustalona jako wartość bieżąca wszystkich przyszłych zdyskontowanych przychodów gotówkowych przy użyciu przeważającej na rynku stopy procentowej lub przeważających na rynku stóp procentowych stosowanych w odniesieniu do podobnego instrumentu (podobnego pod względem waluty, okresu, rodzaju stopy procentowej i innych czynników) z podobnym ratingiem kredytowym. Każda nadwyżka kwoty pożyczonej stanowi koszt lub pomniejsza przychód, chyba że kwalifikuje się do ujęcia jako składnik aktywów innego rodzaju.

D37 Dodaje się paragrafy B5.1.2A i B5.2.2A w brzmieniu:

B5.1.2A Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest zazwyczaj cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczoną lub otrzymaną zapłaty, zob. również MSSF 13). Jeżeli jednostka ustali, że wartość godziwa przy początkowym ujęciu różni się od ceny transakcyjnej, o której mowa w paragrafie 5.1.1A, jednostka rozlicza instrument na ten dzień w następujący sposób:

- (a) zgodnie z wyceną wymaganą w paragrafie 5.1.1, jeżeli wartość godziwa znajduje potwierdzenie w cenie notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie (tj. w danych wejściowych na poziomie 1) lub opiera się na technice wyceny, w której wykorzystuje się tylko dane z obserwowalnych rynków. Jednostka ujmuje różnicę między wartością godziwą przy początkowym ujęciu a ceną transakcyjną jako zysk lub stratę.
- (b) we wszystkich innych przypadkach, zgodnie z wyceną wymaganą w paragrafie 5.1.1, skorygowaną w celu odroczenia różnicy między wartością godziwą przy początkowym ujęciu a ceną transakcyjną. Po początkowym ujęciu jednostka ujmuje odroczoną różnicę jako zysk lub stratę tylko w zakresie, jaki wynika ze zmiany czynnika (w tym czasu), który uczestnicy rynku uwzględniliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania.

B5.2.2A Późniejsza wycena składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz późniejsze ujęcie zysków i strat opisane w paragrafie B5.1.2A powinny być zgodne z wymogami niniejszego standardu.

D38 Skreśla się paragrafy B5.4.1–B5.4.13 i powiązane z nimi nagłówki.

D39 Nagłówek nad paragrafem B5.4.14 i paragrafy B5.4.14, B5.4.16 i B5.7.20 zostały zmienione w następujący sposób:

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (i kontrakty dotyczące tych inwestycji)

B5.4.14 [...] Może tak być w przypadku, gdy dostępne są niewystarczającą aktualne informacje w celu ustalenia wartości godziwej lub gdy istnieje szeroki przedział możliwych wycen w wartości godziwej, a koszt stanowi najlepszy szacunek wartości godziwej w tym przedziale.

B5.4.16 ... W zakresie, w jakim występuje jakikolwiek z tych czynników, mogą one oznaczać, że koszt nie odpowiada wartości godziwej. W takich przypadkach jednostka musi ustalić wartość godziwą.

B5.7.20 Podobnie jak w przypadku wszystkich wycen w wartości godziwej, metoda wyceny stosowana przez jednostkę w celu ustalenia, jaką część zmiany wartości godziwej zobowiązania można przypisać zmianom jej ryzyka kredytowego, musi w maksymalnym stopniu opierać się na obserwowalnych danych wejściowych i w minimalnym stopniu – na nieobserwowalnych danych wejściowych.

D40 W załączniku C w paragrafie C3 zmiany paragrafów D15 i D20 w MSSF 1 *Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy* otrzymały brzmienie:

D15 Jeżeli jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy wycenia taką inwestycję w cenie nabycia zgodnie z MSR 27, w swoim jednostkowym sprawozdaniu otwarcia z sytuacji finansowej zgodnym z MSSF wycenia inwestycję w jednej z poniższych kwot:

[...]

(b) zakładanego kosztu. Zakładanym kosztem takiej inwestycji jest:

(i) wartość godziwa na dzień przejścia jednostki na MSSF przy sporządzaniu jej jednostkowego sprawozdania finansowego lub

...

D20 Niezależnie od wymogów paragrafu 7 i 9 jednostka może stosować wymogi zawarte w paragrafie B5.1.2A b) MSSF 9 w jeden z następujących sposobów:

...

D41 W paragrafie C11 zmiany paragrafu 28 w MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji* otrzymały brzmienie:

28 W niektórych przypadkach jednostka nie ujmuje zysku lub straty w początkowym ujęciu składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, ponieważ wartość godziwa ani nie znajduje potwierdzenia w cenie notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie (tj. w danych wejściowych na poziomie 1), ani nie opiera się na technice wyceny wykorzystującej tylko dane z obserwowalnych rynków (zob. paragraf B5.1.2A w MSSF 9). W takich przypadkach jednostka ujawnia, w podziale na klasę składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego:

- (a) swoje zasady rachunkowości dotyczące ujmowania w wyniku finansowym różnicy między wartością godziwą w początkowym ujęciu a ceną transakcyjną w celu odzwierciedlenia zmiany czynników (w tym czasu), które uczestnicy rynku uwzględniliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania (zob. paragraf B5.1.2A b) w MSSF 9).

...

- (c) dlaczego jednostka uznała, że cena transakcyjna nie stanowiła najlepszego dowodu wartości godziwej, wraz z opisem dowodu na poparcie wartości godziwej.

D42 W paragrafie C26 zmiany paragrafu 1 MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych* otrzymały następujące brzmienie:

- 1 **Niniejszy standard stosuje się dla celów ujmowania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Standard nie ma zastosowania w odniesieniu do inwestycji w jednostkach stowarzyszonych będących własnością:**

- (a) **organizacji zarządzających kapitałem wysokiego ryzyka lub**
- (b) **funduszy wzajemnych, funduszy powierniczych i podobnych jednostek, łącznie z funduszami ubezpieczeniowymi powiązanych z funduszami inwestycyjnymi**

które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*. Jednostka posiadająca taką inwestycję ujawnia informacje wymagane w paragrafie 37 f).

D43 W paragrafie C28 zmiany paragrafu 1 MSR 31 *Udziały we wspólnych przedsięwzięciach* otrzymały następujące brzmienie:

- 1 **Niniejszy standard stosuje się do ujmowania udziałów we wspólnych przedsięwzięciach oraz wykazywania aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów wspólnych przedsięwzięć w sprawozdaniach finansowych wspólników przedsięwzięcia i inwestorów, niezależnie od struktury czy formy, w jakiej wspólne przedsięwzięcie prowadzi działalność. Jednakże nie stosuje się go do udziałów wspólników przedsięwzięcia w podmiotach współkontrolowanych należących do:**

- (a) **organizacji zarządzających kapitałem wysokiego ryzyka lub**
- (b) **funduszy wzajemnych, funduszy powierniczych i podobnych jednostek, łącznie z funduszami ubezpieczeniowymi powiązanych z funduszami inwestycyjnymi**

które są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*. Wspólnik posiadający taki udział ujawnia informacje wymagane w paragrafach 55 i 56.

D44 W paragrafie C30 zmiany paragrafu 23 w MSR 32 *Instrumenty finansowe: Prezentacja* otrzymały następujące brzmienie:

- 23 [...] Jednym z przykładów jest obowiązek jednostki wynikający z transakcji terminowej *forward* kupna własnych instrumentów kapitałowych za środki pieniężne. Zobowiązanie finansowe ujmuje się początkowo (według bieżącej wartości kwoty umorzeniowej) i przenosi z kapitału własnego. [...]

D45 W paragrafie C49 zmiany paragrafu A8 w KIMSF 2 *Udziały członkowskie w spółdzielniach i podobne instrumenty* otrzymały następujące brzmienie:

- A8 Udziały członkowskie nieobjęte zakazem wykupu stanowią zobowiązania finansowe. Przy początkowym ujęciu spółdzielnia wycenia takie zobowiązanie finansowe w wartości godziwej. Ze względu na to, że udziały te podlegają wykupowi na żądanie, spółdzielnia ustala wartość godziwą takich zobowiązań finansowych zgodnie z paragrafem 47 MSSF 13, który stanowi: „Wartość godziwa zobowiązania finansowego płatnego na żądanie (np. depozyt na żądanie) nie może być niższa od kwoty płatnej na żądanie [...]”. Zatem spółdzielnia maksymalną kwotę płatną na żądanie na mocy postanowień dotyczących wykupu klasyfikuje jako zobowiązanie finansowe.

D46 W paragrafie C53 zmiany paragrafu 7 w KIMSF 19 *Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych* otrzymały następujące brzmienie:

- 7 Jeżeli wartość godziwa wyemitowanych instrumentów kapitałowych nie może zostać wiarygodnie ustalona, wówczas instrumenty kapitałowe wycenia się tak, by odzwierciedlały wartość godziwą uregulowanego zobowiązania finansowego. Podczas wyceniania wartości godziwej uregulowanego zobowiązania finansowego obejmującego płatność na żądanie (np. depozyt na żądanie) nie ma zastosowania paragraf 47 MSSF 13.

MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych

D47 Paragrafy 128 i 133 zostały zmienione w następujący sposób:

- 128 Ujawnienia wymienione w paragrafie 125 nie są wymagane dla aktywów i zobowiązań, co do których istnieje znaczące ryzyko, że ich wartości bilansowe mogą się istotnie zmienić w trakcie kolejnego roku obrotowego, jeśli na koniec okresu sprawozdawczego są one wycenione według wartości godziwej na podstawie ceny notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie. Takie wartości godziwe mogą zmienić się w sposób istotny w ciągu kolejnego roku obrotowego, ale zmiany te nie będą skutkiem założeń lub innych źródeł niepewności dotyczących szacunków występującej na koniec okresu sprawozdawczego.
- 133 Inne MSSF wymagają ujawniania niektórych założeń, których ujawnienie niezależnie od tego byłoby wymagane zgodnie z paragrafem 125. Na przykład MSR 37 wymaga ujawnienia, w określonych okolicznościach, głównych założeń dotyczących przyszłych wydarzeń mających wpływ na poszczególne klasy rezerw. MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej* wymaga ujawniania znaczących założeń (w tym techniki(technik) wyceny i danych wejściowych) przyjętych przez jednostkę przy ustalaniu wartości godziwej aktywów i zobowiązań, które są wykazywane według wartości godziwej.

D48 Dodaje się paragraf 139I w brzmieniu:

- 139I Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 128 i 133. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 2 Zapasy

D49 Paragraf 7 otrzymuje brzmienie:

- 7 Wartość netto możliwa do uzyskania to kwota, jaką jednostka zamierza zrealizować na sprzedaży zapasów dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej. Wartość godziwa odzwierciedla cenę, za jaką te same zapasy mogłyby zostać sprzedane na głównym (lub najbardziej korzystnym) rynku dla tych zapasów w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Pierwsza z tych wartości (w przeciwieństwie do drugiej) to wartość specyficzna dla danej jednostki. Wartość netto zapasów możliwa do uzyskania może nie być równa wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

D50 Dodaje się paragraf 40C w brzmieniu:

- 40C Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 6 oraz zmieniono paragraf 7. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 8 Zasady(polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów

D51 Paragraf 52 otrzymuje brzmienie:

- 52 Dlatego też retrospektywne wprowadzenie zmian zasad (polityki) rachunkowości bądź retrospektywna korekta danych w związku z korektą błędów poprzednich okresów wymaga wyodrębnienia informacji, które:
- (a) potwierdzają warunki, jakie istniały na dzień transakcji, innego zdarzenia lub warunku oraz
 - (b) mogłyby być dostępne w momencie, gdy sprawozdania finansowe tego okresu zostały zatwierdzone do publikacji

od innych informacji. Dla niektórych szacunków (np. wyceny w wartości godziwej, do której wykorzystuje się znaczące nieobserwowalne dane wejściowe) niewykonalne w praktyce jest wyodrębnienie powyższych informacji. Jeśli wprowadzenie zmian zasad (polityki) rachunkowości bądź retrospektywne przekształcenie danych wymaga dokonania istotnych szacunków, dla których niemożliwe jest wyodrębnienie powyższych dwóch rodzajów informacji, niewykonalne w praktyce jest retrospektywne wprowadzenie zmian zasad (polityki) rachunkowości czy skorygowanie błędu poprzednich okresów.

D52 Dodaje się paragraf 54C w brzmieniu:

54C Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 52. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSR 10 Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

D53 Paragraf 11 otrzymuje brzmienie:

11 Przykładem następującego po okresie sprawozdawczym zdarzenia niewymagającego dokonania korekty jest spadek wartości godziwej inwestycji między końcem okresu sprawozdawczego a dniem, w którym sprawozdanie finansowe zostaje zatwierdzone do publikacji. Spadek wartości godziwej zasadniczo nie ma związku ze stanem inwestycji na koniec okresu sprawozdawczego, ale jest odzwierciedleniem okoliczności, jakie nastąpiły w okresie późniejszym. [...]

D54 Dodaje się paragraf 23A w brzmieniu:

23A Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 11. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe

D55 Paragraf 26 otrzymuje brzmienie:

26 Wartość godziwą składnika aktywów można wiarygodnie ustalić, jeśli a) rozpiętość zakresu rozsądnych wycen w wartości godziwej nie jest znacząca w wypadku tego składnika aktywów lub b) prawdopodobieństwo różnych szacunków w tym zakresie można rozsądnie ustalić i wykorzystać w celu ustalenia wartości godziwej. Jeśli jednostka jest w stanie wiarygodnie ustalić wartość godziwą otrzymanego składnika aktywów albo przekazanego składnika aktywów, ceną nabycia składnika aktywów jest wartość godziwa przekazanego składnika, chyba że wartość godziwa składnika otrzymanego jest bardziej oczywista.

D56 Skreśla się paragrafy 32 i 33.

D57 Paragrafy 35 i 77 zostały zmienione w następujący sposób:

35 Jeżeli pozycja rzeczowych aktywów trwałych jest przeszacowywana, umorzenie na dzień przeszacowania jest traktowane w jeden z poniżej opisanych sposobów:

(a) proporcjonalnie przeliczane w związku ze zmianą wartości bilansowej brutto składnika aktywów, tak aby wartość bilansowa składnika aktywów po przeszacowaniu równała się jego przeszacowanej wartości.

Metodę tę stosuje się często wówczas, kiedy składnik aktywów przeszacowuje się za pomocą współczynnika do określenia wysokości kosztu zastąpienia (zob. MSSF 13).

...

77 **Jeżeli pozycje rzeczowych aktywów trwałych są wykazywane w wartościach przeszacowanych, oprócz ujawnienia informacji wymaganych w MSSF 13 należy poinformować o:**

...

(c) [usunięty]

(d) [usunięty]

...

D58 Dodaje się paragraf 81F w brzmieniu:

- 81F Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 6, zmieniono paragrafy 26, 35 i 77 oraz skreślono paragrafy 32 i 33. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 17 *Leasing*

D59 Dodaje się paragraf 6A w brzmieniu:

- 6A W MSR 17 termin „wartość godziwa” jest stosowany w sposób, który różni się w niektórych aspektach od definicji wartości godziwej w MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*. Zatem stosując MSR 17 jednostka ustala wartość godziwą zgodnie z MSR 17, nie zaś z MSSF 13.

MSR 18 *Przychody*

D60 Dodaje się paragraf 42 w brzmieniu:

- 42 Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 7. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSR 19 *Świadczenia pracownicze*

D61 [Nie dotyczy wymogów]

D62 Paragrafy 50 i 102 zostały zmienione w następujący sposób:

- 50 Rozliczanie przez jednostkę programów określonych świadczeń obejmuje następujące czynności:

[...]

- (c) wycenę w wartości godziwej aktywów programu (zob. paragrafy 102–104);

[...]

- 102 Ustalając kwotę ujmowaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zgodnie z paragrafem 54, odlicza się wartość godziwą wszelkich aktywów programu.

D63 Dodaje się paragraf 162 w brzmieniu:

- 162 Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 7 oraz zmieniono paragrafy 50 i 102. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 20 *Dotacje rządowe oraz ujawnianie informacji na temat pomocy rządowej*

D64 Dodaje się paragraf 45 w brzmieniu:

- 45 Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 3. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSR 21 *Skutki zmian kursów wymiany walut obcych*

D65 Paragraf 23 otrzymuje brzmienie:

- 23 Na koniec każdego okresu sprawozdawczego:

[...]

- (c) pozycje niepieniężne, które są wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej, są przeliczane według kursów wymiany na dzień, w którym ustalono wartość godziwą.

D66 Dodaje się paragraf 60G w brzmieniu:

- 60G Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 8 oraz zmieniono paragraf 23. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (zmieniony w październiku 2009 r.)

D67 Paragrafy 1 i 37 zostały zmienione w następujący sposób:

- 1 **Niniejszy standard stosuje się dla celów ujmowania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych. Standard nie ma zastosowania w odniesieniu do inwestycji w jednostkach stowarzyszonych będących własnością:**

- (a) **organizacji zarządzających kapitałem wysokiego ryzyka lub**
- (b) **funduszy wzajemnych, funduszy powierniczych i podobnych jednostek, łącznie z funduszami ubezpieczeniowymi powiązаныmi z funduszami inwestycyjnymi,**

które początkowo są wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu i wykazywane zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. W przypadku tego typu inwestycji jednostka ujmuje zmiany wartości godziwej w wyniku finansowym okresie, w którym te zmiany wystąpiły. Jednostka posiadająca taką inwestycję ujawnia informacje wymagane w paragrafie 37 f).

- 37 **Ujawnia się następujące informacje:**

- (a) **wartość godziwą inwestycji w jednostkach stowarzyszonych, dla których istnieją notowane ceny rynkowe;**

...

D68 Dodaje się paragraf 41G w brzmieniu:

- 41G Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 1 i 37. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 31 Udziały we wspólnych przedsięwzięciach (zmieniony w październiku 2009 r.)

D69 Paragraf 1 otrzymuje brzmienie:

- 1 **Niniejszy standard stosuje się dla celów ujmowania udziałów we wspólnych przedsięwzięciach oraz wykazywania aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów wspólnych przedsięwzięć w sprawozdaniach finansowych wspólników przedsięwzięcia i inwestorów, niezależnie od struktury czy formy, w jakiej wspólne przedsięwzięcie prowadzi działalność. Jednakże nie stosuje się go do udziałów wspólników przedsięwzięcia we wspólnie kontrolowanych podmiotach należących do:**

- (a) **organizacji zarządzających kapitałem wysokiego ryzyka lub**
- (b) **funduszy wzajemnych, funduszy powierniczych i podobnych jednostek, łącznie z funduszami ubezpieczeniowymi powiązаныmi z funduszami inwestycyjnymi,**

które początkowo są wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy lub są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu i wykazywane zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. W przypadku tego typu inwestycji jednostka ujmuje zmiany wartości godziwej w wyniku finansowym okresie, w którym te zmiany wystąpiły. Wspólnik posiadający taki udział ujawnia informacje wymagane w paragrafach 55 i 56.

D70 Dodaje się paragraf 58F w brzmieniu:

- 58F Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 1. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja (zmieniony we wrześniu 2010 r.)

D71 Paragraf 23 otrzymuje brzmienie:

- 23 [...] Zobowiązanie finansowe ujmuje się początkowo (według bieżącej wartości kwoty umorzeniowej) i przenosi z kapitału własnego. ...

D72 Dodaje się paragraf 97J w brzmieniu:

- 97J Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 11 oraz zmieniono paragrafy 23 i OS31. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

D73 Paragraf OS31 Objaśnienia stosowania otrzymuje brzmienie:

- OS31 Popularną formą złożonych instrumentów finansowych są instrumenty dłużne z wbudowaną opcją zamiany, jak na przykład obligacje zamienne na udziały zwykle emitenta, które nie posiadają innych cech wbudowanego instrumentu pochodnego. Paragraf 28 wymaga, aby emitent takiego instrumentu finansowego osobno wykazał w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik zobowiązaniowy oraz składnik kapitałowy, w następujący sposób:

...

- (b) instrumentem kapitałowym jest wbudowana opcja zamiany zobowiązania na udziały/akcje własne emitenta. Taka opcja posiada wartość w momencie początkowego ujęcia nawet wtedy, gdy nie posiada wartości wewnętrznej.

MSR 33 Zysk przypadający na jedną akcję

D74 Paragrafy 8 i 47A zostały zmienione w następujący sposób:

- 8 Terminy zdefiniowane w MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja* stosowane są w niniejszym standardzie w znaczeniu określonym w paragrafie 11 MSR 32, o ile nie zaznaczono inaczej. MSR 32 zawiera definicje instrumentu finansowego, składnika aktywów finansowych, zobowiązania finansowego i instrumentu kapitałowego oraz wytyczne dotyczące stosowania tych definicji. MSR 13 *Ustalanie wartości godziwej* zawiera definicję wartości godziwej i określa wymogi dotyczące stosowania tej definicji.
- 47A Dla opcji na akcje i inne umowy dotyczące płatności w formie akcji, których dotyczy MSSF 2 *Płatności w formie akcji*, cena emisyjna wymieniona w paragrafie 46 i cena realizacji wymieniona w paragrafie 47 obejmują wartość godziwą (ustaloną zgodnie z MSSF 2) wszystkich dóbr i usług, które jednostka ma otrzymać w przyszłości na podstawie opcji na akcje lub inne umowy dotyczące płatności w formie akcji.

D75 Dodaje się paragraf 74C w brzmieniu:

- 74C Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 8, 47A i A2. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

D76 W załączniku A paragraf A2 został zmieniony w następujący sposób:

- A2 Emisja zwykłych akcji w momencie realizacji lub konwersji potencjalnych akcji zwykłych nie powoduje zazwyczaj powstania premii, ponieważ potencjalne akcje zwykłe są zazwyczaj emitowane według wartości godziwej, powodując proporcjonalną zmianę stanu zasobów jednostki. Inaczej jest w przypadku emisji praw poboru: cena realizacji jest często niższa od wartości godziwej akcji. [...] Teoretyczną wartość godziwą na jedną akcję z wyłączeniem praw oblicza się, dodając łączną wartość godziwą akcji bezpośrednio przed realizacją praw do przychodu z realizacji praw, a następnie dzieląc otrzymaną kwotę przez liczbę akcji występujących po realizacji praw. Jeżeli prawa przed terminem realizacji mogą być przedmiotem publicznego obrotu niezależnie od akcji, wartość godziwą wycenia się na koniec ostatniego dnia, w którym akcje znajdują się w obrocie razem z prawami.

MSR 34 Śródroczna sprawozdawczość finansowa (zmieniony w maju 2010 r.)

D77 [Nie dotyczy wymogów]

D78 Dodaje się paragraf 16A j) w brzmieniu:

16A Oprócz ujawnienia znaczących zdarzeń i transakcji zgodnie z paragrafami 15–15C jednostka w informacji dodatkowej do śródrocznego sprawozdania finansowego ujawnia następujące informacje, pod warunkiem że nie zostały ujawnione w innym miejscu śródrocznego sprawozdania finansowego. Informacje zwykle ujawnia się według stanu od końca roku obrotowego do dnia sporządzenia raportu.

...

(j) w przypadku instrumentów finansowych, ujawnione informacje na temat wartości godziwej wymagane w paragrafach 91–93 h), 94–96, 98 i 99 MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej i paragrafach 25, 26 i 28–30 MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji.

D79 Dodaje się paragraf 50 w brzmieniu:

50 Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., dodano paragraf 16A j). Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

MSR 36 Utrata wartości aktywów

D80 Paragraf 5 otrzymuje brzmienie:

5 Niniejszy standard nie ma zastosowania do aktywów finansowych objętych zakresem MSR 39, nieruchomości inwestycyjnych wycenianych w wartości godziwej zgodnie z zakresem MSR 40 lub aktywów biologicznych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży zgodnie z zakresem MSR 41. Niniejszy standard stosuje się jednak do aktywów ewidencjonowanych w wartościach przeszacowanych (tj. wartości godziwej na dzień przeszacowania pomniejszonej o wszelką późniejszą skumulowaną amortyzację i łączną kwotę późniejszych odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości) zgodnie z innymi MSSF, na przykład zgodnie z modelem opartym na wartości przeszacowanej w MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 38 Wartości niematerialne. Jedyne różnice między wartością godziwą składnika aktywów a jego wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia odpowiada bezpośrednim kosztom krańcowym odnoszącym się do zbycia składnika aktywów.

(a) (i) jeśli koszty zbycia są nieistotne, wartość odzyskiwana przeszacowanego składnika aktywów jest siłą rzeczy zbliżona do jego przeszacowanej wartości lub jest od niej wyższa. W takim przypadku, przy spełnieniu wymagań dotyczących przeszacowania nie jest prawdopodobne, aby nastąpiła utrata wartości przeszacowanego składnika aktywów, nie ma więc potrzeby szacowania jego wartości odzyskiwalnej.

(ii) [usunięty]

(b) [usunięty]

(c) jeśli koszty zbycia nie są nieistotne, wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia przeszacowanego składnika aktywów jest siłą rzeczy niższa od jego wartości godziwej. Tak więc przeszacowany składnik aktywów utracił część swojej wartości, jeśli jego wartość użytkowa jest niższa od jego wartości przeszacowanej. W takim przypadku, po spełnieniu wymogów związanych z przeszacowaniem, jednostka stosuje postanowienia niniejszego standardu, aby określić, czy nastąpiła utrata wartości danego składnika aktywów.

D81 Paragraf 6 otrzymuje brzmienie (w konsekwencji zmiany definicji wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży wszystkie odniesienia do „wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży” w MSR 36 zostały zastąpione odniesieniem do „wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia”):

6 W standardzie posłużono się terminami o następującym znaczeniu:

[usunięty]

(a) [usunięty]

(b) [usunięty]

(c) [usunięty]

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. (Zob. MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej.)

D82 Paragrafy 12, 20 i 22 zostały zmienione w następujący sposób:

12 **Oceniając istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów, jednostka analizuje co najmniej następujące przesłanki:**

Przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł informacji

(a) **istnieją obserwowalne przesłanki, że wartość rynkowa składnika aktywów spadła w danym okresie znacznie bardziej niż oczekiwano by wraz z upływem czasu lub w związku z normalnym użyciem.**

...

20 Ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia jest możliwe nawet wówczas, gdy na aktywnym rynku nie występuje cena notowana za identyczny składnik aktywów. Czasami jednak ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia może okazać się niemożliwe ze względu na brak podstaw do dokonania wiarygodnego szacunku ceny, po której odbyłaby się transakcja przeprowadzona na zwykłych warunkach prowadząca do sprzedaży składnika aktywów między uczestnikami rynku na aktualnych warunkach rynkowych na dzień wyceny. W takim przypadku jednostka może przyjąć wartość użytkową danego składnika aktywów za wartość odzyskiwalną.

22 Wartość odzyskiwalną ustala się dla pojedynczego składnika aktywów [...], chyba że:

[...]

(b) wartość użytkowa składnika aktywów może zostać oszacowana jako zbliżona do jego wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, przy czym wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia jest możliwa do ustalenia.

D83 Skreśla się paragrafy 25–27.

D84 Paragraf 28 otrzymuje brzmienie:

28 Koszty zbycia, inne niż te, które zostały zaliczone do zobowiązań, są odejmowane przy ustalaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Przykłady [...].

D85 Dodaje się paragraf 53A w brzmieniu:

53A Wartość godziwa różni się od wartości użytkowej. Wartość godziwa odzwierciedla założenia, które przyjęliby uczestnicy rynku przy wycenie składnika aktywów. Natomiast wartość użytkowa odzwierciedla skutki czynników, które mogą być właściwe dla danej jednostki i nie mieć zastosowania do jednostek w ujęciu ogólnym. Na przykład wartość godziwa nie odzwierciedla żadnego z poniższych czynników w zakresie, w jakim nie byłyby ogólnie dostępne dla uczestników rynku:

(a) dodatkowej wartości wynikającej ze zgrupowania aktywów (np. stworzenia portfela nieruchomości inwestycyjnych w różnych lokalizacjach);

(b) synergii między wycenianym składnikiem aktywów a innymi składnikami aktywów;

- (c) tytułów prawnych lub restrykcji prawnych, które są właściwe tylko dla obecnego właściciela składnika aktywów oraz
- (d) korzyści podatkowych lub obciążeń podatkowych, które są właściwe dla obecnego właściciela składnika aktywów.

D86 Paragrafy 78, 105, 111, 130 i 134 zostały zmienione w następujący sposób:

- 78 W celu ustalenia wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne konieczne może być uwzględnienie pewnych zobowiązań. Może stać się tak wówczas, gdy zbycie ośrodka wypracowującego środki pieniężne wiązałoby się dla jednostki kupującej z koniecznością przyjęcia zobowiązania. W takim przypadku wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia (lub szacunkowy przepływ środków pieniężnych z ostatecznego zbycia) ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada łącznej cenie sprzedaży aktywów wchodzących w skład ośrodka wypracowującego środki pieniężne i zobowiązania po pomniejszeniu o koszty zbycia. Aby móc przeprowadzić miarodajne porównanie wartości bilansowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne i jego wartości odzyskiwalnej, wartość bilansową zobowiązania odlicza się zarówno przy ustalaniu wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, jak i jego wartości bilansowej.
- 105 **Przypisując stratę z tytułu utraty wartości zgodnie z paragrafem 104 jednostka nie obniża wartości bilansowej składnika aktywów poniżej kwoty najwyższej spośród następujących kwot:**
- (a) jego wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (jeżeli istnieje możliwość jej wyceny);
- [...].
- 111 **Oceniając, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był w okresach ubiegłych ujęty dla danego składnika aktywów, z wyłączeniem wartości firmy, przestał istnieć lub uległ zmniejszeniu, jednostka analizuje przynajmniej następujące przesłanki:**
- Przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł informacji
- (a) istnieją obserwowalne przesłanki, że w ciągu okresu nastąpił znaczący wzrost wartości ~~rynkowej~~ danego składnika aktywów.
- [...]
- 130 **Dla każdego istotnego ujętego lub odwróconego w ciągu okresu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości pojedynczego składnika aktywów, w tym wartości firmy, lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne jednostka ujawnia:**
- [...]
- (f) jeśli wartość odzyskiwalna jest na poziomie wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia – podstawę do ustalenia wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (czyli, czy wartość godziwa została ustalona poprzez odniesienie do ceny notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów). Jednostka nie musi ujawniać informacji wymaganych w MSSF 13.
- 134 **Jednostka ujawnia informacje wymagane zgodnie z pkt. a)–f) w odniesieniu do każdego ośrodka wypracowującego środki pieniężne (zespołu ośrodków), jeśli wartość bilansowa przypisanej do niego wartości firmy lub składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania jest znacząca w porównaniu z należącą do jednostki łączną wartością bilansową wartości firmy lub składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania:**
- [...]
- (c) wartość odzyskiwalną ośrodka (lub zespołu ośrodków) oraz podstawę ustalenia wartości odzyskiwalnej (wartość użytkowa lub wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia) danego ośrodka (zespołu ośrodków).
 - (d) jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka (zespołu ośrodków) została ustalona w oparciu o jego wartość użytkową:
 - (i) kluczowe założenia kierownictwa, na podstawie których opracowano prognozy przepływów pieniężnych za okres objęty najbardziej aktualnym budżetem/prognozą. Za kluczowe uznaje się te założenia, które wywierają największy wpływ na wartość odzyskiwalną danego ośrodka (zespołu ośrodków).
- [...]

(e) jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka (zespołu ośrodków) została ustalona w oparciu o jego wartość godziwą pomniejszoną o koszty zbycia – technikę(techniki) wyceny stosowane do ustalenia wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Jednostka nie musi ujawniać informacji wymaganych w MSSF 13. Jeżeli wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia nie została ustalona przy użyciu ceny notowanej za identyczny ośrodek (zespół ośrodków), jednostka ujawnia następujące informacje:

(i) kluczowe założenia, na których kierownictwo oparło ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Za kluczowe uznaje się te założenia, które wywierają największy wpływ na wartość odzyskiwalną danego ośrodka (zespołu ośrodków).

[...]

(iiA) poziom hierarchii wartości godziwej (zob. MSSF 13), na którym wycena w wartości godziwej została sklasyfikowana w całości (bez uwzględniania obserwowalności „kosztów zbycia”).

(iiB) jeżeli nastąpiła zmiana techniki wyceny, zmiana i jej powody.

Jeżeli wartość godziwa pomniejszona o koszty zbycia ustalana jest przy użyciu prognoz zdyskontowanych przepływów pieniężnych, jednostka ujawnia następujące informacje:

(iii) okres, na jaki kierownictwo opracowało prognozy przepływów pieniężnych.

(iv) stopę wzrostu zastosowaną do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych.

(v) stopę dyskontową wykorzystaną (stopy dyskontowe wykorzystane) w prognozach przepływów pieniężnych.

[...]

D87 Dodaje się paragraf 140I w brzmieniu:

140I Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 5, 6, 12, 20, 78, 105, 111, 130 i 134, skreślono paragrafy 25–27 i dodano paragrafy 25A i 53A. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 38 Wartości niematerialne

D88 Paragraf 8 otrzymuje brzmienie:

8 **W standardzie posłużono się terminami o następującym znaczeniu:**

[usunięty]

(a) [usunięty]

(b) [usunięty]

(c) [usunięty]

[...]

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. (Zob. MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*.)

D89 Paragraf 33 otrzymuje brzmienie:

33 Zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych*, jeżeli składnik wartości niematerialnych jest nabywany w transakcji połączenia jednostek gospodarczych, cena nabycia składnika wartości niematerialnych stanowi jego wartość godziwą na dzień przejęcia. Wartość godziwa składnika wartości niematerialnych odzwierciedla oczekiwania uczestników rynku na dzień przejęcia dotyczące prawdopodobieństwa, że oczekiwane przyszłe korzyści ekonomiczne zawarte w tym składniku wpłyną do jednostki. [...]

D90 Nagłówek nad paragrafem 35 otrzymuje brzmienie:

Składnik wartości niematerialnych nabyty w wyniku połączenia jednostek gospodarczych

D91 Skreśla się paragrafy 39-41.

D92 Paragrafy 47, 50, 75, 78, 82, 84 i 100 zostały zmienione w następujący sposób:

- 47 Paragraf 21 b) stwierdza, że warunkiem ujęcia składnika wartości niematerialnych jest możliwość wiarygodnego ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia składnika aktywów. Wartość godziwą składnika aktywów można wiarygodnie ustalić, jeśli a) rozpiętość zakresu rozsądnych wycen w wartości godziwej nie jest znacząca w wypadku tego składnika aktywów lub b) prawdopodobieństwo różnych szacunków w tym zakresie można rozsądnie ustalić i wykorzystać w celu ustalenia wartości godziwej. Jeśli jednostka jest w stanie wiarygodnie ustalić wartość godziwą otrzymanego składnika aktywów albo przekazanego składnika aktywów, wartość godziwą przekazanego składnika aktywów wykorzystuje się w celu ustalenia kosztu wytworzenia, chyba że wartość godziwa składnika otrzymanego jest bardziej oczywista.
- 50 Różnice między wartością godziwą jednostki a wartością bilansową jej aktywów netto możliwych do zidentyfikowania w dowolnym momencie, mogą wynikać z szeregu czynników, które wpływają na wartość godziwą jednostki. Różnic takich nie można jednakże uznać za koszt wytworzenia wartości niematerialnych kontrolowanych przez jednostkę.
- 75 **[...] Dla celów przeszacowania zgodnie z niniejszym standardem wartość godziwą ustala się poprzez odniesienie do aktywnego rynku. [...]**
- 78 Istnienie aktywnego rynku na składnik wartości niematerialnych jest rzeczą rzadką, jednakże taka sytuacja może zaistnieć. ...
- 82 **Jeśli wartość godziwa przeszacowanego składnika wartości niematerialnych nie może być dłużej ustalana poprzez odniesienie do aktywnego rynku, za wartość bilansową tego składnika przyjmuje się jego wartość przeszacowaną na dzień ostatniego przeszacowania dokonanego na podstawie odniesienia do aktywnego rynku, pomniejszoną o późniejszą skumulowaną amortyzację i łączną kwotę późniejszych strat z tytułu utraty wartości.**
- 84 Jeśli wycena w wartości godziwej składnika aktywów poprzez odniesienie do aktywnego rynku staje się możliwa na dzień następnej wyceny, od tego dnia stosuje się model oparty na wartości przeszacowanej.
- 100 **Przyjmuje się, że wartość końcowa składnika wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania wynosi zero, chyba że:**

[...]

(b) Istnieje aktywny rynek (zgodnie z definicją w MSSF 13) dla danego składnika aktywów oraz:

[...]

D93 Paragraf 124 otrzymuje brzmienie:

124 **Jeśli wartości niematerialne wykazywane są w wartościach przeszacowanych, jednostka ujawnia następujące informacje:**

(a) w podziale na grupy wartości niematerialnych:

[...]

(iii) wartość bilansową [...] paragrafie 74 oraz

(b) kwotę [...] udziałowców;

(c) usunięty

D94 Paragraf 130E został usunięty.

D95 Dodaje się paragraf 130G w brzmieniu:

130G Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 8, 33, 47, 50, 75, 78, 82, 84, 100 i 124 oraz skreślono paragrafy 39-41 i 130E. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena (zmieniony w październiku 2009 r.)

D96 [Nie dotyczy wymogów]

D97 Paragraf 9 otrzymuje brzmienie:

9 **Niniejszy standard posługuje się podanymi poniżej terminami, których znaczenie jest następujące:**

[...]

Należy zauważyć, że MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej wyznacza wymogi wyceny wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, czy to wyznaczonych do takiej wyceny, czy innych, lub których wartość godziwa jest ujawniana.

[...]

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. (Zob. MSSF 13.)

[...]

Przypis do definicji wartości godziwej został usunięty.

D98 Paragrafy 13 i 28 zostały zmienione w następujący sposób:

13 Jeśli jednostka nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego na podstawie postanowień i warunków umowy (np. dlatego, że wbudowany instrument pochodny jest powiązany z instrumentem kapitałowym, odnośnie do którego nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument, tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), to wartość godziwą wbudowanego instrumentu pochodnego stanowi różnica pomiędzy wartością godziwą instrumentu hybrydowego (łącznego) a wartością godziwą umowy zasadniczej. Jeśli jednostka nie jest w stanie ustalić wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego zgodnie z powyższą metodą, to stosuje się paragraf 12 i wyznacza instrument hybrydowy (łączny) jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

28 Dokonując podziału poprzedniej wartości bilansowej większego składnika aktywów finansowych pomiędzy część w dalszym ciągu ujmowaną i część wyłączaną, jednostka ustala wartość godziwą części w dalszym ciągu ujmowanej. ...

D99 Dodaje się paragraf 43A w brzmieniu:

43A **Jeśli jednak wartość godziwa składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego w początkowym ujęciu różni się od ceny transakcyjnej, stosuje się paragraf OS76.**

D100 Paragraf 47 otrzymuje brzmienie:

47 **Po początkowym ujęciu jednostka wycenia wszystkie zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem:**

(a) **zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej, z wyjątkiem zobowiązania będącego instrumentem pochodnym powiązanym z i rozliczanym przez dostawę instrumentu kapitałowego, w odniesieniu do którego nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), którego wartość godziwa nie może zostać wiarygodnie ustalona i który wycenia się według kosztu.**

[...]

D101 Skreśla się paragrafy 48-49.

D102 Paragraf 88 otrzymuje brzmienie:

88 **Rachunkowość zabezpieczeń stosuje się zgodnie z paragrafami 89–102 do powiązania zabezpieczającego wtedy i tylko wtedy, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:**

[...]

(d) **efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ustalić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego mogą być wiarygodnie ustalone;**

[...].

D103 Dodaje się paragraf 103Q w brzmieniu:

103Q Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 9, 13, 28, 47, 88, OS46, OS52, OS64, OS76, OS76A, OS80, OS81 i OS96, dodano paragraf 43A i skreślono paragrafy 48–49, OS69–OS75, OS77–OS79 i OS82. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

D104 W załączniku A paragrafy OS46, OS52 i OS64 otrzymują brzmienie:

OS46 Dla ustalenia wartości godziwej części, która będzie nadal ujmowana, i części, która jest wyłączana z bilansu w celu spełnienia wymagań określonych w paragrafie 27, jednostka stosuje wymogi dotyczące ustalania wartości godziwej z MSSF 13 uzupełniające paragraf 28.

OS52 Niniejszy paragraf ilustruje zastosowanie podejścia wynikającego z utrzymania zaangażowania w sytuacji, gdy zaangażowanie jednostki dotyczy części składnika aktywów finansowych.

Założmy, że jednostka ma portfel kredytów z przedpłatą [...] Wartość godziwa kredytów na dzień transakcji wynosi 10 100 j.p., a wartość godziwa dodatkowego spreadu odsetkowego odpowiadającego 0,5 procent wynosi 40 j.p.

[...]

Jednostka oblicza zysk lub stratę z tytułu sprzedaży 90-procentowego udziału w przepływach pieniężnych. Zakładając, że odrębne wartości godziwe przeniesionej 90-procentowej części i 10-procentowej zatrzymanej części nie są dostępne w dniu wyceny, jednostka dokonuje przyporządkowania wartości bilansowej składnika aktywów zgodnie z paragrafem 28, w następujący sposób:

	Wartość godziwa	Procent	Przyporządkowana wartość bilansowa
Część przeniesiona	9 090	90 %	9 000
Część zatrzymana	1 010	10 %	1 000
Razem	10 100		10 000

...

D105 Paragraf OS64 otrzymuje brzmienie:

OS64 Wartość godziwa instrumentu finansowego w momencie jego początkowego ujęcia jest zwykle ceną transakcyjną (tj. wartością godziwą uiszczoną lub otrzymaną zapłaty, zob. również MSSF 13 i paragraf OS76). Jeśli jednak część uiszczoną lub otrzymaną zapłaty dotyczy płatności za coś innego niż instrument finansowy, jednostka ustala wartość godziwą instrumentu finansowego. Na przykład wartość godziwa nieoprocentowanej długoterminowej pożyczki lub należności może zostać wyceniona jako wartość bieżąca wszystkich przyszłych zdyskontowanych przychodów gotówkowych przy użyciu przeważającej na rynku stopy procentowej lub przeważających na rynku stóp procentowych stosowanych w odniesieniu do podobnego instrumentu (podobnego pod względem waluty, okresu, rodzaju stopy procentowej i innych czynników) z podobnym ratingiem kredytowym. Każda nadwyżka kwoty pożyczonej stanowi koszt lub pomniejsza przychód, chyba że kwalifikuje się do ujęcia jako składnik aktywów innego rodzaju.

D106 Skreśla się paragrafy OS69–OS75 i powiązane z nimi nagłówki.

D107 Paragraf OS76 otrzymuje brzmienie:

OS76 Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest zazwyczaj cena transakcyjna (tj. wartość godziwą uiszczoną lub otrzymaną zapłaty, zob. również MSSF 13). Jeżeli jednostka ustali, że wartość godziwą przy początkowym ujęciu różni się od ceny transakcyjnej, o której mowa w paragrafie 43A, jednostka rozlicza instrument na ten dzień w następujący sposób:

- (a) zgodnie z wyceną wymaganą w paragrafie 43, jeżeli wartość godziwą znajduje potwierdzenie w cenie notowanej na aktywnym rynku za identyczny składnik aktywów lub identyczne zobowiązanie (tj. w danych wejściowych na poziomie 1) lub opiera się na technice wyceny, w której wykorzystuje się tylko dane z obserwowalnych rynków. Jednostka ujmuje różnicę między wartością godziwą przy początkowym ujęciu a ceną transakcyjną jako zysk lub stratę.
- (b) we wszystkich innych przypadkach, zgodnie z wyceną wymaganą w paragrafie 43, skorygowaną w celu odroczenia różnicy między wartością godziwą przy początkowym ujęciu a ceną transakcyjną. Po początkowym ujęciu jednostka ujmuje odroczoną różnicę jako zysk lub stratę tylko w zakresie, jaki wynika ze zmiany czynnika (w tym czasu), który uczestnicy rynku uwzględniliby przy wycenie składnika aktywów lub zobowiązania.

D108 Paragraf OS76A otrzymuje brzmienie:

OS76 APóźniejsza wycena składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego oraz późniejsze ujęcie zysków i strat powinny być zgodne z wymogami niniejszego standardu.

D109 Skreśla się paragrafy OS77–OS79.

D110 Paragrafy OS80 i OS81 zostały zmienione w następujący sposób:

OS80 Wartość godziwa inwestycji w instrumenty kapitałowe, w przypadku których nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), oraz w instrumenty pochodne, które są powiązane i muszą być rozliczone poprzez dostawę takiego instrumentu kapitałowego (zob. paragrafy 46 c) i 47), może zostać wiarygodnie ustalona, jeżeli a) zmienność przedziału rozsądnych wycen w wartości godziwej dla tego instrumentu nie jest znacząca lub b) prawdopodobieństwo różnych szacunków w przedziale może być w rozsądny sposób ocenione i użyte przy ustalaniu wartości godziwej.

OS81 Istnieje wiele sytuacji, w których zmienność przedziału rozsądnych wycen w wartości godziwej inwestycji w instrumenty kapitałowe, w przypadku których nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), lub w instrumenty pochodne, które są powiązane i muszą być rozliczone poprzez dostawę takiego instrumentu kapitałowego (zob. paragrafy 46 c) i 47), będzie prawdopodobnie nieznacząca. Zazwyczaj możliwe jest oszacowanie wartości godziwej składnika aktywów finansowych, który jednostka nabyła od strony trzeciej. Jednakże jeśli rozpiętość przedziału rozsądnych wycen w wartości godziwej jest znacząca, a prawdopodobieństwo różnych oszacowań nie może być w rozsądny sposób ocenione, jednostka nie może wycenić instrumentu według wartości godziwej.

D111 Skreśla się nagłówek nad paragrafem OS82 i paragraf OS82.

D112 Paragraf OS96 otrzymuje brzmienie:

OS96 Inwestycja w instrument kapitałowy, w przypadku którego nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), nie jest wyceniana w wartości godziwej, ponieważ jego wartości godziwej nie można inaczej wiarygodnie ustalić, lub powiązany instrument pochodny, który musi być rozliczony przez dostawę takiego instrumentu kapitałowego (zob. paragraf 46 c) i 47), nie mogą być wyznaczone jako instrument zabezpieczający.

MSR 40 Nieruchomości inwestycyjne

D113 [Nie dotyczy wymogów]

D114 Paragrafy 26, 29 i 32 zostały zmienione w następujący sposób:

- 26 [...] Wytyczne dotyczące ustalania wartości godziwej prawa do użytkowania nieruchomości przedstawiono w modelu wartości godziwej w paragrafach 33–52 i w MSSF 13. Te wytyczne mają również zastosowanie dla ustalania wartości godziwej, gdy wartość tę przyjmuje się jako cenę nabycia lub koszt wytworzenia na potrzeby początkowego ujęcia.
- 29 Wartość godziwą składnika aktywów można wiarygodnie ustalić, jeśli a) zmienność w zakresie rozsądnych wycen w wartości godziwej nie są dla tego składnika aktywów istotne lub b) prawdopodobieństwo różnych szacunków w danym zakresie można wiarygodnie określić i wykorzystać do ustalenia wartości godziwej. Jeśli jednostka może wiarygodnie ustalić wartość godziwą albo otrzymanego, albo przekazanego składnika aktywów, wówczas wartość godziwą przekazanego składnika aktywów wykorzystuje się do ustalenia ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, chyba że wartość godziwa otrzymanego składnika aktywów jest bardziej oczywista.
- 32 Niniejszy standard nakłada na wszystkie jednostki wymóg wyceny w wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych albo dla celów wyceny (jeżeli jednostka stosuje model wartości godziwej), albo ujawnienia informacji (jeżeli stosuje model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia). Zaleca się, lecz nie wprowadza wymogu, aby ustalając wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej jednostka korzystała z usług wykwalifikowanego, niezależnego rzeczoznawcy, który ostatnio przeprowadzał wyceny nieruchomości inwestycyjnych o podobnym charakterze i podobnej lokalizacji.

D115 Skreśla się paragrafy 36-39.

D116 Paragraf 40 otrzymuje brzmienie:

- 40 Przy ustalaniu wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej zgodnie z MSSF 13 jednostka gwarantuje, że wartość godziwa odzwierciedla między innymi wysokość przychodów z czynszów z aktualnych umów leasingu, jak również inne założenia, które uczestnicy rynku przyjęliby przy wycenie nieruchomości inwestycyjnej w aktualnych warunkach rynkowych.

D117 Skreśla się paragrafy 42–47, 49, 51 i 75 d).

D118 Paragraf 48 otrzymuje brzmienie:

- 48 W wyjątkowych przypadkach jednostka nabywająca nieruchomość inwestycyjną po raz pierwszy (lub zaliczająca daną nieruchomość do nieruchomości inwestycyjnych po zmianie sposobu jej wykorzystania) może dysponować bezsprzecznymi dowodami na to, że duże zróżnicowanie szacunków tak dalece utrudnia określenie prawdopodobieństwa urzeczywistnienia poszczególnych wartości, że ustalenie jednej kwoty na wycenę w wartości godziwej przestaje być użyteczne. Może to oznaczać, że nie ma możliwości wiarygodnej i regularnej wyceny w wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej (zob. paragraf 53).

D119 Nagłówek nad paragrafem 53 oraz paragrafy 53 i 53B zostały zmienione w następujący sposób:

Brak możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej

- 53 **Przyjmuje się możliwe do odrzucenia założenie, że jednostka będzie w stanie wiarygodnie i regularnie ustalać wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnych. Jednak w wyjątkowych przypadkach zdarza się, że w chwili nabycia nieruchomości inwestycyjnej po raz pierwszy (lub zakwalifikowania po raz pierwszy danej nieruchomości do tej kategorii po zmianie sposobu jej użytkowania) jednostka posiada bezsprzeczne dowody na to, iż nie będzie w stanie regularnie i wiarygodnie ustalać wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej. Może się tak zdarzyć**

wyłącznie wówczas, gdy rynek porównywalnych nieruchomości jest nieaktywny (np. istnieje kilka nowych transakcji, notowania cen nie są aktualne lub z obserwowalnych cen transakcyjnych wynika, że sprzedawca był zmuszony do sprzedaży) a alternatywne metody ustalania wartości godziwej (np. na podstawie projekcji zdyskontowanych przepływów pieniężnych) nie są dostępne. Jeżeli jednostka stwierdzi, że wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej w trakcie budowy nie można wiarygodnie ustalić, ale oczekuje, że wartość godziwą takiej nieruchomości będzie można wiarygodnie ustalić po zakończeniu budowy, wycenia nieruchomość inwestycyjną w trakcie budowy w wartości kosztu do czasu, kiedy jej wartość godziwą będzie można wiarygodnie ustalić, lub do czasu zakończenia budowy (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej). Jeżeli jednostka stwierdzi, że wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej (innej niż nieruchomość inwestycyjna w trakcie budowy) nie można wiarygodnie i regularnie ustalać, wycenia nieruchomość inwestycyjną przy użyciu modelu ceny nabycia lub kosztu wytworzenia w MSR 16. Przyjmuje się, że wartość końcowa nieruchomości inwestycyjnej wynosi zero. Jednostka stosuje MSR 16 aż do czasu zbycia takiej nieruchomości inwestycyjnej.

53B [...] Jednostka, która pozycję należącą do nieruchomości inwestycyjnej w budowie wyceniła w wartości godziwej, nie może twierdzić, że nie da się wiarygodnie ustalić wartości godziwej zakończonej nieruchomości inwestycyjnej.

D120 Paragraf 75 d) został usunięty.

D121 Paragrafy 78–80 zostały zmienione w następujący sposób:

78 W wyjątkowych przypadkach określonych w paragrafie 53, gdy jednostka wycenia nieruchomości inwestycyjne zgodnie z modelem ceny nabycia lub kosztu wytworzenia określonym w MSR 16, w uzgodnieniu którego ujawnienie jest wymagane na mocy paragrafu 76, kwoty dotyczące tej nieruchomości inwestycyjnej ujawnia się oddzielnie od kwot dotyczących innych nieruchomości inwestycyjnych. Ponadto jednostka ujawnia:

[...]

(b) Wyjaśnienie, dlaczego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić;

[...].

79 Oprócz informacji, których ujawnienie jest wymagane na mocy paragrafu 75, jednostka, która stosuje model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia opisany w paragrafie 56, ujawnia:

[...]

(e) wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej. W wyjątkowych sytuacjach opisanych w paragrafie 53, kiedy jednostka nie może wiarygodnie ustalić wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej, wówczas ujawnia:

[...]

(ii) wyjaśnienie, dlaczego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić oraz

[...].

80 Jednostka, która stosowała uprzednio MSR 40 (wydany w 2000 r.) i decyduje się po raz pierwszy na sklasyfikowanie i wykazanie niektórych lub wszystkich praw do użytkowania odpowiednich nieruchomości będących przedmiotem leasingu operacyjnego jako nieruchomości inwestycyjnych, ujmuje skutki zastosowania tego wyboru poprzez skorygowanie bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w sprawozdaniu finansowym za okres, w którym po raz pierwszy zastosowała ten standard. Ponadto:

(a) jeżeli jednostka już uprzednio ujawniła w publicznie dostępnej formie (np. w sprawozdaniu finansowym lub w inny sposób) wartości godziwe praw do użytkowania nieruchomości za okresy wcześniejsze (wycenione zgodnie z zasadami, które odpowiadają kryteriom zawartym w definicji wartości godziwej z MSSR 13), zaleca się, choć nie wprowadza wymogu, by jednostka:

[...].

D122 Paragraf 85B otrzymuje brzmienie:

- 85B [...] Jednostka może stosować te zmiany w odniesieniu do nieruchomości inwestycyjnych w trakcie budowy począwszy od jakiegokolwiek daty przed 1 stycznia 2009 r. pod warunkiem, że na tę datę wyceniła wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnych w trakcie budowy. [...]

D123 Dodaje się paragraf 85C w brzmieniu:

- 85C Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono definicję wartości godziwej w paragrafie 5, zmieniono paragrafy 26, 29, 32, 40, 48, 53, 53B, 78–80 i 85B oraz skreślono paragrafy 36–39, 42–47, 49, 51 i 75 d). Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

MSR 41 Rolnictwo

D124-125 [Nie dotyczy wymogów]

D126 Paragrafy 8, 15 i 16 zostały zmienione w następujący sposób:

- 8 **W standardzie posłużono się terminami o następującym znaczeniu:**

[usunięty]

(a) [usunięty]

(b) [usunięty]

(c) [usunięty]

[...]

Wartość godziwa jest ceną, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. (Zob. MSSF 13 Ustalanie wartości godziwej.)

- 15 Przy ustalaniu wartości godziwej aktywów biologicznych lub produktów rolniczych pomocne może być pogrupowanie aktywów biologicznych lub produktów rolniczych pod kątem istotnych cech, na przykład według wieku lub jakości. [...]
- 16 Często jednostki zawierają umowy przyrzeczenia sprzedaży aktywów biologicznych lub produktów rolniczych w późniejszym terminie. Określone w nich ceny umowne nie muszą być jednak podstawą do wyceny w wartości godziwej, ponieważ wartość godziwa odzwierciedla aktualne warunki rynkowe, w których kupujący i sprzedający uczestnicy rynku zawarliby transakcję. [...]

D127 Skreśla się paragrafy 9, 17–21 i 23.

D128 Paragrafy 25 i 30 zostały zmienione w następujący sposób:

- 25 [...] Jednostka może wykorzystywać informacje dotyczące kombinacji aktywów w celu wyceny wartości godziwej pojedynczych aktywów biologicznych. ...
- 30 **Przyjmuje się założenie, że wiarygodne ustalenie wartości godziwej aktywów biologicznych jest możliwe. Niemniej jednak założenie to może zostać odrzucone tylko w momencie początkowego ujęcia aktywów biologicznych, dla których nie istnieją dostępne ceny notowane na rynku, a alternatywne szacunki wartości godziwej uznaje się za wysoce niewiarygodne. [...]**

D129 Skreśla się paragrafy 47 i 48.

D130 Dodaje się paragraf 61 w brzmieniu:

- 61 Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 8, 15, 16, 25 i 30 oraz skreślono paragrafy 9, 17–21, 23, 47 i 48. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

KIMSF 2 Udziały członkowskie w spółdzielniach i podobne instrumenty (zmieniony w październiku 2009 r.)

D131 [Nie dotyczy wymogów]

D132 Po nagłówku „Odwołania” Dodaje się odwołanie do MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*.

D133 Dodaje się paragraf 16 w brzmieniu:

- 16 Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf A8. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

D134 W załączniku paragraf A8 został zmieniony w następujący sposób:

- A8 Udziały członkowskie nieobjęte zakazem wykupu stanowią zobowiązania finansowe. Przy początkowym ujęciu spółdzielnia wycenia takie zobowiązanie finansowe w wartości godziwej. Ze względu na to, że udziały te podlegają wykupowi na żądanie, spółdzielnia ustala wartość godziwą takich zobowiązań finansowych zgodnie z wymogami paragrafu 47 MSSF 13, który stanowi: „Wartość godziwa zobowiązania finansowego płatnego na żądanie (np. depozyt na żądanie) nie może być niższa od kwoty płatnej na żądanie [...]”. Zatem spółdzielnia maksymalną kwotę płatną na żądanie na mocy postanowień dotyczących wykupu klasyfikuje jako zobowiązanie finansowe.

KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing

D135 Po nagłówku „Odwołania” Dodaje się odwołanie do MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*.

D136 W paragrafie 15 a) przypis dotyczący „wartości godziwej” otrzymał brzmienie:

- * W MSR 17 stosuje się termin „wartość godziwa” w sposób, który różni się w niektórych aspektach od definicji wartości godziwej w MSSF 13. Zatem stosując MSR 17, jednostka ustala wartość godziwą zgodnie z MSR 17, a nie MSSF13.

KIMSF 13 Programy lojalnościowe

D137 Po nagłówku „Odwołania” Dodaje się odwołanie do MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*.

D138 Paragraf 6 otrzymuje brzmienie:

- 6 Zapłatę przypisaną do punktów lojalnościowych wycenia się poprzez odniesienie do ich wartości godziwej.

D139 Dodaje się paragraf 10B w brzmieniu:

- 10B Na podstawie MSSF 13, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 6 i OS1–OS3. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 13.

D140 Paragrafy OS1–OS3 w „Objaśnieniu stosowania” otrzymują brzmienie:

- OS1 Paragraf 6 uzgodnionego stanowiska wymaga, aby zapłata przypisana do punktów lojalnościowych była wyceniona poprzez odniesienie do wartości godziwej. Jeżeli nie występuje notowana cena rynkowa za identyczne punkty lojalnościowe, wartość godziwą należy ustalić przy użyciu innej techniki wyceny.

- OS2 Jednostka może ustalić wartość godziwą punktów lojalnościowych poprzez odniesienie do wartości godziwej nagród, jakie można otrzymać za te punkty. W wartości godziwej punktów lojalnościowych uwzględnia się odpowiednio:

- (a) kwotę obniżek lub zachęt, które w innych okolicznościach zostałyby zaoferowane klientom, którzy nie zebrali punktów lojalnościowych przy sprzedaży początkowej;

(b) odsetek punktów lojalnościowych, dla których można oczekiwać, że nie zostaną wymienione przez klientów oraz

(c) ryzyko niewykonania świadczenia.

Jeśli klienci mogą wybierać spośród zestawu różnych nagród, to wartość godziwa punktów lojalnościowych powinna odzwierciedlać wartość godziwą zestawu możliwych nagród ważoną proporcjonalnie do oczekiwanej częstotliwości wyboru każdej z nagród.

OS3 W niektórych okolicznościach można zastosować inne techniki wyceny. Na przykład jeżeli strona trzecia dostarczy nagrody, a jednostka zapłaci stronie trzeciej za każdy przyznany punkt lojalnościowy, może ustalić wartość godziwą punktów lojalnościowych poprzez odniesienie do kwoty, którą zapłaci stronie trzeciej, powiększonej o rozsądną marżę zysku. Należy dokonać osądu w celu wybrania i zastosowania techniki wyceny spełniającej wymogi paragrafu 6 uzgodnionego stanowiska i najlepiej dostosowanej do okoliczności.

KIMSF 17 Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom

D141 [Nie dotyczy wymogów]

D142 Po nagłówku „Odwołania” Dodaje się odwołanie do MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*.

D143 Paragraf 17 otrzymuje brzmienie:

17 Jeżeli po zakończeniu okresu sprawozdawczego, ale przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego do publikacji, jednostka zadeklaruje dywidendę niegotówkową, ujawnia wówczas:

...

(c) wartość godziwą aktywów, które mają być wydane w ramach podziału wyniku na koniec okresu sprawozdawczego, jeżeli różni się od ich wartości bilansowej, oraz informacje wymagane w paragrafie 93 b), d), g) i i) oraz paragrafie 99 MSSF 13³ dotyczące metody zastosowanej (metod zastosowanych) do ustalenia tej wartości godziwej.

D144 Dodaje się paragraf 20 w brzmieniu:

20 Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 17. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

KIMSF 19 Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych (zmieniona we wrześniu 2010 r.)

D145 [Nie dotyczy wymogów]

D146 Po nagłówku „Odwołania” Dodaje się odwołanie do MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*.

D147 Paragraf 7 otrzymuje brzmienie:

7 Jeżeli wartość godziwa wyemitowanych instrumentów kapitałowych nie może zostać wiarygodnie ustalona, wówczas instrumenty kapitałowe wycenia się tak, by odzwierciedlały wartość godziwą uregulowanego zobowiązania finansowego. Do ustalenia wartości godziwej uregulowanego zobowiązania finansowego obejmującego płatność na żądanie (np. depozyt na żądanie) nie ma zastosowania paragraf 47 MSSF 13.

D148 Dodaje się paragraf 15 w brzmieniu:

15 Na podstawie MSSF 13 *Ustalanie wartości godziwej*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 7. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 13.

INTERPRETACJA KIMSF 20**Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych**

ODWOŁANIA

- *Założenia koncepcyjne sprawozdawczości finansowej*
- MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych*
- MSR 2 *Zapasy*
- MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe*
- MSR 38 *Wartości niematerialne*

WPROWADZENIE

- 1 W przypadku odkrywkowych prac wydobywczych jednostki mogą być zmuszone do usuwania odpadów górniczych (tzw. „nadkładu”) celem uzyskania dostępu do złóż rud mineralnych. Tego rodzaju działalność w zakresie usuwania odpadów określa się angielskim terminem „stripping” (dalej jako „usuwanie nadkładu”).
- 2 Na etapie budowy i rozruchu kopalni (przed rozpoczęciem produkcji) koszty usuwania nadkładu są zazwyczaj kapitalizowane jako część podlegających amortyzacji kosztów budowy i rozruchu kopalni. Z chwilą rozpoczęcia produkcji te skapitalizowane koszty są systematycznie amortyzowane, zazwyczaj z zastosowaniem metody opartej na liczbie wytworzonych produktów.
- 3 Jednostka eksploatująca kopalnię może kontynuować usuwanie nadkładu i w związku z tym ponosić koszty usuwania nadkładu również po rozpoczęciu produkcji przez kopalnię.
- 4 Materiał usunięty w trakcie usuwania nadkładu prowadzonego na etapie produkcji niekoniecznie będzie w całości miał charakter odpadów – często będzie to połączenie rudy i odpadów. Stosunek ilości rudy do ilości odpadów może być z ekonomicznego punktu widzenia nieoptymalnie niski, bywa też jednak wysoki. Usuwanie materiału o niskim stosunku ilości rudy do ilości odpadów może prowadzić do uzyskania pewnych ilości dających się wykorzystać materiałów, które mogą posłużyć do wytworzenia składników zapasów. Usuwanie takie może również prowadzić do uzyskania dostępu do głębiej położonych warstw materiału, w których stosunek ilości rudy do ilości odpadów jest wyższy. W związku z tym usuwanie nadkładu może przynieść jednostce dwa rodzaje korzyści: dającą się wykorzystać rudę, która może posłużyć do wytworzenia składników zapasów, oraz łatwiejszy dostęp do dodatkowych ilości materiału, który zostanie wydobyty w przyszłości.
- 5 W niniejszej interpretacji zanalizowano, kiedy i w jaki sposób należy odrębnie ujmować te dwa rodzaje korzyści wynikających z usuwania nadkładu, jak również sposoby wyceny tych korzyści – zarówno początkowej, jak i w kolejnych okresach.

ZAKRES

- 6 Niniejsza interpretacja ma zastosowanie w stosunku do kosztów usuwania odpadów ponoszonych na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych (koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji).

PROBLEM

- 7 Niniejsza interpretacja dotyczy następujących kwestii:
 - (a) ujmowania kosztów usuwania nadkładu na etapie produkcji jako składnika aktywów;
 - (b) początkowej wyceny składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu; oraz
 - (c) późniejszej wyceny składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu.

UZGODNIONE STANOWISKO

Ujmowanie kosztów usuwania nadkładu na etapie produkcji jako składnika aktywów

- 8 W zakresie, w jakim korzyści z usuwania nadkładu przyjmują postać wytworzonego składnika zapasów, jednostka ujmuje koszty usuwania nadkładu zgodnie z zasadami MSR 2 *Zapasy*. W zakresie, w jakim korzyści te przyjmują postać ułatwionego dostępu do rudy, jednostka ujmuje te koszty jako składnik aktywów trwałych, o ile spełnione są kryteria określone w paragrafie 9. Niniejsza interpretacja odwołuje się do składnika aktywów trwałych jako do „składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu”.

- 9 Jednostka ujmuje składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu wyłącznie, jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:
- (a) prawdopodobne jest uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych (łatwiejszego dostępu do złoża rudy) związanych z usuwaniem nadkładu;
 - (b) jednostka jest w stanie zidentyfikować tę część złoża rudy, do której dostęp został ułatwiony; oraz
 - (c) koszty związane z usuwaniem nadkładu dotyczącym tej części złoża mogą zostać wiarygodnie wycenione.
- 10 Składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu ujmuje się jako uzupełnienie lub powiększenie istniejącego składnika aktywów. Innymi słowy, składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu będzie ujmowany jako część istniejącego składnika aktywów.
- 11 Klasyfikacja składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu jako składnika rzeczowych aktywów trwałych lub jako składnika wartości niematerialnych jest taka sama jak istniejącego składnika aktywów. Innymi słowy, charakter istniejącego składnika aktywów decyduje o tym, czy jednostka klasyfikuje składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu jako składnik rzeczowych aktywów trwałych czy też jako składnik wartości niematerialnych.

Początkowa wycena składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu

- 12 Jednostka wycenia początkowo składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, będących sumą kosztów poniesionych bezpośrednio w związku z usuwaniem nadkładu ułatwiającym dostęp do zidentyfikowanej części złóż rudy, powiększonych o przypisane bezpośrednio powiązane koszty ogólne. W tym samym czasie co usuwanie nadkładu na etapie produkcji mogą być prowadzone pewne działania poboczne, które nie są jednak konieczne do planowej kontynuacji usuwania nadkładu na etapie produkcji. Koszty związane z tymi działaniami pobocznymi nie są uwzględniane w koszcie składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu.
- 13 Jeżeli nie można wyodrębnić kosztów składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu oraz kosztów wytworzonego składnika zapasów, jednostka przyporządkowuje koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji pomiędzy wytworzony składnik zapasów oraz składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu, stosując podstawę przyporządkowania opartą na odpowiednim mierniku produkcji. Miernik produkcji oblicza się dla zidentyfikowanej części złoża rudy i stosuje się jako punkt odniesienia celem określenia stopnia, w jakim miała miejsce dodatkowa działalność prowadząca do stworzenia przyszłych korzyści. Przykłady takich mierników to:
- (a) koszt wytworzonego składnika zapasów w porównaniu z przewidywanym kosztem;
 - (b) ilość wydobytych odpadów w porównaniu z ilością przewidywaną, dla danej ilości wyprodukowanej rudy; oraz
 - (c) zawartość minerałów w wydobytej rudzie w porównaniu z przewidywaną zawartością minerałów, które miałyby zostać uzyskane, dla danej ilości wyprodukowanej rudy.

Późniejsza wycena składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu

- 14 Po początkowym ujęciu składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu wykazuje się według jego ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, albo w wartości przeszacowanej pomniejszonej o amortyzację oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, w ten sam sposób jak istniejący składnik aktywów, którego stanowi on część.
- 15 Składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu jest systematycznie amortyzowany przez oczekiwany okres użytkowania zidentyfikowanej części złoża rudy, do której dostęp stał się łatwiejszy w wyniku usuwania nadkładu. Metodę opartą na liczbie wytworzonych produktów stosuje się dopóty, dopóki inna metoda nie okaże się bardziej właściwa.
- 16 Oczekiwany okres użytkowania zidentyfikowanej części złoża rudy, który jest uwzględniany na potrzeby amortyzacji składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu, będzie się różnił od oczekiwanego okresu użytkowania, który jest uwzględniany na potrzeby amortyzacji samej kopalni oraz składników aktywów związanych z okresem użytkowania kopalni. Wyjątek stanowią te ograniczone co do zakresu okoliczności, kiedy to usuwanie nadkładu zapewnia ułatwiony dostęp do całości pozostałego złoża rudy. Mogą one wystąpić przykładowo pod koniec okresu użytkowania kopalni, kiedy to zidentyfikowana część złoża stanowi ostatnią część złoża rudy, która ma zostać wydobyta.

Załącznik A

Data wejścia w życie i przepisy przejściowe

Niniejszy załącznik stanowi integralną część interpretacji i ma takie samo znaczenie jak inne części interpretacji.

- A1 Jednostka stosuje niniejszą interpretację do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie interpretacji. Jeżeli jednostka zastosuje niniejszą interpretację w odniesieniu do wcześniejszego okresu, jednostka ujawnia ten fakt.

- A2 Jednostka stosuje niniejszą interpretację w odniesieniu do kosztów usuwania nadkładu na etapie produkcji poniesionych z początkiem najwcześniejszego opisywanego okresu lub później.
- A3 Na początek najwcześniejszego opisywanego okresu każde uprzednio ujęte saldo składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu prowadzonego na etapie produkcji („poprzedzającego składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu”) jest przeklasyfikowywane jako część istniejącego składnika aktywów, z którym związane jest usuwanie nadkładu, pod warunkiem że istnieje zidentyfikowana część złoża rudy, z którą może zostać powiązany poprzedzający składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu. Salda te są amortyzowane przez pozostający oczekiwany okres użytkowania zidentyfikowanej części złoża rudy, z którą związane jest każde saldo poprzedzającego składnika aktywów stanowiącego wynik usuwania nadkładu.
- A4 Jeżeli nie istnieje żadna zidentyfikowana część złoża rudy, z którą związany jest ten poprzedzający składnik aktywów stanowiący wynik usuwania nadkładu, jest on ujmowany w saldzie początkowym zysków zatrzymanych na początek najwcześniejszego prezentowanego okresu.

Załącznik B

Zmiany określone w niniejszym załączniku mają zastosowanie w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Jeżeli jednostka stosuje niniejszą interpretację w odniesieniu do wcześniejszego okresu, niniejsze zmiany mają zastosowanie w odniesieniu do takiego wcześniejszego okresu.

Zmiany MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy

B1 W paragrafie D1 załącznika D wprowadza się następujące zmiany:

D1 Jednostka może zdecydować się na zastosowanie jednego lub kilku z poniżej wymienionych zwolnień:

- (a) transakcje płatności w formie akcji (paragrafy D2 i D3),
- ...
- (m) aktywa finansowe lub wartości niematerialne ujmowane zgodnie z KIMSF 12 *Umowy na usługi koncesjonowane* (paragraf D22),
- (n) koszty finansowania zewnętrznego (paragraf D23),
- (o) przekazanie aktywów przez klientów (paragraf D24),
- (p) regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych (paragraf D25),
- (q) silna hiperinflacja (paragrafy D26-D30),
- (r) wspólne ustalenia umowne (paragraf D31) oraz
- (s) koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych (paragraf D32).

B2 Po paragrafie D31 dodano nagłówek oraz paragraf D32:

Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych

D32 Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może stosować przepisy przejściowe określone w paragrafach A1–A4 KIMSF 20 *Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych*. W paragrafach tych odniesienie do daty wejścia w życie należy rozumieć jako odniesienie do 1 stycznia 2013 r. lub do początku pierwszego okresu sprawozdawczego według MSSF, w zależności od tego, który z terminów jest późniejszy.

B3 Po paragrafie 39L dodano paragraf 39M:

39M Interpretacją KIMSF 20 *Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych* dodano paragraf D32 oraz zmieniono paragraf D1. Jednostka stosuje tę zmianę, jeżeli stosuje KIMSF 20.